

בעניין:

1. עדאלה: המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל (ע"ר)
  2. רופאים לזכויות אדם – ישראל (ע"ר)
  3. הקליניקה המשפטית לזכויות ושיקום אסירים – אוניברסיטת חיפה
- ע"י עוה"ד עביר קָפָר ואח' מהקליניקה לזכויות ושיקום אסירים
הפקולטה למשפטים - אוניברסיטת חיפה; הר כרמל, חיפה 31905;
טל': 04-8249978; פקס: 04-8288514; נייד: 0503-025502

העותרות

-נגד-

1. שירות בתי הסוהר
2. המשרד לביטחון פנים

המשיביםעתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי בה מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים לבוא וליתן טעם מדוע לא לשפר את תנאי הסעתם של האסירים בניידות המשיבים בכך שיקוצר זמן שהיית האסירים בניידות ההסעה; יסופקו ניידות מיוחדות לאסירים חולים; יתאפשר לאסירים להתפנות במהלך הסעתם; תסופק לאסירים ארוחה יומית מסודרת במהלך הנסיעות הארוכות ויוגדל מספרם של ניידות ההסעה של האסירים.

ואלה הם נימוקי העתירהמבוא

1. כ- 1800 אסירים (עצורים ושפוטים כאחד) מוסעים מדי יום באמצעות רכבי הליווי של המשיבים ליעדים שונים בתחום מדינת ישראל. חלקם מועברים מבית כלא אחד לאחר וחלקם מוסעים לדיונים בבתי משפט בערכאות השונות ולטיפולים רפואיים המתבצעים מחוץ לבית הסוהר בו מוחזק הכלוא. כמעט ואין בנמצא אסיר שלא ילין על חוויית הנסיעה הקשה ברכבים המכונים על ידי האסירים רכבי "פוסטה". מתיאורי האסירים עולה, כי הקושי נובע הן משעות הנסיעה הארוכות והמייגעות והן מתנאי הנסיעה הקשים.

2. האסירים מדווחים שבמהלך הנסיעה הם נאלצים לשבת על מושבים העשויים לרוב ממתכת, ללא משענת גב וללא ריפוד. רכבי הליווי מחולקים לתאים. תאים אלה מכילים פתחי אוורור צרים בלבד. לא בכל הרכבים יש מזגנים. האסירים מדווחים כי לעיתים המזגן המופעל שעות ארוכות "מקפיא". אתרים מדווחים כי בימי הקיץ החמים המזגן אינו מופעל כלל או שאינו מופעל כאשר רכב "הפוסטה" חונה בתחנות האיסוף בבתי הכלא השונים בהם הוא עובר.
3. העתירה סומכת עצמה על דברי אסירים המובאים בתצהיריהם, בשאלונים שמילאו ועל מכתבים שונים שנשלחו אל מכריהם. במסמכים אלה רבים העידו, כי את הנסיעה הארוכה והמייגעת הם נאלצים לסבול ברעב, בצמא ובכאבים שונים הנובעים מאי היכולת לגשת לשירותים והגבלת היכולת שלהם לזוז במהלך הנסיעה שיכולה להגיע, על פי דיווחיהם, עד ל-12 שעות. האסירים מצווים לשבת כאשר ידיהם ורגליהם כבולות, לעיתים זה לידו של האחר. סבל כפול נגרם לאסירים המוסעים לצורך קבלת טיפול רפואי, במיוחד אלו הסובלים מבעיות המקשות עליהם לשבת מלכתחילה, כמו לדוגמה בעיות גב או טחורים, אשר ישיבה ממושכת גורמת להם מכאוב וייסורים.
4. תלונות בנושא תנאי ההסעה ברכבי הליווי הובאו בפני המשיבים במשך שנים על ידי גורמים רבים לרבות העותרות, ארגוני זכויות אדם אחרים, שופטי בתי משפט, חברי כנסת והסניגוריה הציבורית. לטענת המשיב, התנאים שופרו במידה ניכרת, האסירים מקבלים אוכל ושתייה וניתנת להם האפשרות לגשת לשירותים מיוחדים שהותקנו אך למטרה זו. מבדיקה שערכו העותרות עם אסירים במהלך השנתיים האחרונות עולה, שהתנאים עדיין מחייבים הסדרה ואכיפה ראויה הגם שאכן חלו מעט שינויים.
5. החמור מכך הוא, כי רצונם של האסירים לחסוך מעצמם את ייסורי הנסיעה מביא אותם לעיתים לוותר מראש על פנייה לערכאות או פנייה למרכז רפואי לקבלת טיפול. יוצא, כי תנאי ההסעה הירודים יוצרים אפקט מצנן אצל האסירים שמעדיפים לוותר מראש על מיצוי זכויות חוקתיות, כגון הגישה לערכאות או לקבלת טיפול רפואי, וזאת אך כדי לחסוך את הפגיעה וההשפלה הכרוכה בדבר. תנאי הנסיעה המייגעים הפכו למשוכה הקשה למיצוי זכויות אחרות, שהאסירים מעדיפים לא לעבור.
6. העותרות יטענו, כי חובת המשיבים כלפי שלומם, כבודם ובריאותם של האסירים קיימת כל עוד נתונים האסירים למשמורתם, בין אם זה בין כותלי בית הסוהר או מחוצה להם. הוצאתו של האסיר מחוץ לכותלי בית הסוהר לשם הסעתו למקום אחר, אין משמעה הפקעת זכויותיו החוקתיות, פגיעה בגופו ורמיסת כבודו כאדם. זכויות האסירים למזון, מי שתייה, גישה לשירותים, לערכאות ולטיפול רפואי עומדות להם מכוח המשטר החוקתי המכיר בזכות לכבוד-האדם, המתפרשת מאליה גם על זכות האסיר לכבוד. הפגיעה בזכויות אלו איננה מוצדקת ולא עולה בקנה אחד עם תנאי פסקת ההגבלה של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.
7. ודוק. הפגיעות בזכויותיהם של האסירים אינן מסוג הפגיעות הנובעות ישירות מעצם המאסר. הפגיעות בזכויות האסירים נובעות ככל הנראה מרצון לחסוך במשאבים. חסכון זה במשאבים, מביא לפגיעה קשה בזכויותיהם החוקתיות של האסירים לזכות ברמה אנושית מינימאלית של תנאי מאסר. בכך חוטאים המשיבים למטרותיה של הענישה הפלילית והופכים את העונש לאכזרי ומשפיל בניגוד לכל אמות המידה החוקתיות ולכללי הדין הבינלאומי.

8. לכן, עתירה זו עוסקת בזכותם החוקתית של הכלואים במדינה, עצירים ואסירים כאחד, לתנאי מחייה וכליאה נאותים שנועדו לאפשר להם קיום מינימאלי בכבוד בבית הכלא. עתירה זו איננה עוסקת בפריבילגיות או זכויות שספק אם הן זכויות יסוד, ספק אם הן חוקתיות. לא בזכות לחינוך, שיקום, ביקורי משפחות או הפחתת עונשים עסקינן אלא בזכויות אלמנטאריות בסיסיות ביותר להן זקוק האסיר כדי לשמור על צלם אנוש. עסקינן בזכות למזון, למי שתייה, לגישה לשירותים, לגישה לערכאות וקבלת טיפול רפואי ללא מכשול.

הרקע העובדתי

1. העותרת מסי' 1 הינה מרכז זכויות אדם, רשום כדן בישראל, נוסד בנובמבר 1996 כמרכז משפטי עצמאי הפועל לקידום זכויות האדם בכלל והמיעוט הערבי בפרט. מטרתיו המרכזיות הינן השגת זכויות שוות, והגנה על הזכויות הקולקטיביות של המיעוט הערבי במדינת ישראל בתחומים שונים מביניהן: זכויות בקרקע, זכויות אזרחיות, זכויות פוליטיות, זכויות תרבותיות, זכויות חברתיות, זכויות כלכליות, זכויות דתיות, זכויות ילדים, זכויות נשים וזכויות אסירים.
2. העותרת מסי' 2, הינה עמותה רשומה המאגדת רופאים ואנשי רפואה להגנה על זכויות אדם. העותרת 2 שמה לה למטרה, בין היתר, לשפר את הנגישות לבריאות ותנאי החזקת עצירים ואסירים במתקני הכליאה השונים בישראל.
3. העותרת מסי' 3 הינה קליניקה משפטית לשיקום וזכויות אסירים, שמטרתה קידום זכויותיהם של האסירים הכלואים בבתי הכלא בישראל והנמצאים במסגרות השיקום של הרשות לשיקום האסיר. פעילות הקליניקה מבוססת על עבודתם של סטודנטים למשפטים מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה, בליווי מנחים משפטיים ואקדמיים.

תנאי הסעת האסירים:

א. תאור ניידות ה"פוסטה":

4. 21,467 אסירים נתונים למשמורתו של המשיב מסי' 1, נכון לחודש ספטמבר 2007. אסירים אלה שוכנים ב-28 בתי סוהר הפרוסים ברחבי המדינה בשלושה מחוזות, כדלקמן:

מחוז צפון	מחוז מרכז	מחוז דרום
חרמון	נווה תרצה	אשל
צלמון	אילון	שקמה
שיטה – (שאטה)	ניצן	אוהלי קינדר
גלבע	מעשיהו	נפחה
כרמל	מג"ן	רמון
קישון	גבעון	דקל
מגידו	אופק	קציעות

	השרון	דמון
	הדרים	אשמורת
	בנימ"ר תל-אביב	
	עופר	

5. כ 1800 אסירים מוסעים מדי יום ממתקני הכליאה למתקני כליאה אחרים, לדיונים בבתי המשפט או למרכזים רפואיים שונים. אסירים אלה מוסעים ברכבים המכונים על ידיהם "פוסטה". מנתוני שב"ס עולה, כי ברשותו 50 "פוסטות" המיועדות להעברת האסירים.

רצ"ב תשובתו של המשיב מס' 1 לעותרת מס' 1 בעניין מספר ניידות ההסעה והאסירים המוסעים מדי יום, כנספח שסימנו 1/ע.

6. מתיאורי האסירים עולה, כי רכב "ה"פוסטה" מחולק למספר תאים, המתאימים לתפוסה של עד כעשרה אנשים. מושבי ה"פוסטה" לרוב עשויים מתכת, ללא משענת גב וללא ריפוד. לאסירים לא ניתנת האפשרות להצטייד בכריות לריפוד מושביהם. תאי האסירים מכילים פתחי אוורור צרים למדי. במהלך הנסיעה מצוים האסירים לשבת כאשר ידיהם ורגליהם כבולות, לעיתים זה לידו של זה. האסיר אבי חנניה גולן מתאר בתצהירו את התנאים הפיזיים של ניידות ההסעה, כלשונו:

"מדובר במשאית המחולקת לשלושה תאים גדולים. התא הגדול זה של אסירים שהם לא טעוני הגנה. והתא השני מיועד לאסירים הנמצאים בהפרדה. הסוהרים יושבים בין התאים על כסאות מרווחים וחלון צמוד לכל כסא. הסוהרים יכולים לפתוח חלון להתאוורר ולהוציא יד לנשום. לעומת זאת התא שבו אני יושב בדרך כלל הנו תא שתפוסתו המקסימאלית 10 אנשים (לפעמים מכניסים יותר). הכיסאות עליהם אנחנו יושבים לא מרופדים. אין משענת לגב ואין ריפוד ישיבה במושב עצמו. אנחנו יושבים פשוט על הברזל. אציין כי חל איסור להכניס לתא חפצים אישיים לרבות כריות שיוכלו לשמש אותנו למשענת גב או לישיבה."

רצ"ב תצהירו של האסיר אבי חנניה גולן כנספח שסימנו 2/ע.

7. במכתב מרגש מתאר האסיר מוחמד תייסיר חמידה לידידתו את חווית הנסיעה בניידת "ה"פוסטה":

"כל הדרך הלוך וחזור מהבוקר ועד הערב עם אזיקים בידיים וברגליים וגם לא רק כואב אלא גם מפריע וסורט [שורט] את הידיים והרגליים. ועוד הדבר הגרוע ביותר הוא הכיסאות שיושבים עליהם רק מברזל כמו הספסלים של דנים [גנים] ציבוריים. ובחורף מה זה קור יש להן ונכנס לתוך הגוף. יש הרבה אסירים חולים מפה יש להם טחורים ובקור כשהם לא יכולים עליו יש עוד הרבה מחלות שהאסירים סובלים מהם כמו מחלות גב..."

רצ"ב מכתבו של האסיר חמידה מיום 28.11.06 כנספח שסימנו 3/ע.

8. אל תנאיהן הפיזיים הקשים של ניידות "הפוסטה" מצטרפים תנאים אחרים, לא פחות תמורים. תנאים קשים אלה מתבטאים בשעות נסיעה ארוכות ומייגעות שבמהלכן נמנעת מהאסירים

האפשרות לאכול, לשתות, ליטול תרופות, לגשת לשירותים או אפילו האפשרות לעמוד לכמה דקות. נביא להלן פירוט רחב יותר אודות כל אחד מהתנאים שפורטו לעיל:

ב. אי אספקת מזון ומי שתייה

9. אסירים רבים מלינים, כי מלבד שתי פרוסות של לחם הניתנות להם בשעות הבוקר המוקדמות או בלילה שלפני הנסיעה, אין הם זוכים לקבל כל מאכל במהלך הנסיעה. הדברים חמורים במיוחד במקרים שבהם מוסעים האסירים מבתי כלא בצפון לבתי כלא במרכז או בדרום. נסיעה מבית סוהר "שאטה" הסמוך לבית שאן, אל בית סוהר ברמלה אורכת בממוצע 9 שעות. לדברי האסירים, לא ניתן להם כלל מזון במהלך כל הנסיעה המייגעת מלבד שתי פרוסות לחם בתוספת ביצה קשה או גבינה, טרם יציאתם בשעות הבוקר המוקדמות. הדברים נכונים אף לגבי אי אספקת מי שתייה במהלך הנסיעה.

10. לצורך לימוד היקף הבעיה וחומרתה שלחו העותרות עשרות שאלונים לבתי כלא שונים בשפות העברית והערבית. האסירים נדרשו לענות לשאלות הנוגעות לתנאי ההסעה כגון: תאריך הנסיעה; יעד; תנאי "הפוסטה"; מזון שתייה וכד'. למשרדי העותרות הגיעו 14 טפסים שמולאו על ידי האסירים. עיבוד הנתונים באותם טפסים מעלה, כי כל 14 האסירים אשר נסעו ברכבי ה"פוסטה" בין השנים 2005-2006 לא הורשו לקבל מים או מזון הן במהלך הנסיעה והן בזמן עצירות שהיו בדרך.

רצ"ב העתק מכלל השאלונים שהגיעו לידי העותרות בצירוף טבלת ממצאים מסכמת, כנספח שסימנו ע/4

11. במכתבו לח"מ מחודש פברואר 2007 מעיד האסיר מחמוד מג'אדבה על הסבל שנגרם לו במהלך העברתו מבית כלא "שאטה" בצפון לכלא "ניצן" ברמלה, ובחזרה ממנו. לדברי האסיר, ביום 25.02.07 בשעה ארבע לפנות בוקר הוא יצא מתאו בכלא "ניצן" ברמלה חזרה לכיוון כלא "שאטה", שם הוא מרצה את עונשו. לדברי האסיר, ניידת ה"פוסטה" הגיעה לבית סוהר "שאטה" רק בשעה שש בערב של אותו יום. במשך כל היום האסיר לא קיבל מזון מלבד שתי פרוסות לחם עם ריבה אותן קיבל לפנות הבוקר של יום הנסיעה.

רצ"ב מכתבו של האסיר מג'אדבה לח"מ מחודש פברואר אשתקד, כנספח שסימנו ע/5
ראו גם דבריו של האסיר עדי שלום המובאים בנספח ע/4, שאלון מס' 8.

12. בתצהירו של האסיר אבי גולן הוא מתאר בפרוטרוט את תנאי ההסעות בניידות "הפוסטה". תיאורו של האסיר מתייחס לנסיעתו מחודש מאי, 2006. לדברי האסיר, גם כאשר מתבצעים חילופי משמרות בין הסוהרים בזמן ארוחת הצהריים, האסירים נשארים בתוך הניידות ואינם מקבלים כל ארוחה, כלשונו:

"... מאשמורת הפוסטה ממשיכה להדריס שבתלמונד. זמן ההמתנה באותו בית כלא מתמשך יותר. הסיבה כי באותו בית מתחם נמצאים כחמישה בתי כלא. ההמתנה שם יכולה להימשך כשלוש שעות כשאנחנו כבולים בתוך הניידת ללא אפשרות אפילו להתפנות. במהלך שלוש השעות הסוהרים מתחלפים וחלקם הולך לסעוד את ארוחת הצהריים. בינתיים אנחנו בתוך הפוסטה."

ראו: ע/2, פסקה 12.

13. תלונות בנושא מניעת מזון מהאסירים בעת נסיעותיהם והבאתם לדיונים בבתי המשפט התקבלו גם במשרדי האגודה לזכויות האזרח בישראל. האסיר משה יצחק, הלך בפני האגודה כי אסירים המובאים לדיונים בבתי משפט אינם מקבלים מזון בזמן שהייתם מחוץ לבית הסוהר, הגם שמדובר בשהייה לשעות ארוכות. מתשובת המשיב מס' 1 לפניית האגודה לזכויות האזרח ניתן להיווכח בנקל כי מדובר בעניין אשר לא זוכה לטיפול וליחס הראוי. שכן, מתשובתו האחרונה של עו"ד חיים שמולביץ, היועמ"ש של המשיב מס' 1, עולה כי בשל חלוקת האחריות בין הגופים השונים בעניין הבאת עצורים ואסירים לבתי משפט "קורות תופעות של חוסר שביעות רצון" ובתקווה שעם העברת האחריות לשב"ס נושא זה יוסדר בצורה הולמת.

רצ"ב פניות האגודה לזכויות האזרח בנדון (האחרונה מיום 12.08.07), בצירוף תשובותיו של המשיב לפניות אלו כנספח שסימנו ע/6.

14. זה המקום לציין, כי בתשובותיו מיום 19.02.06 ומיום 26.11.06 לפניות העותרת מס' 1 בעניין המזון, הכחיש המשיב כל פגם או מחסור באספקת הארוחות היומיות לאסירים; וזאת בניגוד לתשובתו המאוחרת של היועץ המשפטי של המשיב לאגודה לזכויות האזרח מיום 5.08.07, שבה הוא מודה בקיום "תופעות של חוסר שביעות רצון" בשל חלוקת האחריות בין שב"ס למשטרה. העותרות זכו למענה שונה לגמרי מהמשיב. במכתב האחרון שקיבלו העותרות לפני כשנה נטען על ידו, כי כל האסירים מקבלים ארוחות כדבעי טרם יציאתם, במהלך נסיעתם ועם הגעתם ליעדים!

רצ"ב תשובתו של המשיב לעותרת מס' 1 מיום 19.02.06 ומיום 22.11.06 כנספח שסימנו ע/7.

15. למרבה הצער, עדויותיהם של האסירים שניתנו לעותרות לאחר הודעתו האחרונה של המשיב מצביעות על מצב השונה לגמרי מתיאורו של המשיב. דבריהם של האסירים לא מותירים ספק, כי מלבד המזון הניתן לאסירים טרם יציאתם מבית הסוהר שום מזון נוסף לא מסופק להם באופן מסודר עד הגעתם ליעדם. לחילופין, יטענו העותרות כי גם אם מספק המשיב מדי פעם ארוחת צהריים בתחנות הביניים הרי עדויותיהם של האסירים מראות בבירור כי מדובר במקרים בודדים בלבד וקשה לראות בכך כיציאה ידי חובתו כלפי האסירים.

ראו: ע/4 ו- ע/5

ג. מניעת הגישה לשירותים

16. חמורה לא פחות העובדה, כי נמנעת מהאסירים המוסעים בניידות המשיבים האפשרות להתפנות ולגשת לשירותים. בניגוד להצהרותיו של המשיב כי לאחרונה הותקנו שירותים לצורך עניין זה, האסירים מלינים על מניעת גישה לשירותים ואף הפעלת אלימות נגד חלקם כל אימת שביקשו להתפנות. בדיקה אחרונה עם האסירים העלתה, כי במקומות מסויימים בלבד הותקנו שירותים וגם שם הגישה אליהם איננה קלה ונעשית רק לאחר תחינות.

ראו:

ע/4 שאלון מס' 8 (עדות אסיר לאלימות סוהרים כנגד אסיר שביקש לגשת לשירותים)

17. בשאלונים שחיברו העותרות נתבקשו האסירים להשיב על השאלה: "האם ניתנה לך האפשרות להתפנות בזמן הנסיעה?". בתשובה לשאלה זו ענו כל האסירים בשלילה. אחדים טענו, כי הם ביקשו אך בקשותיהם נדחו וחלק אף הוכה לאחר שהתלונן על כך בפני שופט. אסירים אחרים ציינו, כי

בקשות מסוג זה מסורבות בתוקף; אחד טען, כי רק אם מפצירים באנשי יחידת הליווי יש סיכוי שיאפשרו גישה לשירותים ואחר ציין כי הדבר תלוי ברצונם הטוב של אנשי יחידת הליווי.

ראו לדוגמא ע/4 שאלונים 3, 6 ו-9

ראו גם: ע/5 ו-ע/2

18. בדיון מיום 11.06.07 בפני ועדת הפנים של הכנסת נדון דו"ח הסנגוריה הציבורית האחרון לאותה תקופה. עו"ד יפעת רווח, שייצגה את משרד המשפטים בדיון, התייחסה בדבריה בעיקר לנושא תנאי הסעות האסירים עם שימת הדגש על עניין מניעת השימוש בשירותים. לדבריה, מהתלונות הרבות שהגיעו אליה עולה תמונה קשה עד כדי מצב שאסירים עושים את צרכיהם בבקבוקים, כלשונה:

"אני רוצה להדגיש, אמנם דובר פה על הנושא של הסעות ... אז באמת בנקודה הזאת אני מקבלת תלונות קשות מאוד על הנושא של אנשים שנוסעים יום שלם בלי יכולת, דיברתי על זה עם היועץ המשפטי, בלי יכולת לעשות צרכים ולפעמים נתנו לי תיאורים של אנשים שמשתינים בבקבוקים..."
[ההדגשות הוספו]

מתוך: פרוטוקול ועדת הפנים של הכנסת מיום 11.06.07, עמ' 21. הפרוטוקול רצי"ב כנסת ומסומן ע/8.

19. יצוין, כי עמדת המשיב מס' 1 היא כי לאסירים מתאפשר להתפנות לשירותים בכל תחנות המעבר לאורך כל מסלולי הנסיעה. עמדה זו ציין המשיב הן בתשובתו לפניית העותרת מס' 1 והן באמצעות סגן השר לביטחון פנים מעל במת הכנסת בתשובה לשאלתה שהוגשה בנושא על ידי ח"כ אחמד טיבי מחודש יולי, 2005. יחד עם זאת, המציאות בשטח, דברי האסירים ואף טענת משרד המשפטים אינם מותירים ספק, כי ישנו פגם חמור בהתנהלות המשיב בעניין זה חרף הצהרותיו החיוביות.

רצי"ב השאלתה והתשובה לה מטעם ח"כ טיבי כנסת שסימנו ע/9

ד. זמן הנסיעה הבלתי סביר

20. נפקות העדר המזון, השתייה, האפשרות לגשת לשירותים והכבילה הממושכת מקבלת משנה חומרה נוכח התארכות שעות הנסיעה וההמתנה מעבר לזמן הסביר, בהתחשב במרחקים בין בתי הכלא לבין יעדי הנסיעה.

21. החמור מכל הוא, כי הסבל העיקרי הנובע מהתארכות הנסיעה הוא מנת חלקם של האסירים בלבד. שכן, הסוהרים המלווים אותם בניידות מחליפים משמרות עם אחרים באחת מתחנות המעבר; וכך למעשה מתאפשר להם להתאוורר, לנוח, לאכול, לשתות ולהמשיך את יום עבודתם. לעומת זאת, נותרים האסירים ממתנינים בתוך הניידות עד אשר תושלם משימת חילופי המשמרת. כל זאת בידיים ורגליים כבולות ללא מזון או מים, על מושבים מתכתיים ומבלי שלפחות יתאפשר להם לעשות את צרכיהם או לקום ולמתוח את איבריהם.

22. נסיעה בין כלא "שאטה" בבית שאן לכלא "איילון" ברמלה נמשכת בממוצע **כתשע שעות**, וזאת לפי הערכת האסירים ובאישור המשיב מס' 1. חשוב לציין, כי נסיעה רגילה בין שני בתי הכלא הנ"ל אורכת בממוצע כשעתיים, בשים לב למרחק שביניהם.

ראו: ע/1

טמונה בה מגמה חמורה ביותר לטווח הארוך. שכן במקום לשפר את תנאי הנסיעה ולאפשר לכל אסיר לממש את יומו בבית המשפט פועלים המשיבים להנצחת תנאי ההסעה הירודים ולאיון זכות הגישה לערכאות מכל תוכן.

רצ"ב ידיעה שפורסמה באתר לשכת עורכי הדין בעניין רענון נוהלי שב"ס ביחס להיענות לבקשת אסיר לא להופיע בדיון בבית משפט, כנספח שסימנו ע/12. את הכתבה ניתן להוריד מאתר לשכת עורי הדין בישראל בקישור: http://www.israelbar.org.il/article_inner.asp?catID=8&pgID=3502

ביקורת הסנגוריה הציבורית

34. נושא התנאים הפיזיים הקשים בהעברת והסעת אסירים לא פסח על דו"חות הסנגוריה הציבורית בנוגע לתנאי הכליאה במדינה, במיוחד מהשנים האחרונות. נביא להלן את עיקר הביקורת של הסנגוריה הציבורית בשנים האחרונות:

דו"ח הסנגוריה הציבורית לשנת 2006:

35. עניין הובלת העצירים ממתקני הכליאה לדיונים בבתי המשפט עלה בדו"ח האחרון שיצא מטעם הסנגוריה בעניין תנאי הכליאה במדינה. בפרק שעסק בליקויים שנמצאו בעניין זה צוין, כי בתמישה מתוך תשעה מתקנים בהם ביקרו אנשי הסנגוריה הציבורית עלו קשיים שונים בעניין הובלת העצורים לבתי המשפט ופיזורם למתקני הכליאה השונים לאחר תום הדיון. כך למשל, מתייחס הדו"ח למצב בבית משפט השלום בפתח תקווה, בו מספר מצומצם של שישה עובדים אחראי לאיסופם ופיזורם של העצורים על-ידי הסעה אחת ביום. וכך נאמר:

"האיסוף בבוקר מתבצע, לרוב, על ידי הסעה אחת ממקומות שונים, והמרחק בין המקומות יחד עם העומס בכבישים בשעות אלו מביאים לכך שהעצורים אינם מובאים לדיונים בזמן. בנוסף, הוחמרו לאחרונה נהלי הכבילה בעת היציאה מן הכלא ובעקבות כך התארכו זמן הוצאת העצורים... שופטי בתי המשפט התלוננו על האיחור פעמים רבות, אך לא חל שינוי במצב. המחסור בכוח האדם מוביל גם לכך שמתקיים פיזור אחד של העצורים, בסוף כל יום, וזאת על אף שרוב העצורים מסיימים את דיוניהם בשעה מוקדמת יותר ונאלצים לחכות שעות ארוכות במתקן".

מתוך דו"ח הסנגוריה הציבורית לשנת 2006, עמוד 69. העמוד הרלוונטי מצורף כנספח המסומן ע/13

דו"ח הסנגוריה הציבורית לשנת 2005

36. דו"ח זה מתייחס בפירוט ובהרחבה רבה לעניין העברת אסירים על כל הליקויים שנמצאו שם. מהדו"ח עולה, כי בשישה מתקני מעצר מתוך 12 מתקנים שנבדקו על ידי הסנגוריה הציבורית, התגלו קשיים בעניין הובלת עצורים לבתי המשפט ופיזורם למתקני הכליאה השונים לאחר תום הדיון. כך למשל נמצא, כי איסוף העצורים בבית משפט השלום בפתח תקווה נעשה ממספר נקודות המרוחקות זו מזו. איסוף העצורים מתבצע בשעות הבוקר המוקדמות. מעבר לאי הנוחות אותה אנו מציגים בעתירה זו, הדו"ח מציג את הסחבת הרבה בנסיעה ובעיית האיחורים לדיונים בבתי המשפט והמתנה ממושכת של העצורים עד שעות אחר הצהריים לתום כל הדיונים, וזאת גם במקרים בהם הדיון בעניינים הסתיים בשעות הבוקר.

37. מבדיקה שנערכה על ידי הסנגוריה בבית משפט השלום והמתחזי בחיפה, עולה כי עצורים המובאים מהדרום מובלים יום קודם לבית המעצר "ניצן" ומגיעים לשם בשעות הערב, זאת לאחר שהנסיעה החלה בבוקר ועברה דרך נקודות איסוף של אסירים נוספים. כעולה מהדו"ח, ההסעה לבית המשפט בחיפה ביום הדיון יוצאת בשעה 4:00 לפנות בוקר ועוברת בבית המעצר "קישון" ומשם לבית המשפט. לעיתים יוצאת ההסעה ערב הדיון והעצורים נאלצים לבלות שעות ארוכות ולעיתים כל הלילה, בנסיעות מתישות ברחבי הארץ. לפי הדו"ח, במקרים רבים נמנעות מהעצורים ארוחות בשל כך.

רצ"ב עמודים רלוונטיים מדו"ח הסנגוריה הציבורית משנת 2005 כנספח שסימנו ע/14;

ראו גם: פרקים רלוונטיים מדו"ח הסנגוריה הציבורית לשנת 2003 בעניין הטירדה והסחבת בהובלת עצורים דרך מעבר ניצן. רצ"ב כנספח ע/15.

38. בדו"ח הסנגוריה הציבורית משנת 2005 ניתנה התייחסות מיוחדת לתנאי הסעת אסירים במיוחד מכלא "שאטה" למרכז. פרק זה סוקר את מחדל ההסעות בנוגע לבית סוהר "שאטה":

"אסירים רבים התלוננו על התנאים הקשים בעת העברתם לבתי משפט או למתקני שב"ס אחרים (כגון טיפולים רפואיים במר"ש). לטענת האסירים הם מועלים לרכב כבולים בידיהם וברגליהם. הנסיעות ברכב נמשכות 12-14 שעות, היות ומדובר ב"קו מאסף" העובר במתקני כליאה רבים. במהלך הנסיעה לא מאפשרים לאסירים נגישות לשירותים, ולא מחלקים להם מזון. בנוסף, התלוננו, כי תנאי הישיבה ברכב גורמים להם לכאבים. למרות זאת, לא מאפשרים להם להביא כרית כדי להקל על תנאי הישיבה. האסירים טענו, כי עקב תנאי הנסיעה הבלתי נסבלים חלקם מעדיפים לוותר על הטיפולים הרפואיים הנדרשים, למרות הנזקים האפשריים לבריאותם."

ע/14, עמ' 45.

כמו כן ישנה סקירה של המתרחש בבית סוהר "אוהלי קידר":

"לאחרונה התקבלו במשרדי הסנגוריה הציבורית מספר תלונות קשות, הנוגעות לתנאי העברת אסירים ועצורים מבתי הסוהר השונים לבתי המשפט ולמתקני שב"ס. נראה, כי מדובר בתופעה הדורשת בדיקה מעמיקה."

ע/14, עמ' 45.

ביקורת בועדת הפנים של הכנסת

39. כאמור, ביום 11.06.07 נדון דו"ח הסנגוריה הציבורית האחרון בעניין תנאי הכליאה במדינה, בועדת הפנים של הכנסת. בעיית ה"פוסטה" עלתה בדיון זה על-ידי חבר הועדה, הח"כ דוד אזולאי, שחלק עם חברי הועדה והאורחים את התלונות הרבות שהוא קיבל בעניין הסעות האסירים, כדבריו:

"הנושא של הובלת אסירים הוא לא חדש. אני מכיר את זה עוד מאז הייתי יושב ראש ועדת הפנים... אני ממליץ לך פשוט ללכת, להיפגש עם העצירים בבתי המשפט ולשמוע את המסע הקשה שהם עוברים. לפעמים זה נמשך יותר מעשרים וארבע שעות עד

שמגיעים בכלל למשפט, עוברים כמה תחנות, אז למשטרה. לשב"ס יש תשובות, וודאי שיש להם בעיה של רכבים ואיסוף אסירים, יש איזה שהוא מסלול שצריכים לעבור. אבל אני חושש שבכל זאת, אני מדבר על הובלה של אסירים מבית המאסר או בית המעצר ועד בית המשפט. לא בתוך הבית משפט."

עמ' 8, עמ' 20.

40. הנה כי כן, עיינו הרואות כי הליקויים הרבים המועלים בעתירה זו בכל הנוגע להסעת אסירים זכו לביקורת נוקבת מגורמים שונים אך לשווא. דברי האסירים המובאים בעתירה זו אשר מוצאים להם תימוכין בביקורת גורמים חיצוניים לא מותירים ספק, כי מצב הובלת האסירים כמתכונתו כיום הנו מחפיר ודורש תיקון מיידי. אינספור הפניות למשיבים לא הניבו עד כה, לצערנו, תוצאה המניחה את הדעת למרות טענותיהם כי כל הליקויים באו על תיקונם. במצב דברים זה, חובה על בית המשפט להתערב ולהורות על שיפור התנאים והפסקת השפלתם של האסירים ופגיעה בזכויותיהם.

מיצוי הליכים ותשובות המשיבים

41. ביום 1/11/2005 פנתה העותרת מס' 2 אל שירות בתי הסוהר והעלתה את התנאים הקשים עימם מתמודדים האסירים בנסיעתם ברכבי "פוסטה" עם שימת הדגש על אסירים חולים.

רצ"ב פנייתה של העותרת מס' אחד כנספח שסימנו ע/16

42. בתשובתו של המשיב לפנייתה של העותרת 2 מיום 16/11/05 צוין, כי הוא פועל לצמצום הצורך בהבאת אסירים חולים למר"ש על-ידי הבאת רופאים מומחים אל תוך בתי הסוהר. עוד צוין, כי המשיב רכש אוטובוסים חדשים להסעת אסירים וכי בנושא אי מתן מזון וגישה לשירותים נכתב כי הנושא הועבר לגורם הרלוונטי למתן התייחסות.

רצ"ב מכתבו של מר יוסי בק ראש מנהל טיפול ושיקום לעותרת 2 כנספח שסימנו ע/17.

43. ביום 17/1/06 פנתה העותרת מס' 1 אל שירות בתי הסוהר ודרשה שיפור תנאי הסעת האסירים בניידות "הפוסטה". בפנייתה, תיארה העותרת את התנאים הקשים בהסעות האסירים החל מהמצב הקשה ברכבים, עובר במניעת המזון, השתייה והשימוש בשירותים, וכלה בכבילת האסירים לשעות ארוכות ובלתי סבירות.

רצ"ב פנייתה של העותרת מס' 1, כנספח שסימנו ע/18

44. במענה לפנייתה של העותרת מס' 1 הכחיש המשיב את המתואר על ידה בפנייתה. לדידו, הנתונים בשטח שונים מהנתונים שהוצגו בפנייתה, שכן לטענתו לאסירים ניתנת אפשרות לגשת לשירותים בתחנות הביניים, הם מקבלים ארוחה במהלך הנסיעה ומסלול הנסיעה קוצר.

רצ"ב תשובתו של המשיב לעותרת מס' 1, כנספח שסימנו ע/19

45. בעקבות תשובתו של המשיב מיום 19.02.06 ערכה העותרת מס' 1 בדיקה חוזרת בקרב כמה אסירים על מנת לבדוק אם התנאים שלטענת המשיב תוקנו אכן שיפרו את תנאי ההסעה. המציאות העגומה, כפי שהשתקפה בעדות האסירים בפני העותרת, היא כי כלום לא השתנה מערכתית וכי היענות לבקשותיהם להגשת לשירותים או לשתות נתונה לחסדיהם של הסוהרים המלווים. האסיר אבי

גולן, למשל, נסע ב"פוסטה" חודשים אחרי תשובת המשיב ובתצהירו הוא העיד כי מסכת הייסורים עודנה מתקיימת וכלום לא השתנה.

ראו ע/ו-2 ו-4/ע

46. ביום 31/05/06 פנתה העותרת מס' 1 אל המשיב בשנית והסבה את תשומת לבו, כי תנאי הסעת האסירים עדיין ירודים, בניגוד למה שנטען על ידו בתשובתו לעותרת מיום 19.02.06. שכן, חרף הצהרות המשיב בדבר התקנת מתקני שירותים מיוחדים לאסירים המנויידים, ואספקת ארוחת צהריים, האסירים עדיין מתלוננים, כי כלום לא השתפר מערכתית. המצב הקשה עמד בעינו. בתשובתו מיום 22/11/2006 חזר המשיב על טענתו, כי התנאים שופרו באופן ניכר וכאילו אין שחר לדברי העותרות.

רצ"ב פניית העותרת מס' 1 מיום 31/05/06 ותשובת המשיב מיום 22/11/06 כנספח שסימנו ע/ו-20

47. העותרות יטענו, כי בניגוד לטענות המשיב, עדויותיהם של האסירים מורות אחרת. העותרות ניוונות רק מדבריהם של האסירים. הצטברות העדויות והתלונות בכל זמן נתון כנגד תנאי הסעת האסירים אינה מותרת ספק, כי התנאים עדיין ירודים בצורה קיצונית ובלתי סבירה. גם אם פעל המשיב להתקנת שירותים במקומות מסויימים, הרי בפועל הגישה לשירותים אלה נחסמת בפני האסירים בתואנות שונות. העותרות ידגישו, כי גם אם התיר המשיב פה ושם לאסירים לגשת לשירותים ולקבל ארוחה בתחנת הביניים, עדיין מדובר במקרה חריג שאיננו מעיד על הכלל.

הטיעון המשפטי

48. העותרות יטענו, כי התנאים בהם מועברים האסירים, כפי שתואר בהרחבה בחלק העובדתי של עתירה זו, פוגעים בזכויותיהם החוקתיות של האסירים לחירות, לכבוד, לתנאי מחיה מינימאליים בבית הכלא, לטיפול רפואי ולגישה לערכאות; כל זאת באופן בלתי מידתי ובניגוד לתנאי פסקת ההגבלה של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. תנאי ההסעה של האסירים אינם מוסדרים בחקיקה ראשית, בתקנות או בכל הוראה אחרת, עניין אשר פותח פתח לפגיעה שרירותית ולא סבירה בזכויותיהם, באופן קיצוני.

זכות האסירים לקיום מינימאלי ובכבוד אנושי כערובה לענישה הוגנת ולא משפילה

א. זכות האסירים לקיום מינימאלי בכבוד אנושי - כללי

49. הפגיעה בזכויותיהם של האסירים למזון ולשתיה, לטיפול רפואי הולם ולשימוש בשירותים, מהווה למעשה פגיעה בזכותם החוקתית לכבוד ולתנאי כליאה ומחייה מינימאליים. המשיב מפר בכך את חובתו, הראשונה במעלה, לספק את הצרכים המינימאליים של האסירים ולהקצות את המשאבים הנדרשים לכך.

50. זכויות האדם של האסיר נשמרות גם בין כתלי בית המאסר, בכפוף לאלו הנשללות מעצם המאסר. פסיקת בית משפט נכבד זה הדגישה, לא אחת, את חובת המדינה המוגברת להגן על זכויותיהם החוקתיות של האסירים ובפרט הזכות לכבוד, אלא אם קיימת לכך מניעה מפורשת בחקיקה ראשית. וכדברי הנשיא (בדימוס) ברק:

"חומות הכלא אינן מפרידות בין העצור לבין כבוד האדם. משטר החיים בבית הסוהר מחייב, מעצם טבעו, פגיעה בחירויות רבות מהן נהנה האדם החופשי... אך אין משטר החיים בבית הסוהר מחייב שלילת זכותו של העצור לשלמות גופו ולהגנה בפני פגיעה בכבודו כאדם"

בג"ץ 355/79 קטלן נ' שירות בתי הסוהר, פ"ד לד(3) 298, 294 (1980)

ראו גם:

בג"ץ 4634/04 רופאים לזכויות אדם נ' השר לביטחון פנים (טרם פורסם, ניתן ביום 12.02.07), פסקה 10 ; בג"ץ 2245/06 דובריו נ' שירות בתי הסוהר (טרם פורסם, ניתן ביום 13.06.06) פסקה 13 ; עע"א 4463/94 גולן נ' שירות בתי הסוהר, פ"ד נ(4) 136, 152 (1996) (להלן: "עניין גולן"); בג"ץ 337/84 הוקמה נ' שר הפנים, פ"ד לח(2) 826, 832 (1984); עע"א 4/82 מדינת ישראל נ' תמיר, פ"ד לו(3) 201 (1983); בג"ץ 540/84 יוסף נ' מנהל בית הסוהר המרכזי ביהודה ושומרון, פ"ד מ(1) 567, 573 (1986); בג"ץ 221/80 דרויש נ' שירות בתי הסוהר, פ"ד לה(1) 536, 546 (1980).

51. בגדרה של הזכות החוקתית לכבוד, מצויה הזכות לקיום מינימאלי המבטיחה שמירה על צלם האדם באשר הוא.

על מעמדה החוקתי של הזכות לקיום מינימאלי בכבוד ככלל, ראו:

בג"ץ 366/03 עמותת מחויבות לשלום וצדק חברתי נ' שר האוצר (טרם פורסם) פסקאות 14-15 ; בג"ץ 5578/02 מנור נ' שר האוצר, פד"יי נט(1) 729, 736 (2004); רע"א 4905/98 גמזו נ' ישעיהו, פ"ד נה(3) 360, 375-376 (2001);

52. כבודם של האסירים מחייב דאגה לסיפוק צרכיהם המינימאליים בבית הכלא כבני אנוש. בית משפט נכבד זה עמד על הצורך בהגנה על זכותם של האסירים לקיום מינימאלי בבית הכלא, כדלקמן:

סיפוק הצרכים המינימאליים של האדם, שהם תנאי בלעדיו אין לקיום וחיים בכבוד, מתחייבים גם לגבי אסיר המרצה את עונשו, ולמדינה חובה ראשונה במעלה לספקם, ולהקצות לכך את המשאבים הנדרשים. גם מאחורי סורג וברית, עומדות לאדם זכויות יסוד "שהפגיעה בהן יש בה משום פגיעה בצרכים מינימאליים ויסודיים של האדם באשר הוא אדם..."

בג"ץ 4634/04 רופאים לזכויות אדם נ' השר לביטחון פנים (טרם פורסם, ניתן ביום 12.02.07), פסקה 12. (להלן: "עניין המיטות לאסירים");

ראו גם: בג"ץ 114/86 וייל נ' מדינת ישראל, פד"יי (3) 477, 492 (1987).

53. בצד זכותם של האסירים לתנאי מחייה וכליאה נאותים קמה גם חובתה של המדינה לספק את לחם את צרכיהם המינימאליים באותה מידה שהיא חבה זאת כלפי תושביה, כדברי בית המשפט:

"אם מוטלת על המדינה חובה לדאוג לצרכים המינימאליים של תושביה כחלק מזכותם לכבוד אנושי, על אחת כמה וכמה כך הוא ביחס לבני אדם המצויים במסגרת משמורתה ותחת חסותה, שלגביהם היא נושאת באחריות ישירה."

עניין המיטות לאסירים, פסקה 12.

54. בתי המשפט בארה"ב קבעו אף הם, כי החוקה מחייבת לספק לאסירים צרכים בסיסיים של חיים, ובכללם אוכל ברמה סבירה, ביגוד, מחסה, תברואה וטיפול רפואי.

ראו:

Carty v. Farrelly 957 F. Supp. 727 (1997)

ב. הזכות למי שתייה ולמזון

55. זכותו של האסיר למזון ולשתייה במידה הראויה לקיומו בכבוד נמצאת בגרעין חובתם של המשיבים לסיפוק צרכיהם המינימאליים. זכות בסיסית זו המבטאת את תנאי חיי בני האנוש התרבותיים, איננה סובלת כל הגבלה, דחייה או שלילה. אופן סיפוק אותם צרכים מינימאליים נמנה על הזכויות עצמן, כדברי בית המשפט בעניין וייל, כלהלן:

"שלילת החירות אינה כוללת, אינה מצדיקה ואינה מאפשרת שלילת דברים בסיסיים כגון אכילה, שתייה, לינה, ביגוד וריפוי... לעומת זאת, מצויות זכויות יסוד, שהפגיעה בהן יש בה משום פגיעה בצרכים מינימאליים ויסודיים של האדם נאשר הוא אדם שנברא בצלם. עם זכויות יסוד אלה נמנות לא רק עצם זכותו של האסיר לאכילה, שתייה ולינה, אלא גם סדרי אנוש תרבותיים מינימאליים של אופן סיפוק צרכים אלה." [הדגשה לא במקור]

בג"ץ 114/86 וייל נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(3) 477, 482, 492 (1987)

ראו גם דבריו של השופט (בדימוס) חשין בע"א 4463/94 גולן נ' שירות בתי הסוהר, פ"ד נ(4) 136, 152 (1996). (להלן: "פרשת גולן").

56. זכות האסיר למזון ולשתייה מעוגנת בכללי הסטנדרט המינימאלי לטיפול באסירים, (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners). מדובר בכללים שאומצו בשנת 1955 בקונגרס הראשון של האו"ם למניעת פשע ולטיפול בעבריינים, ואושרו בהחלטות המועצה הכלכלית והסוציאלית של האו"ם בשנים 1957 ו-1977. רשות הכליאה, על-פי אותם כללים, אמורה לספק לאסירים אוכל בריא ובעל ערך תזונתי, במידה מספקת תוך הקפדה על הכנה והגשה ראויה, כדלקמן:

Food

20. (1) Every prisoner shall be provided by the administration at the usual hours with food of nutritional value adequate for health and strength, of wholesome quality and well prepared and served.

57. באשר לזכותם של האסירים לשתייה, קובעים הכללים הבינלאומיים באופן חד משמעי, כי אספקת מי שתייה לאסיר תעשה כל אימת שהאסיר זקוק לכך, כדלקמן:

20 (2) Drinking water shall be available to every prisoner whenever he needs it.

ג. זכות הגישה לשירותים

58. מניעת האסירים המוסעים שעות ארוכות מלגשת לשירותים ולעשות את צרכיהם מהווה פגיעה קשה בזכויותיהם החוקתיות לכבוד, לשלמות גוף ולהיגיינה אישית. כמתואר בחלק העובדתי של עתירה זו, אסירים רבים מעידים, כי אין באפשרותם לגשת לשירותים במשך יום שלם משום שלא מאפשרים להם לעשות זאת. חלקם מעידים כי הדבר אינו מתאפשר כיוון שאין מתקנים מתאימים בפתחם של חלק מבתי הסוהר. אחרים העידו בפני משרד המשפטים, כי הם מטילים את מימיהם בבקבוקים, עד להגעה לנקודת היעד.

59. אי מתן אפשרות לאדם לעשות את צרכיו בצורה סבירה מהווה התנהגות אכזרית, בלתי אנושית ואף גובלת בהתעללות קשה ופוגענית לאין ערוך. למותר לציין, כי לפגיעה הישירה בזכותם של האסירים להיגיינה אישית וסביבתית תהנה השלכות בריאותיות, תברואתיות ונפשיות קשות על האסירים.

60. חשיבות שמירה על היגיינה אישית וסביבתית מעוגנת בסעיפים 12-16 לכללי האו"ם לטיפול באסירים. כללים אלה קובעים באופן חד משמעי, כי על רשויות הכליאה מוטלת החובה לספק לאסירים את המצרכים האלמנטאריים הדרושים לשמירה על ההיגיינה האישית והסביבתית:

“ Rule 12:

The sanitary installations shall be adequate to enable every prisoner to comply with needs of nature when necessary and in a clean and decent manner.

Rule 15:

Prisoners shall be required to keep their persons clean, and to this end they should be provided with water and with such toilet articles as are necessary for health and cleanliness.

Rule 16:

In order that prisoners may maintain a good appearance compatible with their self-respect, facilities shall be provided for the proper care of the hair and the beard, and men shall be enabled to shave regularly.”

ד. הנגישות לטיפול רפואי הולם

61. כפי שתואר בהרחבה בחלק העובדתי, תנאי ההסעה הירודים מהווים שיקול בקרב אסירים באם לממש את זכותם לטיפול רפואי, היכול להינתן להם אך ורק מחוץ לכלא בו הם מוחזקים באופן רגיל. אסירים עלולים להעדיף לוותר על טיפול רפואי בשל אורך הנסיעה והסבל הכרוך בה, או בשל העבודה שלחולים כרוניים הנוטלים תרופות – אין אפשרות בזמן הנסיעה ליטול תרופותיהם. אי הנוחות הכרוכה בישיבה הממושכת על מושבים ממתכת מקשה במיוחד על אסירים הסובלים מבעיות רפואיות. יש להזכיר, כי אין ברשותם של המשיבים רכבים מיוחדים המיועדים לאסירים חולים, הזקוקים לתנאים מיוחדים בזמן הנסיעה.

62. ודוק. נגישות לזכות איננה פחות חשובה ממעמדה של הזכות, על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בזכות לטיפול רפואי שהנגישות לה מקבלת משנה חשיבות. לא בכדי נקבע בכללי הסטנדרט

Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners] של האו"ם כי רשות כלִיאה צריכה להיות זמינה ונגישה תמיד לשירותים רפואיים בסיסיים, כדלקמן:

Medical services

22. (1) At every institution there shall be available the services of at least one qualified medical officer who should have some knowledge of psychiatry. The medical services should be organized in close relationship to the general health administration of the community or nation. They shall include a psychiatric service for the diagnosis and, in proper cases, the treatment of states of mental abnormality.

(2) Sick prisoners who require specialist treatment shall be transferred to specialized institutions or to civil hospitals. Where hospital facilities are provided in an institution, their equipment, furnishings and pharmaceutical supplies shall be proper for the medical care and treatment of sick prisoners, and there shall be a staff of suitable trained officers.

(3) The services of a qualified dental officer shall be available to every prisoner.

63. הערמת קשיים על נגישות במימוש הזכות כמוה כמזל שלילת הזכות דה פקטו. המסקנה אפוא הינה, שתנאי הסעתם של האסירים מהווים הגבלה ופגיעה בזכותם לטיפול רפואי הולם שהינה מסוג צרכי הקיום הבסיסיים של האסיר שחובה לספקם בכל עת ובכל מצב בהיותה חלק מצרכיו המינימאליים.

על הזכות לטיפול רפואי לאסירים כחלק מתנאי הקיום הבסיסיים שחובה לספקם ללא הגבלה ראו:

רע"ב 2416/05 פלוני ז"ל נ' שירות בתי הסוהר, (טרם פורסם, ניתן ביום 16.8.2007) בפסקה 14; עע"א 4/82 מדינת ישראל נ' תמיר, פ"ד לז(3) 201 (1983); בג"ץ 4634/04 רופאים לזכויות אדם נ' השר לביטחון פנים (טרם פורסם, ניתן ביום 12.02.07).

ענישה אכזרית ומשפילה מעצימה את הפגיעה בזכותם של האסירים לחירות אישית

64. פגיעה בזכותם של האסירים לקיום מינימאלי בכבוד אנושי הופכת את ענישתם לענישה אכזרית ומשפילה. סעיף 5 להכרזה לכל באי העולם בדבר זכויות האדם (1948) אוסר ענישה אכזרית ומשפילה באופן מפורש, כדלקמן:

"No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment".

ראו גם:

- סי' 7 ו-10 (1) לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ופוליטיות (1966) (*The International Covenant on Civil and Political Rights*) ופרשנות ועדת האו"ם לזכויות אדם לסעיף 10 (1) [General Comment No. 21 (10.4.1992)]

- סעיף 3 לאמנה האירופאית בדבר זכויות אדם;
- *Human Rights Act, 1998*, אשר החיל את עיקרי האמנה האירופאית לזכויות אדם בחוק האנגלי וכן את ה- *Prison Act 1952* האנגלי.

65. ודוק. חוויית המאסר כוללת מטבעה פגיעה בחירותו האישית של האסיר. יחד עם זאת, פגיעה זו אמורה להיות מידתית. אילוץ האסיר לשאת את מאסרו או מעצרו בתנאים אכזריים ומשפילים מחטיא את מטרת הענישה והופך את הפגיעה בזכותו החוקתית של האסיר לחירות אישית, לבלתי מידתית בעליל. שכן:

"עונש מאסר המוטל על אדם אינו מפקיע מאליו את זכויות האדם החוקתיות הנתונות לו מכוח יסודות השיטה החוקתית הנוהגת בישראל. זכויות אלה נגרעות מן האסיר רק במידה שהגבלתן מתחייבת באופן הכרחי משלילת חירותו עקב המאסר הפגיעה המתחייבת בזכויות האדם הנתונות לאסיר מקורה בעיקרה בהגבלת חירותו האישית, הנובעת מן המאסר."

מתוך: פס"ד "מיטות לאסירים", פסקה 10. ראו גם פסקה 11 על כל ההפניות הרלוונטיות המובאות בה. ראו גם: רינת קיטאי-סנג'רו, "תנאי כליאתם של עצורים – בין חזקת החפות לכבוד האדם", ספר אורי קיטאי (בועז סנג'רו - עורך, 2007), 293, 306-307.

הגבלה על זכות הגישה לערכאות

66. בקשתו של עציר או אסיר לפטור מהתייצבות בדיון בעניינו, מחמת חששו להיחשף לתנאים הירודים בהסעה לבית המשפט, איננה זרה לערכאות המשפטיות. רבים הם האסירים המבקשים זאת, בין בשל תנאי ההסעה הירודים, ובין אם בשל תנאי אגף המעבר בו שוהים האסירים המועברים לאחר הסעתם. על כך העירה כבוד השופטת ביניש בתגובה לבקשת עציר לפטור אותו מהתייצבות בשל תנאי אגף המעבר, כי:

"העובדה שעצירים ואסירים ממשיכים ומבקשים להשתחרר מהנוכחות בדיון בעניינם בבית המשפט, בשל התנאים שהם נחשפים אליהם באגף המעבר, מדברת בעד עצמה ומצביעה על חומרת המצב. זכותו וחובתו של כל עצור ואסיר להיות נוכח במשפטו ובהליכים הנוגעים לשלילת חירותו. אין זה ראוי כי הזכות לנוכחות בדיון תקופח בשל תנאי המעבר."

בש"פ 6362/02 אשר מסאס נ' מ"י (טרם פורסם, ניתן ביום 12.09.02)

להרחבה בעניין זה ראו את ספרו של השופט דוד בר-אופיר "עתירות אסירים" (פרלשטיין – גינוסר בע"מ, מהדורה שנייה, תשס"ו – 2006), 255.

67. עולה חשש כבד, שמא אסירים רבים מעדיפים לזנוח את זכותם לפנות לערכאות משפטיות, ואין להם אלא להשלים עם הפגיעה בזכותם זו כדי ליתר פגיעה בכבודם. למותר לציין, כי זניחת הזכות לגשת לערכאות גורדת מניה וביה פגיעה בזכויות אחרות אשר מבקש האסיר לממש באמצעות בית המשפט. לפיכך, העותרות יטענו כי התנאים בהם מועברים האסירים מבתי המאסר אל בית

המשפט מהווים פגיעה במישרין ובעקיפין בזכותם החוקתית לגישה לערכאות, הנגזרת מתוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ועומדת לאדם גם בהיותו אסיר. על חשיבות זכות הגישה לערכאות עמד פרופ' ברק בספרו **פרשנות במשפט** (כרך שלישי) בעמ' 363:

" שלילת הזכות לפנות לבית-המשפט כמוה כשלילה (אפקטיבית) של הזכות עצמה... מזכות חוקתית על-חוקית לאי פגיעה (status negativus) נגזרת גם זכות חוקתית על-חוקית לפנות לערכאות השיפוט להגנה בפני הפרת הזכות (status activus)..."

68. ראו גם: ע"א 579/90 רוזין נ' בן נון, פ"ד מו(3) 738, 742 (1992); בבג"ץ 910/86 רסלר נ' שר הביטחון, פ"ד מב(2) 441, 462 (1988); בג"ץ 10271/02 פריד נ' משטרת ישראל (טרם פורסם, ניתן ביום 30.7.2006); בג"ץ 1661/05 המועצה האזורית חוף עזה ואחי' נ' ראש הממשלה, פ"ד נט(2), 481, 610 (2005).

וגם: מאמרו של השופט שלמה לוי "חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו וסדרי הדין האזרחיים", הפרקליט מב 451, 453.

69. תנאי הסעה ירודים מהווים מכשול אמיתי בדרך לבית המשפט תרתי משמע. עניין זה לא נסתר אף מעיניו של השופט זמיר שקבע בע"א 3833/93 לוי נ' לוי, פ"ד מח(2) 862, 874 (1994):

"תקנת הציבור דורשת שהדרך אל בית המשפט תהיה פתוחה, כדי שבית המשפט יוכל לדון ולהכריע בסכסוכים משפטיים למיניהם... גישה חופשית ויעילה אל בית המשפט היא זכות יסוד, אף אם עדיין אינה כתובה עלי חוק יסוד, ובית המשפט אמור להגן עליה כמו על זכויות יסוד אחרות."

70. בע"א 733/95 ארפל אלומיניום נ' קליל תעשיות, פ"ד נא(3) 577, 629 (1997), עמד השופט חשין על חשיבות זכות הגישה בכך שהיא מבטאת את היסוד הדמוקרטי של המשטר וכי פגיעה בה משמעה פגיעה ברשות השופטת, כדבריו:

"דעתי שלי היא, כי זכות הגישה לבית-המשפט אין היא זכות יסוד במובנו הרגיל של המושג זכות יסוד. שייכת היא למסדר נורמות אחר בשיטת המשפט. ניתן לומר – וכך אני אומר – כי נעלה היא על זכות יסוד. לא עוד, אלא שקיומה הינו תנאי הכרחי וחיוני לקיומן של שאר זכויות היסוד... נדע מכאן, כי חסימת הדרך לבית-משפט – בין במישרין בין בעקיפין – ולו באורח חלקי, חותרת תחת ה- raison d'être של הרשות השופטת. ופגיעה ברשות השופטת פירושה פגיעה ביסוד הדמוקרטי של המדינה... בחסימת הדרך לבית משפט ייעלם ואיננו הדיין, ובאין דיין ייעלם אף הדין עימו."

ראו גם: דברי השופט חשין בג"ץ 6971/98 פריצקי נ' שר הפנים, פ"ד נג(1) 763, 808 (1999)

71. חשיבות זכות הגישה לערכאות של אסירים נדונה רבות בפסיקה ובספרות האמריקאית. דיון מרתק מוצג בספרו של ד"ר יורם רבין **זכות הגישה לערכאות כזכות חוקתית** (בורסי, תשנ"ח-1998). ד"ר רבין מצביע על מגמת הספרות המשפטית בארצות הברית שמצדדת בגישה לפיה יש להעניק הגנה **חזקה במיוחד לזכות הגישה לערכאות של אסירים**, על מנת לשמור על הזכויות הנותרות להם לאחר שמרבית הזכויות ניטלו מהן מעצם המאסר. לעניין זה יפים הדברים המובאים מהמאמר W.T. Westling & P. Pasmussen "Prisoners Access to the Courts: Legal Requirements and Practical Realities" 16 LOYOLA UNI. L. JOUR. 273 (1985).

"Access to the courts is fundamental to the protection and definition of these rights. Prisoners are virtually devoid of political power. Because of this, and because prison administration occurs wholly outside the watchful eye of the public, litigation remains an inevitable necessity for creating and enforcing basic rights."

72. פסק הדין המרכזי שעסק בסוגיית גישת האסירים לערכאות הינו בעניין *Bounds v. Smith*, 430 U.S. 817 (1977). באותו עניין, אסירים טענו כי המדינה הפרה את זכות הגישה לערכאות משום שלא סיפקה ספרות משפטית שיכולה לאפשר להם להכין את פניותיהם לביהמ"ש. ביהמ"ש העליון האמריקאי קבע, כי אסירים זכאים לזכות חוקתית של גישה לערכאות משפטיות תוך גזירת הזכות מהתיקון ה-14 לחוקה האמריקאית. אי לכך, נקבע, כי חלה על המדינה חובה אקטיבית לנקוט בצעדים אשר יאפשרו לכל אסיר ואסיר את מימוש זכות הגישה לערכאות לצורך הדיון בטענותיהם.

ראו: יורם רבין, ד"ר יורם רבין **זכות הגישה לערכאות כזכות חוקתית** (בורסי, תשנ"ח-1998), 80-83.

73. בפסק הדין *Johnson v. Avery*, 398 U.S. 483 (1966) פסל בית המשפט העליון חוק במדינת טנסי שאסר על אסירים לסייע זה לזה בהכנת מסמכים משפטיים לצורך הגשה לבית המשפט. נקבע כי כאשר אין אלטרנטיבה סבירה למתן סיוע לאסירים בכתיבת עתירותיהם, לא ניתן למנוע מהאסירים לעזור זה לזה.

74. בעניין *Younger v. Glimore*, 404 U.S. 15 (1971) בית המשפט העליון קבע כי תקנות בתי הכלא בקליפורניה, שאסרו על הכנסת חומר משפטי לספריית בית הכלא, מפרות את זכות הגישה לערכאות.

75. העותרות יבקשו ללמוד ממקרים אלו לצורך ענייננו. המצב דהיום מורה, כי המשיבים מערימים קושי ממשי בפני האסירים בגישתם לערכאות. אסיר שרצונו לפנות אל בית המשפט עליו לצלוח את המסע הארוך והמייגע אל כתלי בית המשפט. מדובר בהגבלה וצמצום של זכותם החוקתית של אסירים לפנות אל בית המשפט ומשכך, חלה חובה על המשיבים לנקיטת צעדים שיאפשרו ויקלו על גישת האסירים לבתי המשפט.

76. עינינו הרואות כי הזכות החוקתית לגישה לערכאות מקבלת משנה חשיבות כאשר בזכויות אסירים עסקינן. מכאן חובה מוגברת היא על המשיבים להקפיד ביתר שאת לאפשר מימוש אותה זכות ללא מפריע ובתנאים הולמים.

הפגיעה בזכויותיהם החוקתיות של האסירים הנה בניגוד לתנאי פסקת ההגבלה:

77. כאמור לעיל, זכויותיהם של האסירים למזון, לשתייה, לגישה לשירותים ולגישה לטיפול רפואי במידה מספקת ולתנאי הסעה נוחים ולא מייסרים, נגזרות הן מזכותם החוקתית לכבוד. זכות היסוד של האסירים לגשת לערכאות נגזרת מערכי המדינה הדמוקרטית. פגיעה בזכויות אלו מתווספת לפגיעה הבלתי מידתית בזכות החוקתית לחירות אישית. משכך, הרי כל הגבלה או פגיעה באחת מהזכויות הנ"ל כפופה היא לתנאי פסקת ההגבלה שבסעיף 8 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. על-פי פסקת ההגבלה, ניתן להגביל זכויות כגון אלו רק מקום שקיימת לכך הסמכה בחוק, או מכוח הסמכה מפורשת בו, ומקום שהפגיעה הולמת את ערכי המדינה, נועדה לתכלית ראויה ובמידה שאיננה עולה על הנדרש. העותרות יטענו, כי בענייננו לא מתקיים אף ולו אחד מתנאי פסקת ההגבלה.

העדר חקיקה ראשית:

78. ברור אפוא, כי אם חפצו המשיבים להגביל או להשעות זכויותיהם של האסירים, שומה עליהם להראות כי סמכותם לעשות זאת קבועה בדין בצורה ברורה, מפורשת וחד משמעית. דרישת החוקיות מבטאת את עקרון שלטון החוק. למשיבים אין כלל הסמכה מפורשת בחוק לשלול מהאסירים את ליבת זכויותיהם לקיום מינימאלי בבית הסוהר. חובה עלינו להדגיש, כי גם אם קיימת חקיקה שכזו, ספק אם תעמוד היא במבחן הביקורת השיפוטית של בית משפט נכבד זה.

על דרישת החוקיות וההסמכה המפורשת בחוק ראו:

בג"ץ 1437/02 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון פנים, פ"ד נח(2), 746 (2004); בג"ץ 5936/97 לם נ' מנכל משרד החינוך, התרבות והספורט, פ"ד נג(4) 673, 684-683 (1999); בג"ץ 355/79 קטלן נ' שירות בתי הסוהר, פ"ד לד(3) 294, 298 (1980); בג"ץ 3267/97 רובינשטיין נ' שר הביטחון, פ"ד נב(5) 481 (1998); בג"ץ 5100/94 הועד הציבורי נ' עינויים נ' ממשלת ישראל, פ"ד נג(4) 817, 835 (1999)

חוסר מידתיות

79. המשיב ככל רשות מנהלית אחרת, הנו כפוף לעקרונות המשפט המנהלי, בכלל זה לעקרון הסבירות והמידתיות. הפגיעה בזכויותיהם של האסירים, המגיעה לעיתים עד כדי שלילה מוחלטת, הנה - לכל הדעות - בלתי מידתית בעליל. שלילת חירותו של אדם על ידי המאסר מידתית היא כל עוד היא נעשית בהתאם להוראות חוק היסוד והערכים הדמוקרטיים. חשיפת האסיר לתנאים משפילים הופכת את שלילת חירותם לבלתי מידתית בעליל.

בעניין חובת הרשות לנהוג במידתיות במישור המנהלי ראו:

בג"ץ 2056/04 מועצת הכפר בית סוריק נ' ממשלת ישראל, פ"ד נח(5) 807, 840 (2004); בג"ץ 3477/95 עטיה נ' שר החינוך והתרבות, פ"ד מט(5) 1, 12 (1996);

80. לא אחת נאמר בפסיקת בית משפט נכבד זה, כי פגיעה בתנאי קיום מינימאליים של אסירים תהיה מוצדקת רק בהתקיים אינטרס נוגד בעל עוצמה ומשקל מיוחד; שכן באיזון בין האינטרסים הנוגדים יש להקפיד על קיום המדינה את חובותיה כלפי אסיריה. חובה זו משתקפת בהקצאת המשאבים הנדרשים לכך, כדברי בית המשפט בעניין המיטות לאסירים, כדלקמן:

"רק אינטרס נוגד בעל עוצמה יתירה ומשקל מיוחד יצדיק את הפגיעה בזכות. בגדר האיזון בין האינטרסים הנוגדים, יינתן משקל משמעותי מיוחד לחובת המדינה לדאוג לחיים בכבוד של מי שמוחזק במשמורתה, ועליה יהיה להראות כי מוקצים למטרה זו המשאבים הנדרשים, כמצופה ממדינת חוק המקפידה בזכויותיהם התוקניות של מי שמצויים במשמורת.. כאשר בצידה האחד של משוואת האיזון ניצבת זכותו של אדם לתנאי חיים מינימאליים בעת היותו במאסר, נדרש ערך נוגד בעל חשיבות מיוחדת כדי להצדיק פגיעה בזכות יסוד."

בג"ץ 4634/04 רופאים לזכויות אדם נ' השר לביטחון פנים (טרם פורסם, ניתן ביום 12.02.07), פסקה 9; ראו גם דברי כבוד השופט כהן בעניין: בג"ץ 221/80 דרוויש נ' שירות בתי הסוהר, פ"ד לה(1), 536, 542 (1980).

81. המסלול הארוך אותו ה"פוסטה" עוברת, כפי שתואר בהרחבה בחלק העובדתי, יכול להתקצר פלאים לו יתווספו מספר רכבי ליווי למספרם הכולל של הרכבים שברשותם של המשיבים. רק באמצעות הקצאה ראויה של משאבים ורכבים נוספים ניתן יהיה לקצר את זמני הנסיעות הבלתי סבירים ולהקל על האסירים בנסיעותיהם, לרבות החולים שביניהם. הקצאת רכבים נוספים איננה מייטרת את הצורך לשפר את תנאי הרכבים הקיימים בכל הנוגע לתנאי אורור ומושבים.

82. למותר יהיה להזכיר, כי היעדר משאבים וקושי של הרשות לגייס משאבים הדרושים לה כדי לעמוד בחובתה לכיבוד זכויות יסוד של האדם, אינה אצטלה המכסה מעל פגיעה בזכויות אדם בכלל וזכויות חוקתיות בפרט. שכן: "חברה המכבדת את ערכי היסוד שלה ואת זכויות היסוד של חבריה צריכה להיות מוכנה לשלם מחיר סביר..."

דברי השופט מצא בבג"ץ 4541/94 מילר נ' שר הביטחון, פ"ד מט(4) 94, 113, 121 (1995)

וכדברי פרופ' אהרון ברק:

"הרטוריקה של זכויות אדם צריכה להיות מכוסה במציאות המעמידה זכויות אלו בראש סולם העדיפויות הלאומי. הגנה על זכויות אדם עולה כסף, וחברה המכבדת זכויות אדם צריכה להיות נכונה לשאת במעמסה הכספית..."

פרופ' ברק בספרו פרשנות במשפט כרך ג (נבו, תשנ"ד 1994), עמ' 528.

ראו גם:

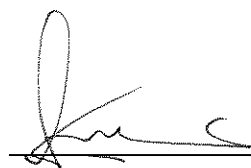
דברי השופט דורנר בדנ"פ 2316/95 גנימאת נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(4) 589, 645 (1995); בג"ץ 7081/93 בוצר ואח' נ' מועצה מקומית "מכבים-רעות", פ"ד נ(1) 19, 27 (1996)

83. עתירה זו מגוללת עניין המשותף במכאוב לכלל האסירים במדינה. בצד דרישת החברה כי יבואו אלה על עונשם בנשיאת מאסרם, ישנה החובה לאפשר להם לשאת את עונשם בתנאים הולמים ותוך שמירה על צלם אנוש וקיום מינימאלי בכבוד. שכן את זאת יש לזכור, ההגנה על כבודו של האסיר לא נועדה רק להגן על האסיר אלא במידה רבה על פניה ודיוקנה של החברה כולה. יחס אל האסיר הנו ביטוי מובהק של עמידת החברה במבחן המוסרי של יחס לאדם באשר הוא אדם וכלשונו של השופט מצא בעניין גולן:

"פגיעה בכבוד האדם של אסיר פוגעת לא רק באסיר, אלא גם בדמותה של החברה. יחס אנושי לאסירים מהווה חלק מנורמה מוסרית-אנושית שמדינה דמוקרטית מצווה לקיימה. ומדינה הפוגעת בכבוד אסיריה, מפרה את חובתה, המוטלת עליה כלפי כלל אזרחיה ותושביה, לכבד את זכויות היסוד של האדם"

עניין גולן, עמ' 156.

על-יסוד כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו על תנאי כמבוקש בראשיתה של עתירה זו ולאחר קבלת תשובת המשיבים, להפוך את הצו למוחלט ולחייב את המשיבים בהוצאות משפט.

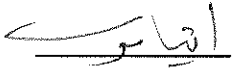
עביר גָּרָן, עורכת-דין
ב"כ העותרות

** עתירה זו הוכנה בסיועם הרב של הסטודנטים ערגה מלול ויואב דגני מהקליניקה לזכויות ושיקום אסירים, הפקולטה למשפטים – אוניברסיטת חיפה.

תצהיר

אני הח"מ איווא מוסא, מס' ת"ז 037304409 מחיפה, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפויה לעונשים הצפויים בחוק אם לא אעשה כן, מצהירה בזאת, כדלקמן:

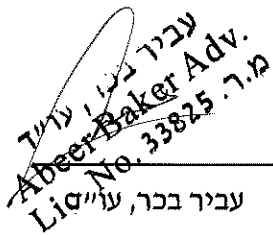
1. הנני עושה תצהירי זה כתמיכה לעתירת הארגונים, **עדאלה**: המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל, **רופאים לזכויות אדם** והקליניקה לזכויות ושיקום אסירים באוניברסיטת חיפה נגד שרות בתי הסוהר והמשרד לביטחון פנים.
2. הנני משמשת כמנהלת המחלקה הציבורית של ארגון עדאלה, בשפרעם.
3. העובדות המפורטות בפרק העובדתי לעתירה זו נכונות הן על-פי מיטב ידיעתי ואמונתי.
4. כל ההתכתבויות והמסמכים הרשמיים והלא רשמיים, שעותקים מהם מצורפים לעתירה זו זהים למקור שלהם.
5. זהו שמי, זוהי חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

חתימת המצהירה

אישור

אני הח"מ עו"ד עביר בכר, מאשרת בזה, כי ביום 13.02.08 הופיעה בפניי גב' איווא מוסא, נושאת ת"ז מס' 037304409 ולאחר שהוזהרתי, כי עליה לומר את האמת אחרת תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק, אישרה את תוכן תצהירה לעיל וחתמה עליו בפניי.

עביר בכר, עו"ד
Abbeir Baker Adv.
מ.ר. 33825
לי.צ. No. 33825
עביר בכר, עו"ד

שרות בתי הסוהר

- שמור -

לשכת	היועץ המשפטי
תאריך	ח' בחשון, התשס"ז 30 אוקטובר, 2006
תיק	לשכה משפטית: מתמחה
אסמכתא	מכתבך מתאריך 6 אוקטובר 2006. מכתבי אליך 26 אוקטובר 2006

אל: עו"ד עביר בכר

מרכז עדאלה

המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

ת.ד. 510

שפרעם 20200

פקס 9503140 - 04

הגדון: נתונים והתיחסויות ביחס לאסירים בבתי הסוהר
מכתבך מ-6 אוקטובר 2006 ליועמ"ש שב"ס

1. ראשית מבקשים להתנצל על העיכוב במתן המענה לבקשותיך מחודש מרץ ויולי 2006.
2. לתשומת לבך באתר הרשמי של שירות בתי הסוהר מפורסמים מרבית הנתונים שביקשת ומעת לעת הם מתעדכנים. לנוחיותך כתובת האתר היא www.ips.gov.il.
3. קונקרטיית בהמשך למכתבך מתאריך 6 אוקטובר 2006 ליועץ המשפטי של שירות בתי הסוהר להלן הנתונים המבוקשים על ידכם לפי חתך נושאי הנתונים מעודכנים ל-26.
4. נתונים מספריים של אסירים בחתכים שונים
  - א. מספר אסירים בטחוניים בכלל בתי הכלא 9516.
  - ב. מספר אסירים בטחוניים תושבי איו"ש ואזח"ע- 8852.
  - ג. מספר אסירים בטחוניים אזרחי מדינת ישראל- 289.
  - ד. מספר אסירים בטחוניים יהודים תושבי מדינת ישראל- 12.
  - ה. מספר אסירים פליליים בכלל בתי הכלא - 10473.

שרות בתני הסוהר

- ו. מספר אסירים פליליים תושבי איו"ש ואזח"ע – 1265.
- ז. מספר אסירים פליליים ערבים תושבי מדינת ישראל-3161.
- ח. מספר אסירים פליליים יהודים תושבי מדינת ישראל- 5693.

ט. לאום

יהודים – 5739 .

לא יהודים - 14903-לא יהודים (מוסלמי, נוצרי, דרוזי ואחר)

י. מגדר - 20739 גברים. 337 נשים.

5. פעילות בתחום החינוך

א. בתחום החינוך הפורמאלי מופעלות מסגרות השכלה החל מרמת אולפן ועד השלמה לבגרות. בתחום החינוך הלא פורמאלי מופעלות תוכניות חינוכיות בתחומים הבאים: הורות ומשפחה, התמכרויות, העשרה והרחבת הדעת, ספורט ותרבות הגוף, דרמה ותאטרון, מחשבים. תוכניות אלו מופעלות במסגרת חוגים וסדנאות תהליכיות לאסירים או פעילויות חד פעמיות.

ב. אסירים משתתפים בתוכניות חינוך עפ"י הקריטריונים הבאים:

- 1) מסגרות השכלה-מבחני מיון לבחינת התאמה לרמת הלימוד, מוטיבציה ונכונות ללמידה, ראיון אישי, יתרת מאסר.
- 2) מסגרות חינוך לא פורמאלי-מוטיבציה ונכונות לשיתוף, התמדה בהשתתפות בתוכניות חינוכיות לאורך זמן, זיקה לתחום הפעילות המוצעת (קורס הורות, קבוצות התמכרויות וכ') יתרת מאסר נדרשץ להשתתפות בתוכניות חינוכיות לטווח ארוך.
- ג. התוכניות החינוכיות מתקיימות בשפה העברית. בבית הסוהר אופק (בית הסוהר לנוער) מתקיימים לימודי קרא וכתוב והקניית השפה בערבית במסגרתם למדו השנה הזו 84 נערים. כמו כן נערכו בחינות בערבית ברמות של 8 ו-9 שנות לימוד אליהן ניגשו 71 נערים.

שרות בתני הסזהר

ביידות הסעת אסירים

6.

- א. מספר הרכבים המשמשים לציוד אסירים בשב"ס- 50.
- ב. מספר האסירים שנויידו בחודשים אפריל, מאי, יוני כ- 40,000.
- ג. ממוצע יומי של אסירים מנויידים- כ- 1,800.
- ד. לא הוסעו אסירים משטה למר"ש בחודשים אפריל ומאי.
- ה. אין פוסטות מיוחדות לאסירים חולים.
- ו. נסיעה משטה למתחם רמלה אורכת כ-9 שעות.
- ז. לבקשתך.

בברכה,
רות/מתמחה בשם
עו"ד, חיים שמולביץ תת גונדר
המשפטי היועץ

העתק
דזרות שב"ס

תצפיד

אני המ"מ אבי זמן, ת"ס 888 3370, פתח שפירא
ב"ש זמן את האחד אחר אבי צבא עמונים הקבוע
בחוק, מצפיד בלא בקטן

1) הני אסד שפול פסוקה שני מאסר, ה"א א' מדב
אז עונש בלא מאסר.

2) היני עונש תצפיד צה המינה לעגרה הצומע שפול
במש"ה הפוסטה: דנה הולך האוסרים מלמס מה"ס.

3) אחד מצפיד פי תנאי הולך האוסרים ה"מ מתקנים
עמ"מ. תנאים אלה מאז ומצולם היו דלים ואחרונה ללא
נימ, קבועין באר שני עמ"מ.

4) אצ"ן פי אן צ"ה העם הימני שני מדנה א"ל מאסר ומה
במ"ת בלא. בעד הי"ה בביה הלא אנואי הקבוע האסר
ה"ו אדם תנאים כפי ה"ה

5) בלא שפול אן נמצא מתקנים י"ל, 2004 ע"ה כמ"מ
עצ"ה והתנה המשל הפ"י בע"ל, המשל הפ"י
שהיה נצי התנה במ"ה משל ה"ה ב"ה - אבי. צב"ל
פ"י מתקנים י"ל, 2004. ה"ו פ"י אר"ה ציונים סמוכים כמ"מ
ב"ש שפול פ"י, כמ"מ מ"מ הצב"ה ל שפול ע"ה
קב"ה המשל.

6) ת"אד ה"ה - אצ"ה ב"ה שפול ב"הד נ"ה שפול
הפוסטה נ"ה - בלא מתקנים וצ"ה ה"ה פ"י ב"ה
ש"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה

7

עם הפגזה. עבר הפלא חתון ושלח מזדוים את האסירי
השיבים פתרון וצמחון ומעלים משם אסירים שצרכים לנסע
עברתי משם או בתי מלמ. כל ענין המלח באסירי
עוקת בדרך שעה אורה אמת. מעבירים אהמנה ברג
הדרך כשיפיון ודליון כפולא

8

הפוסטא מחשיכה מחדון אל בית המעבר קישון מדרך
של פשטה ומצוי- נעלמים של נסעה עם ההנהג לקישון
מזרזים אסירים הש"כים לקישון ומעלים אסירים שצרכים
לנסע, בו קצר מתבצער המלח מתחדר של הסוהרים.
גם בקישון חולפי המשורר והאסירי עוקת פשטה פכאסה
אמת. (האסירי שלחם חתוני ליעז טלני) ומצאים ברג
הפוסטא כפולא

9

מקישון הפוסטא ניסעה עפלא דתון. בפלא צמחון ההמנה
הוא פתוח צמח. בדרך כחצי שעה שאמתו ומצרים ברג
הדרך, גם בצמחון יש המלח אסירים

10

מפלא צמחון הפוסטא מחשיכה עפלא פכמא (זמיון) בפלא
עמליה אלה עיבורי מעלים אסירים מזרזים אסירים ומפאמי
אסירים צואר. ההמנה הנה פשעה בדרך שעה אלו ומצאים
ברג פ יצירת הפוסטא

11

מעמליה אמת מחשיכה עפלא אמורה כפוד יתנה
הנסעה ~~מעמליה~~ אמורה עוקת פשטה פכמא אלו
גם ~~הנהג~~ המשורר אמתו ממעלים בדרך שעה ער
על המלח האסירי

12

משמורה הפוסטא מחשיכה עברתם פכמא חתוני צמח

המחנה עם יכולה להיות כשש שנה בשנתו. כולם
במקביל על אשכול אשכול להתנהגות. במקביל
על שש שנה והמחנה. שש שנה והמחנה והמקביל
למקביל את אדמות וצבאים. בלתי אנוני. במקביל למקביל.

(13)

מחברים המוסד המשיכה לבלה דמיה. בהגלה המוסד
מחברים את האשכול והשכיה לבלה משיכה וליבן זרק
לאחר מכן מניח מלון.

עם הגעה למחנה. עורכים אלון חלום ומשיכה אלון.
בזכרית את הציון. לאחר המחנה בחצר המחנה. בעדה
בדרך אתי מוציא מחברים. דק אשכול ונוי האשכול
מחברים

(14)

שנה מהצאה מחברים היא בקרב בל בקרב, שנה
שנה שנה וחצי. בקרב אדמות שנה שנה במחנה
שנה בקרב בל. שנה שנה הוא שנה שנה. לפעמים
מחברים אדמות שנה שנה. לפעמים מחברים מחברים.
מחברים ששאינו אדמות שנה שנה מחברים מחברים.

(15)

הרני מחברים במחנה ששאינו שנה הוא מחנה בקרב
מחברים מחברים אלה מחברים מחברים.

(16)

ביום 14/5/06 וצבא מחברים בל שנה שנה
מחברים מחברים מחברים מחברים מחברים מחברים
במחברים מחברים מחברים מחברים מחברים מחברים.

(17)

מחברים מחברים מחברים מחברים מחברים מחברים
מחברים מחברים מחברים מחברים מחברים מחברים
מחברים מחברים מחברים מחברים מחברים מחברים.

(18)

ברדק

(1) אבין ב' פלעטיג באטר מפרטן עסוהיים עהיא ע'ס
אינה קולר און ע'ס ברקוק דיק אר הא אמאל אר בקרוק
מים (הגיא) פלעטיג

(2) הנטיגן פלעטיג אומא. פלעטיג דע פטול צינור נ"ף
פלעטיג מצובר פלעטיג גמולק פלעטיג מאי גפולס
המא גרבו געט אסירג שלום לא סעונו געג. אומא געג
~~צו ברענגן~~ מ'ונדע פלעטיג גמולק ברענגן
הסוהיים יעקוב פ'ן התאים אע פאלת מרומים
ומאן צווק ע'ס בא. געבריים יבוליס פלעטיג מאן
פלאוודר פלעטיג י' ו'לעסא.

(3) פלעטיג מאר המא ועבו א' י'עב ברדק פ'ל, פ'ל
מא פלעטיג הקסטיג' סו אנטיק (פלעטיג מ'נטיג
י'ול). הפאלת פ'עם אומא. י'עב פ'ל מ'דאפולס
א'ן מענג ע'ק ו'א'ן ד'עו'ר י'עבו פ'עב ברענגן.
אומא י'עב פ'עם א' ברענג. אבי'ן ג' מ' איסור
ע'כניס פ'מא ח'עב א'י'עם פ'עבו פ'עבו ט'י'ע'ו פ'עם
אומא פלעטיג ע'ב א' י'עב

(4) ב'מא ע'עבו א'ן אומא. י'עם פ'ע'ת' א'ודוק
פ'לע א'ע'ע'ם א'פ'ול. הוצא א'ע'ע. מ'עם ד'ע'ג מ'ע'ע'ג
אומא י'עב פ'ע'ע'ם, י'ע'ו ס'ע'ע' פ'ע'ו י'ע'ע'ם מ'ע'ע'ג
א'י'ע'ם ו'ע'ו א'ת'ר ש'י'ע'ע'ם פ'ע'ו ש'ן א'י'ע'ם

(5) ברענג א'ן א'ע'ע'ר א'פ'ול ע'ע'ע'ר. מ' איסור א'
פ'לעטיג פלעטיג - פלעטיג ג'ע'ע'ג א'ע'ע'ר

עבדתי בלילה שאתי אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור
עבדתי בלילה שאתי אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור

16

אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור
אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור

17

אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור
אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור

18

אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור
אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור

19

אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור
אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור

20

אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור
אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור

21

אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור
אולי ע'א גיל עמדה אתה אתה סאטור

22

33

בע"ג הפנסיה היא שכיחה בקרב פל האסירים.
ע"ג תמצא אסיר אחד שלא תפנה על לב. זה סוג אחד
לפניו, אג"י מאתר פ"פ אסיר שישל באוק ספונס'ר
אקראי יניק את אלמ פברוס.

34

לפניו שמי ליהי תמינה וליק תצדד תצדדתי
אתר ופניו ולי

~~לפניו~~

אבי גילן
תמצדד

אילור

אג"י תמינה עבדד דבר מאתר דצא כי האסיר
אבי גילן הופיע בפניו בפ"פ אסיר ביום 90/5/06 ומאחר
שאסיר אג"י תצדדתי לפ"פ הוגש לפ"פ גילן

~~אילור~~
עבדד בכר, עו"ד
Abner Baker Adv.
Lic. No. 33825
עבדד

هل يوجد إمكانية للتزول لقضاء الحاجة أثناء التوقف أو أثناء السفر؟
 لا يمكن التزول، للزم ستم ازالهم من المكاتب

هل يوجد ممرض في البوسطة؟ إذا كان الجواب لا، فإلى من يتم التوجه إذا اكتشفت الضرورة أثناء السفر؟
 لا يوجد ممرض في البوسطة الذي يملك خبرة في الفحوصات ودرجة الحد

هل يسمح التخزين أثناء السفر أو أثناء التوقف؟ لا
 هل يوجد تكييف هوائي في البوسطة أثناء السفر وأثناء التوقف؟ لا
 هل يوجد شبابيك للبوسطة؟ نعم لا يمكن مغفرة
 هل يمكن النظر من خلال الشبابيك إلى الخارج؟ لا
 هل يمكن فتح الشبابيك؟ لا

هل واجهت عقاباً من قبل السجانين/المراقبين تجاهك أثناء السفر؟ إذا كان الجواب نعم، أذكر التفاصيل: نعم واجهت
 هل يتغير برنامج السفر أثناء السفر؟ لا
 هل يمكن التوجه إلى خارج البوسطة؟ لا

هل كنت بعيداً أثناء السفر؟ بأي طريقة؟ (في التسمين، اليدين، مع أسيرين آخرين إلى المقعد)
 لا كنت بعيداً أثناء السفر بأي طريقة

هل ترفضت في الماضي السفر في البوسطة؟ إذا كان الجواب نعم، فلماذا؟ وماذا كان الهدف من السفر؟
 لم يرفضوا السفر في البوسطة
 إذا كنت تود أن تطرح قضايا أخرى متعلقة بالبوسطة والسفر فيها، اكتب عن ذلك:
 لم يرفضوا السفر في البوسطة

هل ترفضت في الماضي السفر في البوسطة؟ إذا كان الجواب نعم، فلماذا؟ وماذا كان الهدف من السفر؟
 لم يرفضوا السفر في البوسطة
 إذا كنت تود أن تطرح قضايا أخرى متعلقة بالبوسطة والسفر فيها، اكتب عن ذلك:
 لم يرفضوا السفر في البوسطة

4.DEC.2006 10:29

PHR JL K L M 092681111

استشارة للأسرى الذين يسافرون في البوسنة من أجل العلاج الطبي:

ملاحظة: إذا كنت لا تريد الكشف عن تفاصيل حالتك الصحية، فالرجاء التوقيع في أسفل الصفحة، بدون إجابة على أسئلة المتابعة: (الرجاء الإجابة على الأسئلة في أسفل الصفحة)

18. من تعاني؟ من الألم (الرجاء الإجابة على الأسئلة في أسفل الصفحة) + الرجاء شرح تلك بالتفصيل:
19. هل تجد صعوبة في السفر بسبب وضعك الصحي؟ الرجاء شرح تلك بالتفصيل:

أعزائي الكرام، يرجى الإجابة على الأسئلة في أسفل الصفحة من أجل تلقي العلاج الطبي؟
20. بلية وكثرة تسافر من أجل تلقي العلاج الطبي؟
21. إلى أية مؤسسة طبية تسافر بشكل دائم؟
22. هل تتلقى علاجاً عن طريق الأدوية بشكل دائم؟ وما هو؟ (كم مرة في اليوم تتلقى العلاج؟ وفي أية ساعات؟)
23. في حال كنت تتلقى العلاج بشكل دائم، هل يوجد مشاكل في الحصول على العلاج في اليوم الذي تسافر فيه في البوسنة؟ وإذا كان الجواب نعم، فما هي؟
24. هل رفضت في الماضي تلقي العلاج بسبب السفر في البوسنة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هو العلاج الذي رفضته؟
نعم لا أنا لا أصبح للتسجيل الأدوية في البوسنة
الرجاء الإجابة على الأسئلة في أسفل الصفحة من أجل تلقي العلاج الطبي؟
20. بلية وكثرة تسافر من أجل تلقي العلاج الطبي؟
21. إلى أية مؤسسة طبية تسافر بشكل دائم؟
22. هل تتلقى علاجاً عن طريق الأدوية بشكل دائم؟ وما هو؟ (كم مرة في اليوم تتلقى العلاج؟ وفي أية ساعات؟)
23. في حال كنت تتلقى العلاج بشكل دائم، هل يوجد مشاكل في الحصول على العلاج في اليوم الذي تسافر فيه في البوسنة؟ وإذا كان الجواب نعم، فما هي؟
24. هل رفضت في الماضي تلقي العلاج بسبب السفر في البوسنة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هو العلاج الذي رفضته؟
نعم لا أنا لا أصبح للتسجيل الأدوية في البوسنة

أعزائي الكرام، يرجى الإجابة على الأسئلة في أسفل الصفحة من أجل تلقي العلاج الطبي؟
20. بلية وكثرة تسافر من أجل تلقي العلاج الطبي؟
21. إلى أية مؤسسة طبية تسافر بشكل دائم؟
22. هل تتلقى علاجاً عن طريق الأدوية بشكل دائم؟ وما هو؟ (كم مرة في اليوم تتلقى العلاج؟ وفي أية ساعات؟)
23. في حال كنت تتلقى العلاج بشكل دائم، هل يوجد مشاكل في الحصول على العلاج في اليوم الذي تسافر فيه في البوسنة؟ وإذا كان الجواب نعم، فما هي؟
24. هل رفضت في الماضي تلقي العلاج بسبب السفر في البوسنة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هو العلاج الذي رفضته؟
نعم لا أنا لا أصبح للتسجيل الأدوية في البوسنة

أعزائي الكرام، يرجى الإجابة على الأسئلة في أسفل الصفحة من أجل تلقي العلاج الطبي؟
20. بلية وكثرة تسافر من أجل تلقي العلاج الطبي؟
21. إلى أية مؤسسة طبية تسافر بشكل دائم؟
22. هل تتلقى علاجاً عن طريق الأدوية بشكل دائم؟ وما هو؟ (كم مرة في اليوم تتلقى العلاج؟ وفي أية ساعات؟)
23. في حال كنت تتلقى العلاج بشكل دائم، هل يوجد مشاكل في الحصول على العلاج في اليوم الذي تسافر فيه في البوسنة؟ وإذا كان الجواب نعم، فما هي؟
24. هل رفضت في الماضي تلقي العلاج بسبب السفر في البوسنة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هو العلاج الذي رفضته؟
نعم لا أنا لا أصبح للتسجيل الأدوية في البوسنة

أعزائي الكرام، يرجى الإجابة على الأسئلة في أسفل الصفحة من أجل تلقي العلاج الطبي؟
20. بلية وكثرة تسافر من أجل تلقي العلاج الطبي؟
21. إلى أية مؤسسة طبية تسافر بشكل دائم؟
22. هل تتلقى علاجاً عن طريق الأدوية بشكل دائم؟ وما هو؟ (كم مرة في اليوم تتلقى العلاج؟ وفي أية ساعات؟)
23. في حال كنت تتلقى العلاج بشكل دائم، هل يوجد مشاكل في الحصول على العلاج في اليوم الذي تسافر فيه في البوسنة؟ وإذا كان الجواب نعم، فما هي؟
24. هل رفضت في الماضي تلقي العلاج بسبب السفر في البوسنة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هو العلاج الذي رفضته؟
نعم لا أنا لا أصبح للتسجيل الأدوية في البوسنة

أعزائي الكرام، يرجى الإجابة على الأسئلة في أسفل الصفحة من أجل تلقي العلاج الطبي؟
20. بلية وكثرة تسافر من أجل تلقي العلاج الطبي؟
21. إلى أية مؤسسة طبية تسافر بشكل دائم؟
22. هل تتلقى علاجاً عن طريق الأدوية بشكل دائم؟ وما هو؟ (كم مرة في اليوم تتلقى العلاج؟ وفي أية ساعات؟)
23. في حال كنت تتلقى العلاج بشكل دائم، هل يوجد مشاكل في الحصول على العلاج في اليوم الذي تسافر فيه في البوسنة؟ وإذا كان الجواب نعم، فما هي؟
24. هل رفضت في الماضي تلقي العلاج بسبب السفر في البوسنة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هو العلاج الذي رفضته؟
نعم لا أنا لا أصبح للتسجيل الأدوية في البوسنة

الاسم: سليم بن علي التوقيع: سليم بن علي

2

استمارة للأسير بشأن السفر في البوسطة

الاسم عالي حسن محمد قفاغ رقم الهوية 927363098 السجن الغيب (٢٤)

تاريخ الإعتقال ١١/٧/٢٠٠٤ مكان السكن الغيب هاتف العائلة ٠٥٥٥١١٠٠٠٠٠٠٠٠

١٥٤٩ ٢٠٠٨/١٠٨ ١٥٤٩

١١-٧-٠٥٥

أوافق على استخدام اسمي الكامل من قبل منظمة أطباء من أجل حقوق الإنسان ومركز "عدالة" نعم / لا

1. هل تذكر متى ما فررت في "البوسطة" لأخر مرة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هو التاريخ ٢٣-٢-٠٥ ومن ٤-٥/٤/٠٣

أين قالى أين ما فررت سجن بجزيرة الغيب - بركاء (٣٢٨) (٢٤)

2. سبب السفر: (إذا كان لتلقي العلاج الطبي، فالرجاء الإشارة إلى نوعية العلاج. لست ملزماً بالإجابة)

3. كم من الوقت استغرق السفر؟

١٤٥ ساعة تقريباً

4. صف مسير السفر

5. كم مررت في البوسطة أثناء السفر وأين؟ ما هي العدة الزمنية في كل توقف؟

6. هل كانت هناك إمكانية للتزول من البوسطة أثناء التوقف؟ لا

7. هل قمت بالأكل والشرب قبل السفر؟ إذا كان الجواب نعم، ففي أي ساعة؟ وماذا قمت في الوجبة؟ لا

8. هل يوجد إمكانية للزول لقضاء الحاجة أثناء التوقف أو أثناء السفر؟

لا ✓

9. هل يوجد ممرض في البوسطة؟ إذا كان الجواب لا، فبلى من يتم التوجه إذا اقتضت الضرورة أثناء السفر؟

لا ✓
عسر نزل السكن أو كبح قريب

10. هل يسمح التخزين أثناء السفر أو أثناء التوقف؟

لا ✓

11. هل يوجد تدبير هوائي في البوسطة أثناء السفر وأثناء التوقف؟

لا ✓

12. هل يوجد شبابيك للبوسطة؟ نعم

هل يمكن النظر من داخل الشبابيك إلى الخارج؟

لا ✓

هل يمكن فتح الشبابيك؟

13. هل واجهت عتقا من قبل السجاليين/المراقبين تجاهك أثناء السفر؟ إذا كان الجواب نعم، أذكر التفاصيل: لحم

في التفتيش أو دخول السكن وعند الدخول والخروج من سيارة البوسطة

14. ما هي ظروف الجلوس في البوسطة؟

على مقاعد حديد 6000

15. هل كنت مكبلا أثناء السفر؟ بأي طريقة؟ (في القلمين، اليدين، مع أسنود أخرى إلى المعتد)

لا ✓

16. هل رفضت في الماضي السفر في البوسطة؟ إذا كان الجواب نعم، فلماذا؟ وماذا كان الهدف من السفر؟

لا ✓

17. إذا كنت تريد أن تطرح قضايا أخرى متعلقة بالبوسطة والسفر فيها، أكتب عن ذلك:

استمارة للأسرى الذين يسافرون في البوسطة من أجل العلاج الطبي:

ملاحظة: إذا كنت لا تريد الكشف عن تفاصيل حالتك الصحية، فالرجاء التوقيع في أسفل
الصفحة بدون إجابة على أسئلة الأتالية.

18. من تعاني؟

19. هل تجد صعوبة في السفر بسبب وضعك الصحي؟ الرجاء شرح ذلك بالتفصيل:

20. بلية وتيرة تسافر من أجل تلقي العلاج الطبي؟

21. إلى أية مؤسسة طبية تسافر بشكل عام؟

22. هل تتلقى علاجاً عن طريق الأدوية بشكل دائم؟ وما هو؟ (كم مرة في اليوم تتلقى العلاج؟ وفي أية ساعات؟)

23. في حال كنت تتلقى العلاج بشكل دائم، هل يوجد مشاكل في الحصول على العلاج في اليوم الذي تسافر فيه في البوسطة؟ وإذا كان الجواب نعم، فما هي؟

24. هل رفضت في الماضي تلقي العلاج بسبب السفر في البوسطة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هو العلاج الذي رفضته؟ ومتى؟

أصريح بأن جميع المعلومات والتفاصيل التي قدمتها هي صحيحة

التوقيع

الاسم

092681111

لا اطلاعاً أثناء الفداء، قطعين فتر مع صبة بنزول أو حيا

8. هل يوجد إمكانية للتبول لقضاء الحاجة أثناء التوقف أو أثناء السفر؟

لا يوجد اطلاع في البوسطة؟ إذا كان الجواب لا، فبلى من يتم التوجه إذا اقتضت الضرورة أثناء السفر؟

لا يوجد اطلاع في البوسطة؟ إذا كان الجواب لا، فبلى من يتم التوجه إذا اقتضت الضرورة أثناء السفر؟

لا يوجد اطلاع في البوسطة؟ إذا كان الجواب لا، فبلى من يتم التوجه إذا اقتضت الضرورة أثناء السفر؟

10. هل يسمح التخزين أثناء السفر أو أثناء التوقف؟ لا اطلاعاً في البوسطة؟

11. هل يوجد تكييف طوائي في البوسطة أثناء السفر وأثناء التوقف؟ لا يوجد اطلاع في البوسطة؟

12. هل يوجد شبابيك في البوسطة؟ لا يوجد اطلاع في البوسطة؟

هل يمكن النظر من خلال الشبابيك إلى الخارج؟ لا يوجد اطلاع في البوسطة؟

هل يمكن فتح الشبابيك؟ لا يوجد اطلاع في البوسطة؟

لا يوجد اطلاع في البوسطة؟

13. هل واجهت عتفاً من قبل السجناء/المراقبين تجاهك أثناء السفر؟ إذا كان الجواب نعم، أذكر التفاصيل:

في محطة سالم طلبت الذهاب لفضاء كمامة وبعين (الساحون) (مراضة ابريد) فقلت للقائم أنني رفضوا فأخذني حوتة مع ساحون خلع الزنارين واعدوا علي بالفرد وبتناج

14. ما هي ظروف الجلوس في البوسطة؟

لا يوجد اطلاع في البوسطة؟

15. هل كنت مغيلاً أثناء السفر؟ بأي طريقة؟ (في القميين، اليدين، مع أمليز آخره إلى المعتقل)

لا يوجد اطلاع في البوسطة؟

16. هل رفضت في الماطن السفر في البوسطة؟ إذا كان الجواب نعم، فلماذا؟ وماذا كان الهدف من السفر؟

لا يوجد اطلاع في البوسطة؟

17. إذا كنت تريد أن تطرح قضايا أخرى متعلقة بالبوسطة والسفر فيها أكتب حين ذلك:

لا يوجد اطلاع في البوسطة؟

لا يوجد اطلاع في البوسطة؟

092681111

استمارة للأسرى الذين يسافرون في البوسطة من أجل العلاج الطبي:

لاحظت: إذا كنت لا تريد الكشف عن تفاصيل حالاتك الصحية، فالرجاء التوقيع في اسفل
الصفحة بدون إجابة على الأسئلة التالية:

18. مع تعاني؟ عائشة بنت آرام في الظفر وتشنج رقم 18731 18731 18731
19. هل تجد صعوبة في السفر بسبب وضعك الصحي؟ الرجاء شرح ذلك بالتفصيل:

أثناء السفر كان يشد عضلاتي وتشنج
رقم دع 18731 18731 18731

20. بلية وكثرة تصافر من أجل تلقي العلاج الطبي؟ مره فاعزله طوال 14 شهر 18731 18731

21. هل أنت من ميسرة طبية تصافر بشكل عام؟ مستشفى حرم الزهراء 18731 18731

22. هل تتلقى علاجاً عن طريق الأدوية بشكل دائم؟ وما هو؟ (كم مرة في اليوم تتلقى العلاج؟ وفي أية ساعات؟)
الاعول دائما 18731 18731

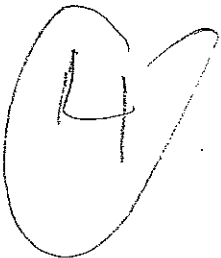
23. في حال كنت تتلقى العلاج بشكل دائم، هل يوجد مشاكل في الحصول على العلاج في اليوم الذي تصافر فيه في البوسطة؟ وإذا كان الجواب نعم، فما هي؟
لا 18731 18731

24. هل رياضات في الماضي تلقي العلاج بسبب السفر في البوسطة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هو العلاج الذي رفضته؟
لا 18731 18731

أصريح بأن جميع المعطيات والتفاصيل التي قدمتها هي صحيحة

الاسم مهرين محمد حسن عود التوقيع مهرين محمد حسن عود

استمارة للأسير بشأن السفر في البوسطة

الاسم صالح ع قرقور رقم الهوية ٨٥٢٢٩٣٧٤٤ السجن الثب (٢٤)
 تاريخ الإعتقال ٣١/١٠/٢٠٠٢ مكان السكن قبيل - طولكرم هاتف العائلة ٠٩٢٦٦٠٠٠
٣١.١.٠٥٢ ٧٥٨ - ٧٥٨/١٠ ٥٩-٢٤٥١٠٢٠

أوافق على استخدام اسمي الكامل من قبل منظمة أطباء من أجل حقوق الإنسان ومركز "عدالة" نعم لا

1. هل تذكر متى سأقرب في البوسطة؟ لأخر مرة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هو

التاريخ ١٥/١١/٥٩ وعن محمد

أين والى أين سأقرب من مجن مجرر اى سجن الثب ١٤٦٢ ١٣٢٨ ١٢١٧

2. سبب السفر: (إذا كان لتلقي العلاج الطبي، فالرجاء الإشارة إلى نوعية العلاج - لست ملتزماً بالإجابة)

نقل من سجن مجرر اى سجن الثب

الآن من ١٣٢٨ ١٣٢٨ ١٣٢٨ ١٣٢٨

3. كم من الوقت استغرق السفر؟ ١٩ ساعة ١٩ ١٩

4. صف مسار السفر من ضاحنا سجن مجرر اى من اصاص الساعة ٨:٣٠ وأخيراً

ضاحنا من الساعة الساعة الثامنة بمنازلها من ضاحنا سجن

سجن سجن سجن سجن سجن سجن سجن سجن

5. كم مررت بالبوسطة أثناء السفر وأين؟ ما هي المدة الزمنية في كل توقف؟ ١٩ ساعة ١٩ ١٩

لم تتوقف إلا عند سجن الثب سجن الثب سجن الثب

6. هل كانت هناك إمكانية للتزول من البوسطة أثناء التوقف؟ لا

7. هل قدم الأكل والمشرب قبل السفر؟ إذا كان الجواب نعم، ففي أي ساعة؟ وماذا قدم في الوجبة؟ نعم ١٢ ١٢ ١٢

8. هل يوجد إمكانية للتحويل لقضاء الحاجة أثناء التوقف أو أثناء السفر؟

لا / لا

9. هل يوجد ممرض في البوسطة؟ إذا كان الجواب لا، فإلى من يتم التوجه إذا اقتضت الضرورة أثناء السفر؟

لا يوجد ممرض في البوسطة
لا يوجد طبيب في البوسطة
لا يوجد ممرض في البوسطة
لا يوجد طبيب في البوسطة
لا يوجد ممرض في البوسطة
لا يوجد طبيب في البوسطة

10. هل يسمح التخزين أثناء السفر أو أثناء التوقف؟

لا / لا

11. هل يوجد تدبير هوائي في البوسطة أثناء السفر وأثناء التوقف؟

لا / لا

12. هل يوجد شبابهك للبوسطة؟ نوع شبابهك فضيلة هذا؟

لا / لا

هل يمكن النظر من خلال الشبابهك إلى الخارج؟

لا / لا

هل يمكن فتح الشبابهك؟

لا / لا

13. هل واجهت عتقا من قبل المسجونين/المعتقلين تجاهك أثناء السفر؟ إذا كان الجواب نعم، أذكر التفاصيل:

لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا

14. ما هي ظروف الجلوس في البوسطة؟

لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا

15. هل كنت مكيلا أثناء السفر؟ بأي طريقة؟ (في التعمير، البدين) مع اختيار آخره إلى المقدم

لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا

16. هل رفضت في الماضى السفر في البوسطة؟ إذا كان الجواب نعم، فلماذا؟ وماذا كان الهدف من السفر؟

لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا

17. إذا كنت تود أن تطرح قضايا أخرى متعلقة بالبوسطة والسفر فبهاء أكتب عن ذلك:

لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا

لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا

لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا

لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا

لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا

لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا
لا / لا

092681111

استمارة للأسرى الذين يسافرون في البوسطة من أجل العلاج الطبي:
 لاحظت: إذا كنت لا تتريد الكشف عن تفاصيل حالته الصحية، فالرجاء التوقيع في أسفل
 البوسطة بدون إجابة على الأسئلة المتتالية.
 18. مم تعاني؟

19. هل تجد صعوبة في السفر بسبب وضعك الصحي؟ الرجاء شرح ذلك بالتفصيل:

20. بآية وكثرة تسافر من أجل تلقي العلاج الطبي؟

21. إلى أية مؤسسة طبية تسافر بشكل عام؟

22. هل تتلقى علاجاً عن طريق الأدوية بشكل دائم؟ وما هو؟ (كم مرة في اليوم تتلقى العلاج؟ وفي أية مناسبات؟)

23. في حال كنت تتلقى العلاج بشكل دائم، هل يوجد مشاكل في الحصول على العلاج في اليوم الذي تسافر فيه في البوسطة؟ وإذا كان الجواب نعم، فما هي؟

24. هل رفضت في الماضي تلقي العلاج بسبب السفر في البوسطة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هو العلاج الذي رفضته؟ ومتى؟

أصيح بأن جميع المعطيات والتفاصيل التي قدمتها هي صحيحة

الاسم: عقار محمد عبد الوهاب معاد

092681111

092681111

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر
8. هل يوجد إمكانية للتحويل لتغطية الحاجة أثناء التوقف أو أثناء السفر؟

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر
9. هل يوجد مرض في البوسطة؟ إذا كان الجواب لا، فإلى من يتم التوجه إذا اقتضت الضرورة أثناء السفر؟

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر
10. هل يسمح للتخزين أثناء السفر أو أثناء التوقف؟ نعم / لا

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر
11. هل يوجد تكييف هوائيه في البوسطة أثناء السفر وأثناء التوقف؟ نعم / لا

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر
12. هل يمكن النظر من خلال المشابيك إلى الخارج؟ نعم / لا

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر
13. هل واجهت حتماً من قبل السجناء/المعتقلين تجاهك أثناء السفر؟ إذا كان الجواب نعم، أذكر التفاصيل: ...

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر
14. ما هي ظروف الجلوس في البوسطة؟

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر
15. هل كنت مكيلاً أثناء السفر؟ بأي طريقة؟

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر
16. هل رفضت في الماضي السفر في البوسطة؟ إذا كان الجواب نعم، فلماذا؟ وماذا كان الهدف من السفر؟

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر
17. إذا كنت تريد أن تطرح قضايا أخرى متعلقة بالبوسطة والسفر فيها، أكتب عن ذلك:

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر

لا يمكن تقديم الدعوات ولا دعوات السفر

092681111

استمارة الأسرى الذين يسافرون هي البوسطة من أجل العلاج الطبي

ملاحظة: إذا كنت لا تريد الكشف عن تفاصيل حالتك الصحية، فالرجاء التوقيع في أسفل
الصفحة بدون الحاجة إلى أي توقيع أو إمضاء.

18. من تعافى؟ من لم يتعافى؟
19. هل تجد صعوبة في السفر بسبب وضعك الصحي؟ الرجاء شرح ذلك بالتفصيل:

نعم من السوائل كالمربوب والحلوسم مع حقن حديد
لورا الحى الرضع المصغرة وغير متناول الطعام والبروتين
وخلطة الحليب ومزيج حبات الحبوب

20. بنية العودة تسافر من أجل تلقي العلاج الطبي؟
21. إلى أية مؤسسة طبية تسافر بشكل عام؟

22. هل تتلقى علاجاً عن طريق الأدوية بشكل دائم؟ وما هو؟
نعم حيث لم أراحت العفلات
في حال كنت تتلقى العلاج بشكل دائم، هل يوجد مشاكل في الحصول على العلاج في اليوم الذي تسافر فيه في

23. هل رفضت في الماضي تلقي العلاج بسبب السفر في البوسطة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هي؟
نعم من سوء البراءة البوسطة

24. هل رفضت في الماضي تلقي العلاج بسبب السفر في البوسطة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هي رفضت الذي رفضت؟
نعم من سوء البراءة البوسطة

أوضح بأن جميع المعطيات والتفاصيل التي قدمتها هي صحيحة

الاسم محمد محمد صالح التوفيق
محمد صالح التوفيق

7

استمارة للأسير بشأن السفر في البوسطة

الاسم الاسم الكامل الاسم الكامل الاسم الكامل الاسم الكامل
 رقم الهوية 850603292 السجن السجن السجن السجن
 تاريخ الإعتقال 13-10-05 مكان السكن الدار هاتف العائلة 05191109143
13-10-05

أوافق على استخدام اسمي الكامل من قبل منظمة أطباء من أجل حقوق الإنسان لمركز "عدالة" نعم / لا

1. هل تذكر متى ما فررت في "البوسطة" لآخر مرة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هو التاريخ 28-12-05 ومن 28-12-05

2. سبب الفرار (إذا كان لتلقي العلاج الطبي، فالرجاء الإشارة إلى نوعية العلاج، استفت ملزماً بالإجابة) السبب السبب السبب

3. كم من المرات استغرتي السفر؟ استغرتي السفر استغرتي السفر استغرتي السفر

4. صف مسار السفر مسار السفر مسار السفر مسار السفر

5. كم مررت في البوسطة أثناء السفر وأين؟ ما هي العدة الزمنية في كل توقف؟ العدد العدد العدد

6. هل كانت هناك إمكانية للتزول من البوسطة أثناء التوقف؟ نعم

7. هل قمت الأكل والشرب قبل السفر؟ إذا كان الجواب نعم، ففي أي ساعة؟ وماذا قمت به الوجبة؟ نعم نعم نعم

98765

092681111

8. هل يوجد إمكانية للتبول لقضاء الحاجة أثناء التوقف أو أثناء السفر؟

لا يمكن ذلك

9. هل يوجد ممرض في البوسطة؟ إذا كان الجواب لا، فبلى من يتم التوجه إذا اقتضت الضرورة أثناء السفر؟

لا على مدار الترحيل ما نذهب اليه البوسطة

لا يوجد ممرض في البوسطة

10. هل يسمح للتخزين أثناء السفر أو أثناء التوقف؟

لا يسمح ذلك

11. هل يوجد تكييف هوائي في البوسطة أثناء السفر والنوم التوقف؟

لا يوجد

12. هل يوجد شبابتك للبوسطة؟

لا يوجد شبابتك للبوسطة

هل يمكن النظر من خلال الشبابتك الى الخارج؟

لا يمكن ذلك

هل يمكن فتح الشبابتك؟

لا يمكن فتح الشبابتك

13. هل واجهت عتقا من قبل السجناء والمرافقين تجاهك أثناء السفر؟ (إذا كان الجواب نعم أذكر التفاصيل)

لا

لا

14. ما هي ظروف الجلوس في البوسطة؟

الجلوس يكون على مقعد من الحديد

15. هل كنت مكيلا أثناء السفر؟ بأي طريقة؟ (في القميين، البدن، مع أمبير آخر، إلى المقعد)

كنت مكيلا بالبدن والقميين

16. هل رفضت في الماضي السفر في البوسطة؟ إذا كان الجواب نعم، قلنا؟ وماذا كان الهدف من السفر؟

لا

17. إذا كنت تود أن تطرح قضايا أخرى متعلقة بالبوسطة والسفر فيها، أكتبها هنا

مشكلة إذا عملت احد البوسطة فلا يكون اكله
مشكلة في شرب الماء خاصة في البوسطة
مشكلة في الأرحل والبدن

مشكلة في الأرحل والبدن
مشكلة في الأرحل والبدن
مشكلة في الأرحل والبدن

092681111

استمارة للأسرى الذين يسافرون في البوسنة من أجل العلاج الطبي:
 لاحظ: إذا كنت لا تريد الكشف عن تفاصيل حالتك الصحية، فالرجاء التوقيع في أسفل
 الصفحة بدون إجابة على الأسئلة التالية:
 18. مع تعالي؟

19. هل تجد صعوبة في السفر بسبب وضعك الصحي؟ الرجاء شرح ذلك بالتفصيل:

20. بارة وكورة تسافر من أجل تلقي العلاج الطبي؟

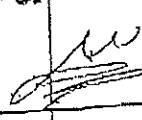
21. إلى أية مؤسسة طبية تسافر بشكل عام؟

22. هل تتلقى علاجاً عن طريق الأكلية بشكل دائم؟ وما هو؟ (كم مرة في اليوم تتلقى العلاج؟ وفي أية مناسبات؟)

23. في حال كنت تتلقى العلاج بشكل دائم، هل يوجد مشاكل في الحصول على العلاج في اليوم الذي تسافر فيه في البوسنة؟ وإذا كان الجواب نعم، فما هي؟

24. هل رفضت في الماضي تلقي العلاج بسبب السفر في البوسنة؟ إذا كان الجواب نعم، فما هو العلاج الذي رفضته؟ ومتى؟

أصيح بيان جميع المعطيات والتفاصيل التي قدمتها هي صحيحة

الاسم: التوقيع

התקלה
31/12/06

8

שאלון לאסיר בנושא נסיעה בפוסטה:

שם אריאל שרון ת.ז. 0386/9037 כלא חרלון

תאריך מעצר 27.2.06 מקום מגורים אור יהודה טלפון משפחה 0348354-68

אני מוכן שעמותת רופאים לזכויות אדם וארגון עדאלה יעשו שימוש בשמי המלא לא

1. האם זכור לך מתי נסעת לאחרונה ברכב הפוסטה? אם כן מהו תאריך הנסיעה: 28-11-06

מאיפה לאיפה נסעת למסא פריז / למסא חרלון

2. סיבת הנסיעה: (אם לשם טיפול רפואי, נודה אם תציין לאיזה טיפול - לא חובה)

העזרה למסא מסא

3. כמה זמן ארכה הנסיעה? יציאה 11:00 למן המצא 1945 סבי"ט 9 שעות נסיעה

4. נא לתאר את מסלול הנסיעה

יציאה הפריז, מסא לונדון, עתלית, צלון, קיסין, צלמון, חרלון

5. כמה עצירות היו במהלך הנסיעה ואיפה? מה הוא פרק הזמן של כל עצירה?

היו כשש עצירות ופרק זמן של כל עצירה כדורק שעה בקיסון

העצירה פיתה יתר למנוסת והרכה יותר למסע וחצי

6. האם הייתה אפשרות לרדת מהפוסטה בזמן העצירות? אין.

7. האם ניתן אוכל ושתייה לפני הנסיעה? אם כן, נא לפרט את השעה שבה ניתן האוכל ומה ניתן בארוחה:

לפני שצילינו לפוסטה בהזריז קסטה סגים קיבלנו שני פרוסתות עהם אביצה.

8. האם יש אפשרות לרדת לשירותים במהלך העצירות ו/או בזמן הנסיעה?
אין.

9. האם יש חובש בפוסטה? במידה ולא, אל מי פונים אם חשים רע במהלך הנסיעה?

אין חובש בפוסטה וביה בחור שחם אא בלנד והקיא בפוסטה אין.
עצמו אין הניא או יצאה נאלמו אין חכה עני שניא קאודי שחזים.

10. האם מותר לעשן ברכב במהלך הנסיעה או בזמן עצירה? אין.

11. האם ישנם מיזוג אוויר בפוסטה במהלך הנסיעה ובזמן העצירות? אין מיזוג ואין מילואי רק לא יותר.

12. האם ישנם חלונות בפוסטה? יש קטנים אחד שמנה ואחד אין.

האם ניתן להביט דרכם החוצה? אין הכוה שמור אין ניתן להפנות החוצה.

האם ניתן לפתוח אותם? אין, ככה אין אפשרות.

13. האם נתקלת באלימות סוהרים/ מלווים כלפיך בזמן הנסיעה? אם כן, אנא

פרט: בלתי אין אלה ראית בלתי אמריים שביקשו מים, שיכרתיים, וכו'.

אלמו אהם אין והם למנוע איהם וקיאלו שתדלכה.

14. מהם תנאי הישיבה בפוסטה?

לא נותן כסאות לברכה למחלקים וכוונתם אכ"ס קה"ק.

15. האם היית כבול במהלך הנסיעה? באיזה צורת כבילה? (ברגליים) בידיים, לאסיר אחר, לספסל)

16. האם סירבת בעבר לנסוע בפוסטה? אם כן, מדוע ומה הייתה מטרת נסיעה זו?
לא סירבת.

17. במידה וברצונך להעלות בעיות נוספות הקשורות לנסיעה בפוסטה, בבקשה פרט מה הם:
היוסם נדון למתנה אצל ביקורת הצהרות אין לניס אין שירותים אין אולם
אסור לעשן א"ל יאונה ופוסטה למחלקות הרבה זקוקים מקאלתם זקנים וס"ר.

שאלות לאסירים שנוסעים בפוסטה לשם טיפולים רפואיים:

הערה: במידה ואינך מעוניין למסור פרטים אודות מצבך הרפואי אנא חתום בסוף העמוד בלי לענות על השאלות הבאות.

18. ממה סובל?

19. האם מצבך הרפואי מקשה עליך לנסוע בפוסטה, בבקשה פרט באיזה אופן:

20. באיזה תדירות אתה נוסע לטיפולים רפואיים?

21. לאיזה מוסד רפואי בדרך כלל אתה נוסע?

22. האם אתה מקבל טיפול תרופתי באופן קבוע ואיזה? (כמה פעמים ביום מקבל את הטיפול? באיזה שעות?)

23. במידה ואתה מקבל טיפול תרופתי קבוע, האם ישנן בעיות בקבלת הטיפול ביום בו מתקיימת נסיעה, אם כן איזה?

24. האם סירבת בעבר לקבל טיפול רפואי בגלל הנסיעה בפוסטה? אם כן לאיזה טיפול סירבת ומתי?

הנני מצהיר כי כל הנתונים והפרטים שמסרתי הם אמת

שם ד"ר יצחק סלומי חתימה [חתימה]

שאלון לאסיר בנושא נסיעה בפוסטה:

9

התקבל
31/12/06

שם סיון סלמן ת.ז. ג. 7033705 כלא חכא חכא
תאריך מעצר 04-06-03 מקום מגורים תל אביב טלפון משפחה 054-290496

אני מוכן שעמותת רופאים לזכויות אדם וארגון עדאלה יעשו שימוש בשמי המלא (כן / לא

1. האם זכור לך מתי נסעת לאחרונה ברכב הפוסטה? אם כן מהו תאריך הנסיעה: 14/08/06

מאיפה לאיפה נסעת? נתניה אל תל אביב

2. סיבת הנסיעה: (אם לשם טיפול רפואי, מודה אם תציין לאיזה טיפול - לא חובה)

3 יום בדיקת סמים

3. כמה זמן ארכה הנסיעה? 17.5 שעות

4. נא לתאר את מסלול הנסיעה

נתניה, נתניה, תל אביב, תל אביב, נתניה, נתניה (מחלקת בטיחות) - נתניה

(צ'אן) כולל, חכא

5. כמה עצירות היו במהלך הנסיעה ואיפה? מה הוא פרק הזמן של כל עצירה?

סיבת נסיעה תל אביב, תל אביב, נתניה, נתניה, נתניה, נתניה

שתי נסיעות בסיבוב נתניה

האם

6. האם הייתה אפשרות לרדת מהפוסטה בזמן העצירות?

7. האם ניתן אוכל ושתייה לפני הנסיעה? אם כן, נא לפרט את השעה שבה ניתן האוכל ומה ניתן

בארוחה:

אין שום אוכל או שתייה, ואין אפשרות להצטרף לאוכל
התפוצה

8. האם יש אפשרות לרדת לשירותים במהלך העצירות ו/או בזמן הנסיעה?

לא, לא ניתן להצטרף לשירותים או לנסוע

9. האם יש חובש בפוסטה? במידה ולא, אל מי פונים אם חשים רע במהלך הנסיעה?

לא קיים צוות רפואי

10. האם מותר לעשן ברכב במהלך הנסיעה או בזמן עצירה? האם יש מי שישתדל

להפוך את הרכב

11. האם ישנו מיזוג אוויר בפוסטה במהלך הנסיעה ובזמן העצירות? אין

12. האם ישנם חלונות בפוסטה? יש חלונות אך הם נעולים

האם ניתן להביט דרכם החוצה? אין אפשרות להביט החוצה או לראות את הנוף

האם ניתן לפתוח אותם? אין אפשרות

13. האם נתקלת באלימות סוהרים/ מלווים כלפיך בזמן הנסיעה? אם כן, אנא

פרט: אין אלימות כלפינו, אך ישנו חשש מהאלימות של הסוהרים
האלימות, שיש בהקדמה, אנו מודעים לה ויש להימנע ממנה
ואנו מודעים לסיכונים

14. מהם תנאי הישיבה בפוסטה?

התנאים הם: נוכח הישיבה, נוכח הפוסטה, נוכח האדם, נוכח הארץ.

15. האם היית כבול במהלך הנסיעה? באיזה צורת כבילה? (ברגליים, בידיים, לאסיר אחר, לספסל)

כן הייתי כבול ברגליים ובידיים.

16. האם סירבת בעבר לנסוע בפוסטה? אם כן, מדוע ומה הייתה מטרת נסיעה זו?

לא סירבתי לעולם לנסוע בפוסטה.

17. במידה וברצונך להעלות בעיות נוספות הקשורות לנסיעה בפוסטה, בבקשה פרט מה הם:

הבעיות הן: סכנת היציאה מהפוסטה, חוסר נוחות, חוסר פרטיות, חוסר אבטחה, חוסר יציבות, חוסר נוחות, חוסר פרטיות, חוסר אבטחה, חוסר יציבות.

שאלות לאסירים שנוסעים בפוסטה לשם טיפולים רפואיים:

הערה: במידה ואינך מעוניין למסור פרטים אודות מצבך הרפואי אנא חתום בסוף העמוד בלי לענות על השאלות הבאות.

18. ממה סובל? איני סובל מכלום, אני נהנה מהנסיעה.

19. האם מצבך הרפואי מקשה עליך לנסוע בפוסטה, בבקשה פרט באיזה אופן:

_____

_____

_____

20. באיזה תדירות אתה נוסע לטיפולים רפואיים?

21. לאיזה מוסד רפואי בדרך כלל אתה נוסע?

22. האם אתה מקבל טיפול תרופתי באופן קבוע ואיזה? (כמה פעמים ביום מקבל את הטיפול? באיזה שעות?)

23. במידה ואתה מקבל טיפול תרופתי קבוע, האם ישנן בעיות בקבלת הטיפול ביום בו מתקיימת נסיעה, אם כן איזה?

24. האם סירבת בעבר לקבל טיפול רפואי בגלל הנסיעה בפוסטה? אם כן לאיזה טיפול סירבת ומתי?

הגני מצהיר כי כל הנתונים והפרטים שמסרתי הם אמת

שם שלמה פלג חתימה [חתימה]

10

שאלון לאסיר בנושא נסיעה בפוסטה:

שם אליהו ישראלי ת.ז. 024922437 כדא אחיון מסמך 17535575/21

תאריך מעצר 22-11-05 מקום מגורים בגד שמש טלפון משפחה 03-5322176
וכן

אני מוכן שעמותת רופאים לזכויות אדם וארגון עדאלה יעשו שימוש בשמי המלא (כן) לא

1. האם זכור לך מתי נסעת לאחרונה ברכב הפוסטה? אם כן מהו תאריך הנסיעה: 30-1-07

4-12-06

מאיפה לאיפה נסעת משא אחיון עלול מאחורי ארז 25-12-06

2. סיבת הנסיעה: (אם לשם טיפול רפואי, נודה אם תציין לאיזה טיפול - לא חובה)

כיני משמש ללא שום סיבה

3. כמה זמן ארכה הנסיעה? 8 שעות כקנס לפי חוק ושינויים

כוח קנס של סומריים וגים ואסיקיים בימים

4. נא לתאר את מסלול הנסיעה

מאחיון (אשלי קיטון) אצמא ואיחיון אצמא

(אשלי וונה) אצמא (אצמא) אצמא

5. כמה עצירות היו במהלך הנסיעה ואיפה? מה הוא פרק הזמן של כל עצירה?

ביפס כשא צמא מונה אצמא שעה אצמא 1/2

שעה אצמא 4 שעות אצמא (אשלי קיטון)

הנסיעה של משמש אצמא וונה 4 שעות אצמא

ויצמא אצמא אצמא אצמא אצמא אצמא

הנסיעה (25-11-06) - יום אחד אצמא אצמא אצמא

6. האם הייתה אפשרות לרדת מהפוסטה בזמן העצירות? אין אפשרות לעזוב, נשאר
אם הייתה אפשרות

7. האם ניתן אוכל ושתייה לפני הנסיעה? אם כן, נא לפרט את השעה שבה ניתן האוכל ומה ניתן

בארוחה:

לא ניתן אוכל או שתייה יש כבידוק בלבו אוכל בקצוות אין
אוכל בשאר האזורים ולשבת אין הפוסטה אין אפשרות לעבור בשאר

8. האם יש אפשרות לרדת לשירותים במהלך העצירות ולא בזמן הנסיעה?

אין אפשרות לעזוב, רק עם מוקדנים אנקה לאן וקצת
בשאר הזמן ורק 4 אסונים נשא

9. האם יש חובש בפוסטה? במידה ולא, אל מי פונים אם חשים רע במהלך הנסיעה?

כאין לעזוב ורק עם אסיר בריצפה יש יוזג'י'ו'ו

לא ניתן אלא לזמן קצר בלבד

10. האם מותר לעשן ברכב במהלך הנסיעה או בזמן עצירה? לא אסור לעשן יש שירותים

מקביל עניינה ושליטה קבועה וביקורת אקטיוו

11. האם ישנו מיזוג אוויר בפוסטה במהלך הנסיעה ובזמן העצירות? יש משאב בנסיעה

בזמן העצירה יש מיזוג אוויר

12. האם ישנם חלונות בפוסטה? יש חלון בחלק העליון של הפוסטה

האם ניתן להביט דרכם החוצה? לא אסור לעצור ברכב במיוחד בנסיעה

האם ניתן לפתוח אותם? ניתן לפתוח את האלמנט

13. האם נתקלת באלימות סוהרים/ מלזנים כלפיך בזמן הנסיעה? אם כן, אנא

פרט: לא כלל, אלא נבדלתי על ידי שירות אבטלה

בשאר הנסיעות אלימות נשגה אזרחית חלקית של המשטרה

יש אלימות מילולית מכל סוג אחרת, כולל

14. מהם תנאי הישיבה בפוסטה?

הישיבה על ספסל כבול עם אצבעים ארוכים ואם
אין מרפסות כבול

15. האם היית כבול במהלך הנסיעה? באיזה צורת כבילה? (ברגליים, בידיים, לאסיר אחר, לספסל)

כבול וכו"כ"ם אצבעים ארוכים ואם אצבע ארוך אפילו
ואם אין אצבע ארוך כבול אפילו

16. האם סירבת בעבר לנסוע בפוסטה? אם כן, מדוע ומה הייתה מטרת נסיעה זו?

אפילו מנאכיס כבול נאן זמנתי אפילו
קינתי בפני רמא שפול מרפטי

17. במידה וברצונך להעלות בעיות נוספות הקשורות לנסיעה בפוסטה, בבקשה פרט מה הם:

ישנם משפך כליה נא מוסר אנושים (אם אסירים
יוגנים אסירים שולפים אלפטה נאין דורר אכנס אולם
אפילו כבול כול 4 נעמי אפסקה נא אצבע ארוך
שולפים סבלות אולם אצבע אפילו אפילו אפילו
כיוון און אי מנוקם אפילו אפילו אפילו אפילו
אין המאכוס כפנאול עם קבלי מנאול

שאלות לאסירים שנוסעים בפוסטה לשם טיפולים רפואיים:

הערה: במידה ואינך מעוניין למסור פרטים אודות מצבך הרפואי אגא חתום בסוף העמוד בלי לענות על השאלות הבאות.

18. ממה סובל?

_____

_____

_____

_____

19. האם מצבך הרפואי מקשה עליך לנסוע בפוסטה, בבקשה פרט באיזה אופן:

נעמי אפילו אפילו אפילו

_____

_____

_____

20. באיזה תדירות אתה נוסע לטיפולים רפואיים?

כאמך 16 חודשים נעמי 15 פעמים אפילו אפילו

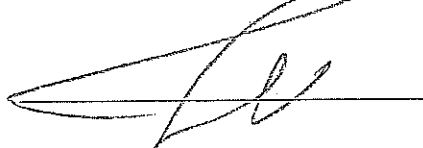
11
21. לאיזה מוסד רפואי בדרך כלל אתה נוסע?

22. האם אתה מקבל טיפול תרופתי באופן קבוע ואיזה? (כמה פעמים ביום מקבל את הטיפול? באיזה שעות?)
11

23. במידה ואתה מקבל טיפול תרופתי קבוע, האם ישנן בעיות בקבלת הטיפול ביום בו מתקיימת נסיעה, אם כן איזה?
11

24. האם סירבת בעבר לקבל טיפול רפואי בגלל הנסיעה בפוסטה? אם כן לאיזה טיפול סירבת ומתי?

הנני מצהיר כי כל הנתונים והפרטים שמסרתי הם אמת

שם אליאנה לוי חתימה

0/11/06 מגן

11

שאלון לאסיר בנושא נסיעה בפוסטה:

שם אתם אירחובי ת.ז. 015829140 כלא אהלי קיר

תאריך מעצר 2/01 מקום מגורים _____ טלפון משפחה _____

אני מוכן שעמותת רפאים לזכויות אדם וארגון עדאלה יעשו שימוש בשמי המלא ק / לא

1. האם זכור לך מתי נסעת לאחרונה ברכב הפוסטה? אם כן מהו תאריך הנסיעה: 12.2004

מאיפה לאיפה נסעת אהלי קיר - אהל

2. סיבת הנסיעה: (אם לשם טיפול רפואי, מדה אם תציין לאיזה טיפול - לא חובה)

טיפול רפואי - צילת לב

3. כמה זמן ארכה הנסיעה? 2 ע

4. נא לתאר את מסלול הנסיעה:

אהלי קיר, אהלון - שקמה - אהל

5. כמה עצירות היו במהלך הנסיעה ואיפה? מה הוא פרק הזמן של כל עצירה?

3 עצירות, 15 דקות בערך

6. האם הייתה אפשרות לרדת מהפוסטה בזמן העצירות? לא

7. האם ניתנו אוכל ושתייה לפני הנסיעה? אם כן, נא לפרט את השעה שבה ניתן האוכל ומה ניתן בארוחה:

ארוחת קנן

8. האם יש אפשרות לרדת לשירותים במהלך העצירות ו/או בזמן הנסיעה? לא

9. האם יש חובש בפוסטה? במידה ולא, אל מי פונים אם חשים רע במהלך הנסיעה? לא. פונים לסיוע המעולה. לאט ולסוף

10. האם מותר לעשן ברכב במהלך הנסיעה או בזמן עצירה? לא. אלא מחנים

11. האם ישנו מיזוג אוויר בפוסטה במהלך הנסיעה ובזמן העצירות? כן. אך רק בנסיעה

12. האם ישנם חלונות בפוסטה? כן

האם ניתן להביט דרכם החוצה? כן. מחלקי האוטובוס

האם ניתן לפתוח אותם? לא

13. האם נתקלת באלימות סוהרים/ מלווים כלפיך בזמן הנסיעה? אם כן, אנא פרט: פאנל הכנה. מחנאים באוטובוס ניצו ותעלמו

14. מהם תנאי הישיבה בפוסטה?
נאות וחסות (אולדד)

---

15. האם היית כבול במהלך הנסיעה? באיזה צורת כבילה? (ברגליים, בידיים, לאסיר אחר, לספסל)
כן. הייתי כבול. קיבויים לאסיר אחר. וקנייז פנים.

16. האם סירבת בעבר לנסוע בפוסטה? אם כן, מדוע ומה הייתה מטרת נסיעה זו?
כן. סירבתי לנסוע זמנים - בגלל קשיי הנסיעה.
אזרחי של ויילי.

17. במידה וברצונך להעלות בעיות נוספות הקשורות לנסיעה בפוסטה, בבקשה פרט מה הם:
אין התייחסות לחתול הצמיחה. צריך להפסיק בין
אנשים, נקמתים לבין אסירים נאמטיביזם.

שאלות לאסירים שנוסעים בפוסטה לשם טיפולים רפואיים:

הערה: במידה ואינך מעוניין למסור פרטים אודות מצבך הרפואי אנא חתום בסוף העמוד בלי לענות על השאלות הבאות.

18. ממה סובל? קצרות לב

19. האם מצבך הרפואי מקשה עליך לנסוע בפוסטה, בבקשה פרט באיזה אופן:
אני סובל מכאבי לב והנסויה כפוסטה קשה
הקקום קשה ויש לי חום ומכאבי

20. באיזה תדירות אתה נוסע לטיפולים רפואיים? נסעתי פעם אחת והנסויה

21. לאיזה מוסד רפואי בדרך כלל אתה נוסע? מר"ם

22. האם אתה מקבל טיפול תרופתי באופן קבוע ואיזה? (כמה פעמים ביום מקבל את הטיפול? באיזה שעות?) קיבלתי, לא באופן קבוע. כשהגיוונתי עם כאלים

23. במידה ואתה מקבל טיפול תרופתי קבוע, האם ישנן בעיות בקבלת הטיפול ביום בו מתקיימת נסיעה, אם כן איזה?

24. האם סירבת בעבר לקבל טיפול רפואי בגלל הנסיעה בפוסטה? אם כן לאיזה טיפול סירבת ומתי?

הנני מצהיר כי כל הנתונים והפרטים שמסרתי הם אמת

שם אריאל אורחוביץ חתימה

5/12/06
הגוף

12

שאלון לאסיר בנושא נסיעה בפוסטה:

שם ע' יוס' - מלך ת.ז. ע'א ע'ננין כלא ת'מ'נ

תאריך מעצר ע'א ע'ננין מקום מגורים ת'ר'פ טלפון משפחה ע'א ע'ננין

אני מוכן שעמותת רופאים לזכויות אדם וארגון עדאלה יעשו שימוש בשמי המלא לא

1. האם זכור לך מתי נסעת לאחרונה ברכב הפוסטה? אם כן מהו תאריך הנסיעה: 26/4/06

מאיפה לאיפה נסעת כ'א ת'מ'נ ← כ'ר'ה אליו י-ם.

2. סיבת הנסיעה: (אם לשם טיפול רפואי, נודה אם תציין לאיזה טיפול - לא חובה)

זכר ב'ע'ננין

3. כמה זמן ארכה הנסיעה? למילת ו'מ'ם כל (סילת) כ'ר'ה 10-12 ש'א, ל'פ' כ'ו'ו'ן

4. נא לתאר את מסלול הנסיעה

ת'מ'נ ← ק'ש'ן ← כ'מ'ן ← ז'ר'ה ← כ'א ← ס'ל'ן ← כ'ר'ה,
כ'מ'ו'ן, ל'מ'ן, ל'מ'ן ← כ'ר'ה ← י'ר'ל'ם

5. כמה עצירות היו במהלך הנסיעה ואיפה? מה הוא פרק הזמן של כל עצירה?

8 עצירות. כל עצירה בין 30 דק' לשעתיים.
10 עצירות סאלתה כ'ל'ג בק'ל'מ'ק כ'ר'ה, לשעתיים.

6. האם הייתה אפשרות לרדת מהפוסטה בזמן העצירות? לא, לא - משמאל

7. האם ניתנו אוכל ושתייה לפני הנסיעה? אם כן, נא לפרט את השעה שבה ניתן האוכל ומה ניתן בארוחה:

כז' יום מתיחה - כ"ך בשעה 05:00

8. האם יש אפשרות לרדת לשירותים במהלך העצירות ו/או בזמן הנסיעה?

לא - משמאל

9. האם יש חובש בפוסטה? במידה ולא, אל מי פונים אם חשים רע במהלך הנסיעה? אין חובש בפוסטה. אם אדם חש ברע, לא מתיימן אף אחד

לא, לא ופניה אל הפוסטה או פאזיקים בשם מתיחה.
אם כאשר הפוסטה מלווה בעלן צריכה, לא מדויק.

10. האם מותר לעשן ברכב במהלך הנסיעה או בזמן עצירה? אסור, אך מתיימן

11. האם ישנו מיזוג אוויר בפוסטה במהלך הנסיעה ובזמן העצירות? מיזוג לא יורד. בקיף ניתן

12. האם ישנם חלונות בפוסטה? כן, פתוחים מתיחה, יפה חם מולטל מרכיב

האם ניתן להביט דרכם החוצה? בלי אסור, רק אסורים.

האם ניתן לפתוח אותם? לא.

13. האם נתקלת באלימות סוהרים/ מלווים כלפיך בזמן הנסיעה? אם כן, אנא פרט:

לא, לא. פתיחה רק בזמנים מתיחה ופתיחה
ואם מתיחה כמו קבלי מתיחה

14. מהם תנאי הישיבה בפוסטה?

אזורים בהגנה, אזורי ברזלים והצ"מ. סכום מטר לקשים
ולא נתיים, צפייה אילום אורך 12-10 שנה.

15. האם היית כבול במהלך הנסיעה? באיזה צורת כבילה? (ברגליים, בידיים, לאסיר אחר, לספסל)
בצ"מ לאסיר אחר הצ"מ.

16. האם סירבת בעבר לנסוע בפוסטה? אם כן, מדוע ומה הייתה מטרת נסיעה זו?

אין אפשרות לסרב. מיליון אורך בכ"ו, לא משום מטרה
סני'עם אדם כשילצ'ים מראש שסני'עם מיליון או רבין ב"מ.

17. במידה וברצונך להעלות בעיות נוספות הקשורות לנסיעה בפוסטה, בבקשה פרט מה הם:

פאס של סני'עם "משן" ממפור משפיל, מכנס, נקשה לזי-מסל.
מתנאים אולם קופלי'ה בן כחיל-אצמ, אלפס מתנ"צ
לא נתי' אמצ'ל מל' ספסל, מפקצ'נים לז אמרו' פחמלים
ולו צביק / אמצ' בסצ'מ. כלם מתנאים' ולמ"מס' איתן
כאבק אצמ נסיו' לז ככיל.

שאלות לאסירים שנוסעים בפוסטה לשם טיפולים רפואיים:

הערה: במידה ואינך מעוניין למסור פרטים אודות מצבך הרפואי אנא חתום בסוף העמוד בלי לענות על השאלות הבאות.

18. ממה סובל?

19. האם מצבך הרפואי מקשה עליך לנסוע בפוסטה, בבקשה פרט באיזה אופן:

20. באיזה תדירות אתה נוסע לטיפולים רפואיים?

21. לאיזה מוסד רפואי בדרך כלל אתה נוסע?

22. האם אתה מקבל טיפול תרופתי באופן קבוע ואיזה? (כמה פעמים ביום מקבל את הטיפול? באיזה שעות?)

23. במידה ואתה מקבל טיפול תרופתי קבוע, האם ישנן בעיות בקבלת הטיפול ביום בו מתקיימת נסיעה, אם כן איזה?

24. האם סירבת בעבר לקבל טיפול רפואי בגלל הנסיעה בפוסטה? אם כן לאיזה טיפול סירבת ומתי?

הנני מצהיר כי כל הנתונים והפרטים שמסרתי הם אמת

שם אלי יוס' חתימה אלי יוס'

תק"ס
5/12/06

13

שאלון לאסיר בנושא נסיעה בפוסטה:

שם ש"י יוס' מורכז' ת.ז. 021629902 כלא תראון

תאריך מעצר 12.11.04 מקום מגורים אונקוב טלפון משפחה 08-8675592

אני מוכן שעמותת רופאים לזכויות אדם וארגון עדאלה יעשו שימוש בשמי המלא כן (לא)

1. האם זכור לך מתי נסעת לאחרונה ברכב הפוסטה? אם כן מהו תאריך הנסיעה: 5.9.06

מאיפה לאיפה נסעת כלא תראון - כלא מ'ל'ב

2. סיבת הנסיעה: (אם לשם טיפול רפואי, נודה אם תציין לאיזה טיפול - לא חובה)

בטיקה בירוק'ה

3. כמה זמן ארכה הנסיעה? שלוש שעות חמישה ימים כל נסיעה בקוטר

13-14 שעות כל כיון

4. נא לתאר את מסלול הנסיעה

תראון ← קיסון ← פתון ← עמ'ת ← כלא תראון ← תראון

כימוני, גמ'ת, מ'ל'ב

5. כמה עצירות היו במהלך הנסיעה ואיפה? מה הוא פרק הזמן של כל עצירה?

8 עצירות כל עצירה בין 40 דקה לשעתיים

העצירה הארוכה ביותר בקוטרם הערים ושעתיים

6. האם הייתה אפשרות לרדת מהפוסטה בזמן העצירות? לא, כן משמעות

7. האם ניתן אוכל ושתייה לפני הנסיעה? אם כן, נא לפרט את השעה שבה ניתן האוכל ומה ניתן בארוחה:

כן משמעות 8/1, 8/1 כהלוכה ולא במזנוק

8. האם יש אפשרות לרדת לשירותים במהלך העצירות ו/או בזמן הנסיעה?
כן משמעות 8/1

9. האם יש חובש בפוסטה? במידה ולא, אל מי פונים אם חשים רע במהלך הנסיעה?

אין חובש בפוסטה אם זאת תהיה ככה, לא משט"א

אף אחת. לא יפתחו את הפוסטה, זאת האזיקים בעולם טיקרה
גם נאטר הפוסטה מאורגנת במילואת פרטימיליאן פותח

10. האם מותר לעשן ברכב במהלך הנסיעה או בזמן עצירה? אסור, אין משמעות

11. האם ישנו מיזוג אוויר בפוסטה במהלך הנסיעה ובזמן העצירות? קמיון פעמים אין נשמה

פוסטה לא מוצג כשנו כן המצב לא יודע עמנו בקיף עלקוה במגז
12. האם ישנם חלונות בפוסטה? כן החלונות חמושים פה למה חרכים

האם ניתן להביט דרכם החוצה? באם אסלעדי הם אולושים

האם ניתן לפתוח אותם? לא

13. האם נתקלת באלימות סוהרים/ מלווים כלפיך בזמן הנסיעה? אם כן, אנא פרט:

אני היחידים בה באלימות מילולית ונכס'ת

יקס משלם כמו אשף חיים נמוכים

14. מהם תנאי הישיבה בפוסטה?

אזננים בצולאן עיניים כבולות וביקוי ספסל' מתנה ניקוי
ואין נוחים צפ'סות זיוותה עמלק 13-11 סעו

15. האם היית כבול במהלך הנסיעה? באיזה צורת כבילה? (ברגליים, בידיים, לאסיר אחר, לספסל)
קצ' לאסיר אחר ביקוי

16. האם סירבת בעבר לנסוע בפוסטה? אם כן, מדוע ומה הייתה מטרת נסיעה זו?

אין אפסלות עמלק עמלק יואמק קכת עא מלנה מלקי הנסע
ונם שלוקעם מכלא עקנע'עם מיומנה יאו הציון עמלק

17. במידה וברצונך להעלות בעיות נוספות הקשורות לנסיעה בפוסטה, בבקשה פרט מה הם:

קימס על סע' עמלק" מחפיד מלס' עמלק עמלק עמלק
מחניט יואמק עמלק עמלק עמלק עמלק עמלק עמלק
עא עמלק עמלק עמלק עמלק עמלק עמלק עמלק
עמלק עמלק עמלק עמלק עמלק עמלק עמלק עמלק

שאלות לאסירים שחסעים בפוסטה לשם טיפולים רפואיים:

הערה: במידה ואינך מעוניין למסור פרטים אודות מצבך הרפואי אנא חתום בסוף העמוד בלי לענות על השאלות הבאות.

18. ממה סובל? קקע, קכ'ק

19. האם מצבך הרפואי מקשה עליך לנסוע בפוסטה, בבקשה פרט באיזה אופן:

כיאמ' עמלק עמלק עמלק עמלק עמלק עמלק עמלק עמלק

20. באיזה תדירות אתה נוסע לטיפולים רפואיים?

21. לאיזה מוסד רפואי בדרך כלל אתה נוסע?

22. האם אתה מקבל טיפול תרופתי באופן קבוע ואיזה? (כמה פעמים ביום מקבל את הטיפול? באיזה שעות?)

ביום אוקטובר אמת אינס

23. במידה ואתה מקבל טיפול תרופתי קבוע, האם ישנן בעיות בקבלת הטיפול ביום בו מתקיימת נסיעה, אם כן איזה?

אמת לא מקבל אף טיפול כינס הנסיעה נמצאת

24. האם סירבת בעבר לקבל טיפול רפואי בגלל הנסיעה בפוסטה? אם כן לאיזה טיפול סירבת ומתי?

סירבתי אינסוף עקב אינסוף כינוי סטרוס כוונתם הנסיעה קבועה
האינסוף היא אינסוף אינסוף אינסוף אינסוף אינסוף אינסוף אינסוף אינסוף

הגני מצהיר כי כל הנתונים והפרטים שמסרתי הם אמת

שם _____ חתימה _____

14

שאלון לאסיר בנושא נסיעה בפוסטה:

שם פול ת.ז. 6-4807147 כלא רימון

תאריך מעצר 4.5.2006 מקום מגורים ירושלם טלפון משפחה —

אני מוכן שעמותת רופאים לזכויות אדם וארגון עדאלה יעשו שימוש בשמי המלא (כן) / לא

1. האם זכור לך מתי נסעת לאחרונה ברכב הפוסטה? אם כן מהו תאריך הנסיעה: 24.12.06

מאיפה לאיפה נסעת ב ירושלים לתל אביב

2. סיבת הנסיעה: (אם לשם טיפול רפואי, נודה אם תציין לאיזה טיפול - לא חובה)

לשם טיפול רפואי

3. כמה זמן ארכה הנסיעה? איזו שעה

4. נא לתאר את מסלול הנסיעה

ירושלים - תל אביב - תל אביב - ירושלים

בבית הוריהם בירושלים

5. כמה עצרות היו במהלך הנסיעה ואיפה? מה הוא פרק הזמן של כל עצירה?

רימון ירושלים

בבית הוריהם בירושלים

לא

6. האם הייתה אפשרות לרדת מהפוסטה בזמן העצירות?

7. האם ניתנו אוכל ושתייה לפני הנסיעה? אם כן, בא לפרט את השעה שבה ניתן האוכל ומה ניתן בארוחה:

לא

8. האם יש אפשרות לרדת לשירותים במהלך העצירות ו/או בזמן הנסיעה?

לא

9. האם יש חובש בפוסטה? במידה ולא, אל מי פונים אם חשים רע במהלך הנסיעה?

מאציה ואוני במקום חוקים - אנשי הפוסטה אכיס טוח:

לא, גאח גלסולאן ונאסטא סאגו או קב אהב יש אהב על צ'ה.

לא

10. האם מותר לעשן ברכב במהלך הנסיעה או בזמן עצירה?

כן

11. האם ישנו מיזוג אוויר בפוסטה במהלך הנסיעה ובזמן העצירות?

12. האם ישנם חלונות בפוסטה?

כן

האם ניתן להביט דרכם החוצה?

לא

האם ניתן לפתוח אותם?

13. האם נתקלת באלימות סוהרים/ מלווים כלפיך בזמן הנסיעה? אם כן, אנא פרט:

לא

14. מהם תנאי הישיבה בפוסטה?

ראו נתון

15. האם היית כבול במהלך הנסיעה? באיזה צורת כבילה? (ברגליים, בידיים, לאסיר אחר, לספסל)

כן

16. האם סירבת בעבר לנסוע בפוסטה? אם כן, מדוע ומה הייתה מטרת נסיעה זו?

כן מבחינת רפואה

17. במידה וברצונך להעלות בעיות נוספות הקשורות לנסיעה בפוסטה, בבקשה פרט מה הם:

א. עברתי 4 ניתוחים
ב. זכות, דיווח, ואלו

שאלות לאסירים שנוסעים בפוסטה לשם טיפולים רפואיים:

הערה: במידה ואינך מעוניין למסור פרטים אודות מצבך הרפואי אנא חתום בסוף העמוד בלי לענות על השאלות הבאות.

18. ממה סובל? כואב זקל נכה קשה לאן מתגורר

19. האם מצבך הרפואי מקשה עליך לנסוע בפוסטה, בבקשה פרט באיזה אופן:

כן זה חמור כן

20. באיזה תדירות אתה נוסע לטיפולים רפואיים? חודש 1 חודש 3 חודש

אחות רחל ל גיורא

21. לאיזה מוסד רפואי בדרך כלל אתה נוסע?

22. האם אתה מקבל טיפול תרופתי באופן קבוע ואיזה? (כמה פעמים ביום מקבל את הטיפול? באיזה שעות?)
בוקר, אחר הצהריים, ערב. 1/2 טבלתה

23. במידה ואתה מקבל טיפול תרופתי קבוע, האם ישנן בעיות בקבלת הטיפול ביום בו מתקיימת נסיעה, אם כן איזה?

כן יש קצת בעיות אינן קבועות
אם כן איזה? אצל הרופא.

24. האם סירבת בעבר לקבל טיפול רפואי בגלל הנסיעה בפוסטה? אם כן לאיזה טיפול סירבת ומתי?

לא

הנני מצהיר כי כל הנתונים והפרטים שמסרתי הם אמת

שם יואל צרור, חתימה, צרור יואל

5/8

29-02-07

הכבוד לראש
עיריית פתח

ליוס רב.

החברות

החברות הנלוות להגדרת הפוסט-אדמיני

אין להגדרה

המקום והמקור לא יאפשרו עם שלום וכבוד
לשבת על ידי החוסים של פתח ואנשי פתח
הפוסט-אדמיני דמינו בקופים ומיומנות
השירותים וזכויות קטנות אחרות ומשנה
מדי יום קיומו קוראי הקהילה כפי שהיא

עוד מקושרים חברים מאזור שיתוף אסירים קהילתיים
ומקרים שבהם יש יוצאים לטוב ואלו הם
בצעים להגדרת פתח ומיומנות פוסט-אדמיני
הפוסט-אדמיני דמינו כפי שהיא
משנה.

עיריית פתח

המקום והמקור עם אדמיני

לפי חוקי פתח אלא ורבות אלו פוסט

דמינו להגדרת פתח ומיומנות פוסט-אדמיני
משנה על ידי

החברות

המקום והמקור

משנה

המקום והמקור

תנאי העסקה פאסורים והעצורים בין בית הכלא
לבת המשפחה המפוזרים קטל, פופים חיי האסורים המוסע
קול כורחם אצעים ועיסוי, שקלם האחרונם סוף צד הקיצ
שחקים

כאשר מתקיים אצל המשפחה קטל - כורחם זאל אולגרת
שאל אסיר לא יום קטל דפני תלוי קו ואפילו צל -
נשתי קולת קול תלמוד עלי אשתיים נאפייים אל
יותר - חוקר ללא אימוץ קורב אליון אל יקיים "תקון"
אל שפ"ס

אל. קטל חקירות שאחרים ליעוץ למטה "צתיבות" ספלים
דפלים" אל אצתי קצת "היחידות" יאןם "תקלים אל
פנייתם ועלם שדפני תלוי פים ונסיעה אל/אל גרמת

תנאי חוסר אינם דפני שיתן אצתיאל אליו עם הימים - אסיר
אנשים משיבות אצתי קצת וינתן קטל יותר אקובי - יותר
חילגת יותר חוסר חקרים אקובי - שקל פל כורחם
פותרים דפלים סלן קצת אל אנשים דפלים - אל

מזכרם אצתיאל בת תלוי "שמוסג" חווה דפני קו -
מאלף חותם משנה אחר אל שנים וכך חסר
אחרת חוזק יותר ואל צד אל אולם אפויים חקרים
קצתם אצתיאל אל אפשה אצתיאל אל תלוי

דפלים אפויים ונכונים לעל תלוי אצתיאל אפוי
אצתיאל ודפלים אל אצתיאל אסיר אליו יכול אצתיאל
סיגריה אל חוסר חקרים יותר עם חוסר אל אפוי
יקיים אליו חקל חקרים סיגרי יום פדולת נייל
אשתי תלוי אל אצתיאל חקרים חקרים חוסר אל

אנחנו צריכים לראות "לפני" איך נהיה שכלל - ואמר
כך נחיינו אפילו - לא נהיה - קולנו נהיה רציני
אבל לא פהם - אלוהים ישמר
קולנו קשה יותר וקשה יותר. יפוצו על
הנשיא. ישנו קול אחרון וזהו המעורבים
לפני. קולו של עזרל על רק דבר ויאללו את
הנשיא. שכלל ואמר כך יאללו את קולו סיקור
איתי וכך נהיה גם את כל אשר רק קכז
לפניו סוף נוהג שכלל.
לפניו את כל אשר שם פהם רוקה שכלל - אמר
לפניו את כל אשר שם פהם רוקה שכלל - אמר
ואז קשה על היום
אלוהים ישמר את עזרל על איך את עזרל שכלל
חלקו ומפני לפניו קשה שכלל נוהג רציני
את כל אשר שכלל.
לפניו רק קכז לפניו שכלל
אוסר על כל אשר שכלל שכלל - אמר
פתיים את שכלל
אלוהים ישמר את שכלל
קולנו ישמר שכלל את איך שכלל
וקולנו לפניו קשה שכלל את שכלל קולנו
לפניו שכלל שכלל וקולנו שכלל - אמר
לפניו וקולנו שכלל שכלל שכלל - אמר
לפניו שכלל שכלל שכלל שכלל - אמר
לפניו שכלל שכלל שכלל שכלל - אמר

קולנו יש שכלל שכלל שכלל - אמר
לפניו שכלל שכלל שכלל שכלל - אמר

6/8

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

12 באוגוסט, 2007

לכבוד
תת גונדר עו"ד חיים שמולביץ'
היועץ המשפטי
שרות בתי הסוהר
רמלה

באמצעות פקס: 08-9776414

שלום רב,

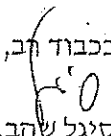
הנדון: מניעת מזון מאסירים בעת הבאתם לדיונים בבית המשפט

סימוכין: מכתבנו מיום 05/02/07
מכתבה של הגב' הגר סתוי מיום 10/02/07
מכתבנו מיום 12/03/07
מכתבנו מיום 14/03/07
מכתבך מיום 28/5/07

במוענה למכתבך האחרון שבסימוכין בעניין אספקת מזון לאסירים בימי דיונים בבית המשפט, הרינו להשיבך כדלקמן:

אנו סבורים כי לא ניתן לראות בנושא המזון לאסירים עניין של "חוסר שביעות רצון". העדר מזון לאסירים מהווה פגיעה חמורה בצלם האנוש שלהם ובזכותם לכבוד. לפיכך, אין זה הגיוני וסביר להמתין להעברת כל מתקני הכליאה לאחריות שבי"ס עד סוף שנת 2007.

לאור האמור לעיל, על שרות בתי הסוהר לפעול למימוש זכויותיהם של האסירים ולהזנתם בימי הדיונים בבתי המשפט לאלתר.

בכבוד רב,

סיגל שהב, עו"ד

11 באפריל, 2007

לכבוד

גנימ שלומי כהן

מפקד כלא איילון

באמצעות פקס: 08-9787460

שלום רב,

הגדון: מניעת מזון מאסירים בעת הבאתם לדיונים בבית המשפט

סימוכין: מכתבנו מיום 05/02/07

מכתבה של הגב' הגר סתוי מיום 10/02/07

מכתבנו מיום 12/03/07

מכתבנו מיום 14/03/07

בהמשך למכתבינו אליך בעניין אספקת מזון לאסירים בימי דיונים בבית המשפט, הרינו לפנות אליך בנוגע לארוחת הבוקר המחולקת לאסירים בערב, לפני יציאתם לדיונים בבית המשפט.

1. במכתבנו מיום 12/03/07 פנינו אל הגב' הגר סתוי, קצינת האסירים בבית הסוחר אילון, וביקשנו לקבל טלפונית פרטים בנוגע לארוחת הבוקר המחולקת לאסירים בערב, לפני יציאתם לדיונים בבית המשפט. קרוב לחודש עבר מיום ההתכתבות, וטרם נענינו.

2. לפיכך, נודה לך באם תשיב על שאלותינו להלן, במהירות האפשרית:

א. מה מכילה הארוחה- האם האוכל חם או קר; האם האוכל כולל דברי חלב?

ב. היכן נשמרת הארוחה?

ג. האם ארוחת הבוקר מחולקת ערב קודם רק לאסירים שיוצאים לדיון בבית המשפט, או שמא לכלל האסירים?

ד. האם הסגל בכלא מוודא כי אכן האסיר אכל את ארוחת הבוקר בטרם צאתו לדיונים בבית המשפט?

3. בנוסף, נבקש להשיב למכתבנו מיום 14/03/07, שטרם נענה, בנוגע לאחריותכם לספק את מזונם של האסירים בימי הדיונים בבית המשפט.
4. לתושבתך המהירה נודה.

בברכה,
מיטל שרון
המחלקה המשפטית

14 במרס, 2007

בפקס: 08-9787460

לכבוד

גנ"מ שלומי כהן

מפקד בית הסוהר "אילון"

שלום רב,

הנדון: מניעת מזון מאסירים בעת הבאתם לדיונים בבית המשפט-

פנייתו של מר משה יצחק (ת.ז. 029272887)

בהמשך לתשובתך לפנייתנו מתאריך 05/02/07 בנוגע לפנייתו של מר משה יצחק, להלן התייחסותנו:

א. כאמור בפנייתנו, בהתאם לסעיף 6 בהוראה 5.08 להוראות שירות בתי הסוהר (הטיפול באסיר), שירות בתי הסוהר הוא הנושא בנטל האחריות לסיפוק מזונם של האסירים. לפיכך, אין בהבאת האסיר לדיון בבית המשפט עיני משטרת ישראל בכדי להסיר מעל כתפיכם אחריות זו.

ב. לפיכך, אין בעובדה, כי הקנטינות בבית המשפט אינן מצויות באחריותכם, לפטור אתכם מאחריותכם הישירה לדאוג לסיפוק מזונם של האסיר.

ג. אחריותכם בעניין הנדון איננה פוקעת, גם אם האסיר מצוי במשמורת זמנית של בית המשפט והמשטרה, ועל כן חבים אתם באחריות לסיפוק מזונו של האסיר בכל זמן נתון.

ד. ברצוננו להדגיש, כי אחריותכם לדאוג למזונו של האסיר בכל זמן נתון, קיימת מכוח זכות יסוד: לבוד האדם וחירותו. בגדרה של הזכות לכבוד מצויה הזכות לתנאי חיים מינימאליים המבטיחים שמירה על צלם האדם, כיצור הבריא¹.

ה. יתרה מזאת, בפסיקה נקבע באופן מפורש כי הזכות למזון מצויה בגרעין הקשה של זכויות האדם לקיום בתנאים מינימאליים, הנתונה לאדם כחלק מהגנה על כבודו².

אודה על תגובתכם המהירה.

בכבוד רב

 סיגל שהב, עו"ד

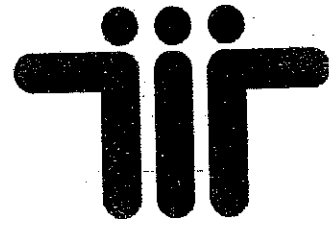
הערות:

כבוד השופט משה גל, מנהל בתי המשפט, בפקס: 6513191-02
 רפ"ק אילן מייזלס, מפקד יחידת ליווי מרחב שפלה, בפקס: 9371411-08

¹ רע"א 4905/98, גמזו ג' ישעיהו, פד"י נה(3) 360, 375-376.

² בג"צ 4634/04, רופאים לזכויות אדם והאגודה לזכויות האזרח נ' השר לבטחון פנים, פסקה 13 לפסק דינה של השופטת פרוקציה.

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

5 בפברואר, 2007

לכבוד

גנ"מ שלומי כהן

מפקד בית-הסוהר "אילון"

בפקס: 08-9787460

שלום רב,

הנדון: מניעת מזון מאסירים בעת הבאתם לדיונים בבית המשפט -

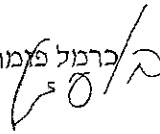
פנייתו של מר משה יצחק (ת.ז: 029272887)

1. בתאריך 31.1.07 התקבלה במשרדנו פנייתו של מר משה יצחק, ת.ז. 029272887, המרצה את מאסרו באגף "מתקדמים" בכלא אילון. לטענת מר יצחק, אסירים המובאים כיום לדיון בבית המשפט אינם מקבלים מזון בזמן שהייתם מחוץ לבית הסוהר. במקרה של מר יצחק, נמשכה השהייה מחוץ לבית הסוהר שעות ארוכות, שכן הוא יצא מבית הסוהר בשעות הבוקר המוקדמות (30: 5 בבוקר) ללא ארוחת בוקר ושב בשעות הצהריים. במשך כל השעות הללו, המצטרפות לשעות הלילה, הוא לא אכל דבר. יש לציין כי מר יצחק חולה במחלת הסכרת, שבגינה יש לחקפיד מאוד על שעות האכילה ומרכיבי הארוחה.
2. לטענתו, עד לפני מספר חודשים ניתנה אפשרות לאסירים לרכוש מזון דרך קנטינה הנמצאת בבית המשפט. לפני כחודשיים, בעקבות מחדל בריחתו מבית המשפט של האסיר בני סלע, הוחלט לסגור את הקנטינות הממוקמות בבתי המשפט בפני האסירים, ולא לאפשר להם רכישת מזון בהן.
3. מניעת גישה לקנטינה לכלל האסירים בשל בריחתו של מר סלע מהווה ענישה קולקטיבית פסולה, האסורה על-פי החוק ההומניטארי הבינלאומי. מצב בו אסיר אינו מקבל מזון במשך שעות ארוכות הנו מקומם ובלתי חוקתי. הזכות לקבלת טיפול נאות, ובכללו מזון, הינה זכות-יסוד חוקתית מן המעלה הראשונה.

4. מעבר להיותה בלתי חוקתית, מניעת מזון מן האסיר סותרת את האמור בהוראות שירות בתי הסוהר, 5.08 (הטיפול באסיר):
- "(6) השירות יספק לאסירים את מזונם בכמות ובאיכות מספקים." למותר לציין כי מניעת מזון מהבוקר, ללא ארוחת בוקר, ובמשך שעות ארוכות, אינה עולה בגדר "כמות מספקת".
5. בעת שהות האסיר בבית המשפט הוא נתון עדיין למשמרתו של שירות בתי הסוהר. על-כן, מוטלת על השב"ס האחריות למילוי צרכיו הבסיסיים ולשמירה על צלם האנוש ועל כבוד האדם שלו, גם מתוך לחומות הפיזיות של בית הסוהר.
6. הרינו לבקשך לפעול בדחיפות ולוודא שהאסירים הנתונים במשמורתך יקבלו מזון בעת שהותם בבית המשפט, ובנוסף, שתתאפשר להם גישה לקנטינות הנמצאות בבתי המשפט.
7. נודה לך באם תעדכן אותנו לגבי הטיפול בנושא.

בכבוד רב,

סיגל שתב, עו"ד

כרמל זמרן

29-05-2007

נתקבל

שרות בתי הסוהר

- שמר -

לשכת	היועץ המשפטי
תאריך	: 28 מאי 2007
תיק	: פניות
אסמכתא	: מכתבתכם מ-14.3.07 מענה קצינת אסירים מ-5.2.07, 11.4.07, מתאריך 10.2.07

לכבוד

מיטל שרון המחלקה המשפטית

ע"ד סיגל שהב

האגודה לזכויות האזרח בישראל

נחלת בוימין 75 תא פקס 03 5608165

הנדון: מניעת מזון מאסירים בעת הבאתם לדיונים בבתי משפט – פנייתו של

מר יצחק משה ת.ז. 029272997

1. ראשית מביעים התנצלות על האיחור במענה לפנייתכם.
2. מבקשים להדגיש כי כל נושא הליזונים של האסירים והעצורים מבתי הסוהר ובתי המעצר צפויים לעבור לאחריות שב"ס המלאה עד תום שנת 2007.
3. המשמעות הנגזרת היא כי עד סוף השנה כל ההגנה של האסירים והעצורים המובאים לדיונים בבית משפט יהיה באחריות שב"ס.

שרות בתי הסוחר

4. נכון להיום, המחוזות שבהם הליזוי כבר עבר הוא מחוז ת"א והחל מתאריך 3.6.07 גם המחוז הצפוני.

5. עד אז, בשל חלוקת האחריות בין הגופים השונים קורות תופעות של חוסר שביעות רצון. כולנו תקווה כי עם העברת האחריות לשב"ס נושא זה יוסדר בצורה הולמת.

בברכה,

בינבורג רות/מתמחה

ע"ד, חיים שמולביץ תת גנדר

היועץ המשפטי

האגודה לזכויות האזרח
בישראל
13-05-2007
נתקבל

שרות בתי הסוהר
-שמור-

בית סוהר איילון
משרד קצינת אסירים

תאריך 10/5/07

אל: אליהו (אליהו) ארז

הגדרה: אליהו ארז
סימכון: 10/5/07

10/5/07

1) במסגרת פרויקט של אגודתנו
במסגרת פרויקט של אגודתנו

2) אנחנו רוצים לדעת
אנחנו רוצים לדעת

3) אנחנו רוצים לדעת
אנחנו רוצים לדעת

4) אנחנו רוצים לדעת
אנחנו רוצים לדעת

5) אנחנו רוצים לדעת
אנחנו רוצים לדעת

6) אנחנו רוצים לדעת
אנחנו רוצים לדעת

בברכה,
סתיו חגר, ל"ג
ק. אסירים ב"ס איילון

972 8 9787429

שרות בתי הסוהר

- ש מ ו ר -

בית סוהר איילון
משרד קצינת אסירים
תאריך: 7/10/07

אל: הגורם/המנהל הכללי - סניף 10

הנדון: מ/ת - אשף למסוים ב-10 (מסוים/מסוים בתי הסוהר)
סימוכין: ש"ג ב"ש

שלום רב,

1. קובעי אובי. למקב בוס אה (מיוזם ב"ש) וכן
(התוספת):

א. רבוסים מסוים ב"ש וקבל אשף ב"ש מוסוים
מיוזם ב"ש. המסוים ב"ש מסוים יסע.

ב. קנסיות בתי הסוהר אים באחיותיו וכן
מאן - אשף המסוים ב"ש

ג. איותם הוסבו מ מסוים למסוים ב"ש אים
בן אשף המסוים ב"ש וכן אשף איותם הוסבו

2. אשף

בברכה,

הגור סתנז,
ק. אסירים ב"ש איילון

7/6

שרות בתי הסוהר

- שמור -

לשכת	היועץ המשפטי
תאריך	: אי בכסלו, התשס"ז 22 נובמבר, 2006
תיק	: לשכה משפטית: אילת טל: פניות עורכי דין; #:
אסמכתא	: 23993506

לכבוד

עו"ד עביר בכר

עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

ת.ד. 510

שפרעם 20200

הנדון: תנאי הסעתם ולינתם של האסירים המועברים מבתי הכלא

למקומות אחרים

סימוכין: מכתבכם מיום 17.1.06

מכתבנו מיום 19.2.06

מכתבכם מיום 31.5.06

בהמשך לסימוכין הריני להשיבך כדלקמן.

1. בעקבות פנייתך האחרונה נבדקו שוב הנושאים שהועלו באשר לתנאי ההסעה של האסירים. נמצא כי האמור במכתבה של עו"ד טל ניסן-שחף מדוייק ואכן מתבצע באופן מוחלט.
2. מעבר לכך יצויין כי לאחרונה נערכו שיפורים נוספים ע"י ש"ס, בכל הקשור לתנאי ההסעה כפי שיובא להלן, וזאת כחלק מהדאגה הכוללת לתנאי האסירים.
3. בכלל מכלולי הקליטה (שבהם לא היו שירותים לאסירים) נבנו תאי שירותים המיועדים לכלל האסירים הנמצאים ברכבי הליווי. כך מתאפשר לכל אסיר, בכל עצירה, להתפנות מצרכיו.
4. כמו כן, רוב מסלולי הליווי מאזור המרכז-דרומה והחיפה שודרגו, דבר אשר צימצם את זמן שהייתם של אסירים במעברים ובליווי אחד אף למנוע זאת לחלוטין.
5. באשר לשהייתם של אסירים בתאי ההמתנה במעבר בבית המעצר ניצן ברמלה: אסירים המגיעים לסופי שבוע, לצורך הגעתם ביום או לאחר שבת לבימויש, אינם מוחזקים בהמתנה במעבר ניצן אלא מוחזקים בתאים מסודרים שיש בהם, כמובן, מיטות, מזרונים, מים ומקלחות. הארוחות מחולקות להם בתוך התאים כמור-ביתר האגפים בבית מעצר ניצן.

2006-11-22
1

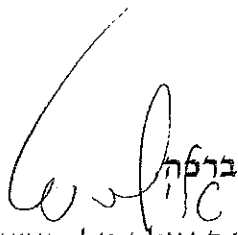
לשכת היועץ המשפטי שב"ס

נציבות רמלה, ת.ד. 81. ☎ 08-9776836, פקס 08-9193840

שרות בתי הסוהר

6. האסירים, אכן, אינם יוצאים לטיולים ואינם זכאים לטלפון וזאת היות ומדובר באגף ייחודי שאיננו רגיל והדבר מעוגן בפקודה. יצויין כי בתקופות חגים, הן של יהודים, מוסלמים או נוצרים, נוהגים להקל ומאפשרים חצר טיולים ושימוש בטלפון ציבורי נייד.
7. במשך ימות השבוע, א'-ה', מוחזקים האסירים בתאי המתנה אשר שם שוהים מספר שעות ובערב כבר מוחזרים לבית הסוהר שאליהם הם שייכים, בין אם דרומה או צפונה.
8. בתאי המתנה אלה מקפידים על הניקיון, על מים זורמים ועל חלוקת כריכים בשקיות לאסירים. כמו כן קיימים שירותים מסודרים ומאווררים גדולים תעשייתיים.
9. בחודשיים האחרונים נערכו שיפוצים נוספים על מנת לשפר את התנאים. יחד עם זאת, לצערנו, האסירים עצמם גורמים לנוק רב.
10. עוד יצויין, כי מפקד בית מעצר ניצן נוהג לבקר רבות באגף זה ולעיתים רחוקות שומע תלונות מצד האסירים, ואם מתעוררות בעיות- הוא פועל לפתרון באופן מיידי.

בברכה
ר/ב אילת טל, עו"ד
ע. יועמ"ש

שרות בתי הסוהר

- שמור -

לשבת	היועץ המשפטי
תאריך	: כ"א בשבט, התשס"ו 19 פברואר, 2006
תיק	: לשכה משפטית: טלי ניסן שחף; #: לשכה משפטית: מזכירות; #:
אסמכתא	: 02297406

לכבוד

עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

הנדון: תנאי האסירים במהלך הנסיעה ב"פוסטה"

סימוכין: פנייתכם מיום 17/1/06.

1. פנייתכם שבסמך הועברה לבהיגת הגורמים הרלוונטיים בשב"ס. מבדיקה מקצועית ומעמיקה עולים נתונים שונים מאלו שהוצגו בפנייתכם דנן. לחלן התייחסותי לטענות:
  - א. לעניין שעות הנסיעה ב"פוסטה" – מסלול הנסעה נבחן מסי פעמים עיי הגורמים המקצועיים בשב"ס ולא אחת הוחלט על שדרוג המסלול. המסלול קוצר ונוספו לו תחנות ניווד ולינה; בתחנות המעבר קישון ובימ"ר הדרים.
  - ב. כבילת האסירים- עפ"י פקודת הנציבות ונוחלי הביטחון אמצעי הכבילה נועדו למניעת מצבים בהם האסיר יכול לפגוע בעצמו ובאחר, לגרום נזק לציוד ולהמלט ממשמורת חוקית. הכבילה נעשית בהתאם לחוק. באיזון שב"ס מנסה ליצור בין הסכנה לשלום הציבור (בניהם כלל אסירים וסגל שב"ס) ולנוחותו של האסיר; נראה כי שלום הציבור גובר וכי אין להתערב בשיקולים מערכתיים ביטחוניים של המערכת (נושא זה גם נבחן ואושר בערכאות המשפטיות השונות).
  - ג. אספקת המזון- בטרם יוצא אסיר לנסיעה, מספקת לו ארוחת בוקר. ארוחת צהריים מסופקת בהניית הביניים בכלא הדרים או לחילופין בקישון, אם הנסיעה הינה לכיוון הצפון. ברגע הגעתם של האסירים לבית הסוהר מסופקת להם ארוחת ערב. (בסבילות השעה 17:30).

שרות בתי הסוהר

ד. אחת לשעה ניתנת לאסירים אפשרות להתפנות וזאת בתחנות הביניים בתחום בתי הסוהר (המרחק מתחנה לתחנה הינו כשעה בלבד).

2. בנסיבות האובייקטיביות הקשות של ניווד אסירים מסוכנים בכל רחבי הארץ נראה כי לאור האמור, מדובר בתנאי נסיעה סבירים בהחלט.
3. זאת ועוד, הטענות לעניין פגיעה לכאורה באפשרותם של האסירים לגישה לערכאות משפטיות הינה אבסורדית וזאת לאור מספר הדיונים המשפטיים בכל הערכות המשפטיות.
- המדובר במאות דיונים משפטיים שנערכים ברחבי הארץ מדי יום.
4. לידיעה.

בברכה,

טל ניסן שחף, עו"ד
ע. יועמ"ש שב"ס.

העתק: מפקד נחשון
רמ"ל ביטחון והאסיר
לשכת נציב.

ועדת הפנים והגנת הסביבה
11.6.2007

נוסח לא מתוקן

הכנסת השבע עשרה
מושב שני

פרוטוקול מס' 169
מישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה
יום שני, כ"ה בסיוון התשס"ז (11 ביוני 2007), שעה 11:30

סדר היום:

דו"ח הסנגוריה הציבורית בדבר תנאי כליאה

נכחו:

חברי הוועדה:

אופיר פינס-פז – היו"ר
דוד אזולאי
נדיה חילו
דב חנין
מרינה סולודקין

מוזמנים:

נצי"מ אבינועם בירן – ראש יחידת ביקורת, המשרד לבטחון פנים
סניצ ישראל הנגבי – רמ"ד סיור המשרד לבטחון פנים
מתילדה אבלס – מרכזת תלונות ציבור וביקורת, המשרד לבטחון פנים
גונדר אבי וקנין – ר' אגף מטה שב"ס, המשרד לבטחון פנים
תג"ד חיים שמולביץ – יועץ משפטי נציבות שירות בתי הסוהר
עו"ד יפעת רווח – משרד המשפטים
ודים גורדון – רפרנט בטחון פנים, משרד האוצר
השופט אלון גילון – סגן מנהל בתי המשפט
עו"ד ענבל רובינשטיין – סנגורית ציבורית ארצית
נעמי מרק – רכזת פניות מחי כלואים, רופאים לזכויות אדם

מנהלת הוועדה:

יפה שפירא

יועץ משפטי:

עידו בן יצחק

רשמה וערכה:

מעין מכלוף – חבר המתרגמים בע"מ

8/8

דו"ח הסנגוריה הציבורית בדבר תנאי כליאה

היו"ר אופיר פינס-9:

אני פותח את ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה.

על סדר יומנו דו"ח הסנגוריה הציבורית בדבר תנאי כליאה. אני עוסק בנושאי הכליאה והמעצר בישראל הרבה שנים, גם כשהייתי יושב ראש ועדת חוקה, חוק ומשפט, ותמיד יש עם זה בעייתיות מאוד גדולה, מכל בחינה שהיא. קודם כל לפני שאנחנו ניתן כמובן לסנגוריה ולסנגורית הראשית להציג את ממצאי הדו"ח אני רוצה לומר שלאורך שנים אנחנו עדים לתופעה שבה עצירים ישנים על הרצפה, או בשיטת המיטה החמה.

למרות הערות חוזרות ונשנות של הכנסת בעניין הזה, ולמרות הערות חוזרות ונשנות ופסיקות בג"צ בעניין הזה הדברים לא מטופלים, כתוצאה מדברים שיגידו לנו פה. אילו ציטו תקציביים ודברים אחרים, אנחנו נשמע כמובן את נציגי האוצר ומשרד לבטחון פנים והשב"ס, אבל הדברים האלה חוזרים על עצמם פעם אחר פעם, והתוצאה היא כפולה, גם פגיעה קשה בזכויות אדם בישראל וגם אסירים הם בני אדם, למרות שהממצא הזה יכול להישמע מפתיע בעיני כמה מהגורמים.

הדבר השני, מדובר על עבירה על החוק, או עבירה על החוק או התחכמות לחוק. אני אומר התחכמות לחוק כי בחוק המעצרים זה אחרת מחוק בתי הסוהר, ויש כאילו, במקום אחד זה יותר מובהק וזה יותר נוקשה ובמקום השני זה יותר גמיש ופחות נוקשה, אבל מבחינתנו זו מערכת אחת, זה לא משנה לנו כל כך מי אחראי עליה, האם אחראי עליה המשטרה או השב"ס, בעינינו זו אותה רשות אכיפה. אגב אני הבנתי שעכשיו בכלל יש אחריות של השב"ס גם על בתי המעצר, אז בכלל השאלה הזאת הופכת לשאלה תיאורטית בלבד.

אנחנו כינסנו את הישיבה היום כוועדה שמפקחת ומבקרת את המשרד לבטחון פנים ושירות בתי הסוהר מתוקף תפקידה. זה תפקידנו. ואנחנו לכן רוצים לשמוע את פרטי הדו"ח, ולאחר מכן לקיים דיון בין חברי הכנסת.

אני מבקש ממך, הסנגוריה הציבורית, עו"ד ענבל רובינשטיין, להציג את ממצאי הדו"ח של הסנגוריה הציבורית, אני מבקש שתעשי את זה כמובן בתמציתיות כדי שאנחנו נוכל לקיים דיון. נמצא איתנו גם כבוד השופט גילון, שמייצג את הנהלת בתי המשפט, נציגי שירות בתי הסוהר, המשרד לבטחון פנים ומשרד האוצר.

ענבל רובינשטיין:

אני אתחיל דווקא בדברים הטובים. הנושא של לינה על רצפה לגבי עצורים נפתר לפני כשנתיים. אמנם זה היה קצת ציני שהוא נפתר על חשבון האסירים, זאת אומרת את מי שהתחילו לחלין על הרצפה היו האסירים, אבל צו של בג"צ בהסכמת המדינה קובע כי החל מאחד ביולי גם אסירים לא ישנו על הרצפה, ואני מניחה ששירות בתי הסוהר ימלא אחר הצו. זה לא קל, נתנו תקופת היערכות, אני מניחה שגם הצו הזה יקויים.

היו"ר אופיר פינס-פז:

כמה אסירים כרגע ישנים על הרצפה?

ענבל רובינשטיין:

בין ארבע מאות לחמש מאות לפי הנתונים שנמסרים. זה משתנה כל יום אבל זה משהו שבין ארבע מאות לחמש מאות. אני לא יכולה לומר בשום פנים ואופן שהרשויות גם בשירות בתי הסוהר וגם במשטרת ישראל נשארות אדישות לדברים שנאמרים בדו"חות שלנו.

אנחנו כן רואים שישנה נכונות וישנה התקדמות ומושקעים תקציבים גם בשיפוצים, וישנו רצון טוב ודברים משתנים. יחד עם זאת העבודה עוד רבה, רבה מאוד. אנחנו מדברים על סדרה של ליקויים, חלקם הגדול צריך לומר וצריך להדגיש לא תלוי תקציב, זאת אומרת המניעה שלהם היא כסף מאוד קטן.

לא שיפוצים, לא הפרדה בין מקלחת לשירותים, לא בניית חצרות טיולים, לא הגדלת המטר המרובע, אלא דברים קטנים, כמו אספקת חומרי ניקוי, כמו מניעת אלימות, כמו שיפור הטיפול הרפואי והפסיכיאטרי, הנגישות, בעיקר לטיפול פסיכיאטרי של עצורים ושל אסירים, ועוד דברים רבים. נושא של מקקים וזוחלים למיניהם, שזה עוד ריסוס ועוד, זה לא תקציב כל כך גדול.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אז אולי תעדכני אותנו בממצאים לפני שתגיעי איתנו למסקנות.

ענבל רובינשטיין:

האמת היא שהדו"ח מדבר בעד עצמו אבל אנחנו ראינו ככה. בשליש ממתקני המעצר, אני עכשיו מדברת על בתי מעצר שהיו באחריות משטרת ישראל, וזה נכון שלאט לאט הם עוברים לאחריות שב"ס, אנחנו מצאנו שבשליש ממתקני המעצר היו בעיות קשות בטיפול רפואי ופסיכיאטרי לעצורים. אנחנו ראינו שיש בעיות קשות בכליאת קטינים, משום מה דווקא הנושא של מעצר קטינים, לא משום מה, יש לזה הסבר, הוא הכי כאוב והכי בעייתי,

היו"ר אופיר פינס-פז:

אולי תרחיבי בסוגייה הזו?

ענבל רובינשטיין:

החוק הרי מורה על הפרדה של קטינים ובגירים, ובגלל המוגבלות של מתקני המעצר המקומיים, שיש בהם מעט תאים אבל יותר צפופים, תמיד ניתנים פתרונות "יצירתיים" למעצר של קטינים. בדרך כלל הם זוכים לחדרים הקטנים יותר, לפעמים באמת אין איפה לשים אותם ומוצאים להם כל מיני פתרונות, אזוקים בלילה וכו'. בבית המעצר של מגרש הרוסים, קטינים פתחו בשביתת רעב לאור התנאים שלהם. אגב אני כן רוצה לומר, שלפני שנה היו ממצאים מאוד חמורים.

היו"ר אופיר פינס-פז:

יש לך מושג, כמה קטינים בכלל נעצרים בשנה על ידי משטרת ישראל?

ענבל רובינשטיין:

יש לי את הנתונים אבל לא הבאתי אותם.

היו"ר אופיר פינס-פז:

מישהו במשטרה, במשרד לבטחון פנים, יודע כמה קטינים יש מתחת לגיל שמונה עשרה?

ענבל רובינשטיין:

לדעתי כמה מאות בשנה, בחלקם אלה מעצרים קצרים מאוד.

היו"ר אופיר פינס-פז:

עכשיו אין איזה מקום מרכזי, זאת אומרת אם נעצר קטין בכפר סבא הוא בתחנת המשטרה בכפר סבא, אין איזה מרכז, למרות שאגב כלא עופר הוא קרוב מאוד לכפר סבא ואפשר להסיע אותו,

ענבל רובינשטיין:

נכון, אבל זה רק מעצרים עד תום ההליכים. כשאנחנו מדברים על מעצרים לצרכי חקירה זה בדרך כלל בתחנות המקומיות, כשבמחוז תל אביב משתדלים לרכז אותם באגף הקטינים באבו-כביר.

היו"ר אופיר פינס-פז:

והדבר הזה נראה לך?

ענבל רובינשטיין:

יש הרבה דברים שלא נראים לי.

היו"ר אופיר פינס-פז:

לא, כי אני חשבת שאולי יש מקום לייצר בתי מעצר נפרדים לחלוטין לקטינים.

ענבל רובינשטיין:

אגפים נפרדים בבתי מעצר מחוזיים?

היו"ר אופיר פינס-פז:

לא אגפים, בית מעצר. אם זה מדובר במאות בשנה אני חושב שאפשר להקים בית מעצר נפרד לקטינים.

ענבל רובינשטיין:

לא, אבל זה בפיזור ארצי,

היו"ר אופיר פינס-פז:

כן, ארצי. אני מדבר איתך על אחד באזור המרכז, לפחות בגוש דן,

ענבל רובינשטיין:

דווקא בגוש דן יש אגף נוער באבו-כביר, שזאת בעיה פחות חמורה. למרות זאת אנחנו רואים קטינים עצורים בתחנת משטרת חולון, שהיא המתקן, נכון לדו"ח הזה, המתקן הכי גרוע שבו ביקרנו, אבל יש להם כל מיני שיקולים של הפרדה בזמן חקירה, אם יש שני קטינים שהם שותפים אז אתה לא יכול לשים אותם באותו אגף, יש קטינים שצריך להגן עליהם, יש כל מיני שיקולים.

לכן אני חושבת שלפחות צריך להיות ברמה מחוזית אגף ראוי לקטינים. אני רוצה לומר שבבית המעצר המחוזי בנגב היו דברים מתרידים בשנה שעברה ולפני שנתיים שהם היוו את מרכז הדו"ח, ואני רוצה לומר שהיו תיקונים משמעותיים בנושא של השגחה עליהם שלא יתעללו איש ברעהו. היו תיקונים.

יש בעיה של צפיפות, שטח המחייה בחלק גדול מהתאים הממוצע לעצור נע בין אחד לשני מטר מרובע בלבד. וצריך לשים לב, חוק המעצרים קובע ארבע וחצי מטר מרובע לעצור בתא, בלי השטחים הציבוריים, ותאים רבים מאוד יש בהם בין אחד לשניים,

היו"ר אופיר פינס-19:

את מדברת על עצירים שהם לא עד תום ההליכים?

ענבל רובינשטיין:

נכון, עצירים לצרכי חקירה.

היו"ר אופיר פינס-19:

מה הממוצע של שהיית עציר שלא עד תום ההליכים בבית מעצר?

ענבל רובינשטיין:

אין לי נתונים על זה.

היו"ר אופיר פינס-19:

זה מאוד חשוב, כי לא אכפת לי שישומו אותו בסנטימטר על סנטימטר אם אני יודע שהוא עצור לארבע שעות.

ענבל רובינשטיין:

לא, מי מדבר על זה בכלל? אלה שעצורים לארבע שעות, לא מגיעים לבתי המעצר, הם נשארים בתחנות.

היו"ר אופיר פינס-19:

כמה זמן בממוצע, עציר שהוא לא עד תום ההליכים, עצור במדינת ישראל? זה לא נראה לך חשוב?

ענבל רובינשטיין:

נראה לי חשוב, אבל הנתונים האלה לא נמצאים בידיי כי אני מייצגת רק שמונים אחוז מהעצורים ולא מאה אחוז מהעצורים. אני יכולה לומר לך מהפרקטיקה, שמדובר בדרך כלל בין שלושה ימים לבין הרבה יותר, ולפעמים גם מדובר בשבועות רבים, למה, כי גם עצורים עד תום ההליכים מוחזקים במתקני מעצר של משטרת ישראל ולא נקלטים על ידי המתקנים שמיועדים להם של שירות בתי הסוהר.

היו"ר אופיר פינס-19:

זו בעיה נפרדת לחלוטין, אבל אני הייתי שמח אם מישהו היה נותן לי נתון כמה זמן עציר שהוא לא עד תום ההליכים עצור בממוצע במדינת ישראל. כדאי שמשטרת ישראל או השרות או המשרד לבטחון פנים יגיד לנו נתון כזה. אני חושב שזה חשוב.

ענבל רובינשטיין:

אני חושבת שהנתון הממוצע יהיה מאוד מטעה, כי יש הרבה מאוד אנשים שנעצרים למספר שעות, ואז הם יורידו את הממוצע לדברים שלא ייראו כל כך נוראיים. אבל האמת היא, שיש לדעתי קבוצה גדולה של עצורים שנעצרים לכמה שעות, ולא על אלה אני מדברת כי אלה בכלל לא מגיעים ללינת לילה בבתי המעצר. אני מדברת על אלה שמגיעים ללינת לילה, אנחנו מדברים לדעתי על בין יומיים לעשרה, חמישה עשר יום.

אני אומרת לכבודכם, ישנם עצורים ששבועות רבים נמצאים במתקנים האלה כי הם עצורים עד תום ההליכים והם לא מובאים לאן שצריך להיות מובא, וצריך להוסיף לזה גם את הנתון שלפי נתוני משטרת ישראל רק כנגד שלושים ושבעה אחוז מהעצורים מוגשים כתבי אישום. זאת אומרת שלמעלה משישים אחוזים בכלל בסופו של דבר לא יצטברו נגדם שום ראיות, והם בילו את הימים האלה במעצר, כאשר אנחנו בכלל לא יודעים אם היה מדובר במעצר שווה או מעצר שהיה לו איזה שהוא בסיס מוצדק.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אגב הם תמיד יכולים לתבוע, לא? יכול להיות שיש כאלה שמסיבות טובות לא תובעים. חשבת על זה?

ענבל רובינשטיין:

לא. קודם כל יש היום איזושהי תובענה ייצוגית, שלא אנחנו הגשנו אותה אלא עורך דין כנראה שרוצה את הכסף מהתובענה הייצוגית לכיסו. אנחנו בוודאי חשבנו על זה, אבל אז, הרי ברגע שביט משפט האריך את המעצר צריך להוכיח שהראיות שהמשטרה הביאה היו ראיות מצוצות מן האצבע. זה דברים מאוד קשים להוכחה. ישנם מקרים שיש לפחות שתי תביעות שאנחנו סייענו לאנשים להגיש בגין מעצרי שווא,

היו"ר אופיר פינס-פז:

ישנם מקרים שבוודאי זועקים לשמיים או שאפשר להגדיר אותם כמעצרי שווא. אבל אני מניח שגם אלה שלא מוגשים כנגדם כתבי אישום זה לא הופך אותם מייד להיות לין צדיקים.

ענבל רובינשטיין:

נכון, יחד עם זאת גם אי אפשר לומר שבטוח שהעונש הזה הגיע להם.

היו"ר אופיר פינס-פז:

מעצר לא אמור להיות עונש.

ענבל רובינשטיין:

נכון, אבל בפועל זה עונש כבד מאוד.

היו"ר אופיר פינס-פז:

בפועל זה לא תענוג. חלקם גם מעצרי שווא, אבל בדיוק על זה דיברנו, השאלה כמה, ולמה הם לא תובעים, אם מישהו באמת נעצר מעצר שווה אני הייתי מניח שהוא ילך לבית משפט ויתבע גם פיצוי כספי.

מרינה סולנדקין:

סליחה, אני מאוד מבינה למה הם לא תובעים. אין להם כסף לזה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

יכול להיות.

ענבל רובינשטיין:

בשליש מהמתקנים שנבדקו התנאים התברואתיים וההיגייניים לקויים ביותר, אנחנו מדברים על קירות עם טחב, חלודה, זוהמה, שאריות מזון, לכלוך וצחנה בשירותים, נמלים

ומקקים. ביקורות תברואה, שלא עוברות, למשל בתחנת משטרת חולון כל שבועיים יש ביקורת תברואה, כל שבועיים לא צולחים אותה, לא עוברים אותה, ובכל זאת המתקן לא נסגר.

זה מצטרף לנושא של אי הפרדה בין השירותים לבין המקלחת, שהיא אחת מהוראות חוק המעצרים, שזה אומר שירותי מה שקוראים בעגה בול קליעה, שמעליהם או שיש צינור חלוד שמתקלחים מעל לשירותים או שאין צינור ויש רק חור בקיר שממנו יוצאים מים, וכדי שהמים יגיעו לגופו של העצור הוא נאלץ להישען על הקיר, שהוא מטונף, ברוב המקרים, מאוד, ראיתי את זה במו עיניי.

אנחנו מדברים על מקרים שבהם אין בכלל חצר טיולים, ואנשים לא רואים בעצם אור שמש. במקרים שבאמת התחנה מאוד משתדלת ללכת לקראתם לוקח אותם שוטר כשהם אזוקים ומוליך אותם בחוץ, הרבה פעמים לפני אנשים אחרים ומקומות ציבוריים, דבר שהוא מאוד משפיל.

אני עוברת לנושא של בתי סוהר. ביקרנו בשבעה בתי סוהר, ובעשרים ותשעה מתקני מעצר. בארבעה מתוך שבעה בתי סוהר התקבלו תלונות בדבר אלימות של סוהרים, יחס מזלזל, חיפוש משפילים ופולשניים, אבל התלונות הקשות מתייחסות אך ורק לבית הסוהר שאטה.

אני כן חייבת לומר שאלימות ככלל איננה תלונה רווחת, להיפך, מדובר בחריג, בית הסוהר שאטה הוא חריג, ואנחנו חושבים שהטיפול בזה הוא לא טיפול שעולה כסף, אנחנו חושבים שהטיפול שנעשה בנושא הזה איננו נחוש מספיק. ראינו בעיה קשה בכלא דמון בשנתיים הקודמות, והעניין לדעתנו טופל בנחישות המתאימה, ולכן אפשר לומר שנפתר פחות או יותר.

יש כללי ענישה שלדעתנו הם קיצוניים מידי, ענישה משמעתית, למי שבאמת היה לא בסדר, שלדעתנו זו ענישה קולקטיבית, שהיא לא צודקת. ענישה כספית שמוטלת על אנשים שאין להם פרוטה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

מה זאת אומרת ענישה כספית?

ענבל רובינשטיין:

נותנים להם קנסות. יש בדו"ח דוגמאות, למשל בכלא דמון האסירים הם כולם, רובם המכריע שוהים בלתי חוקיים, פלשתינאים. לא על עבירות כל כך חמורות אבל עצם השהייה הבלתי חוקית. ננית שמישהו לא קם בבוקר בזמן, מישהו אמר מילה לא יפה לסוהר, מטילים קנס ולפעמים על כל התא. אנשים שאין להם כסף. על דברים ספציפים אני מוכנה להעביר אליך מתוך הדו"חות הספציפיים, שהם הרבה יותר רחבים, של בית הסוהר דמון.

היו"ר אופיר פינס-פז:

מה הקנס, שקל, מאה שקל, יותר ממאה שקל?

ענבל רובינשטיין:

אין לי פה את הדו"ח של דמון, אני אשלח לך אותו. אבל לדעתי כן, לדעתי מדובר במאות שקלים. אני יכולה לומר, זה לא נמצא בדו"ח השנתי אבל זה היה לפני שבועיים. אנחנו עשינו ביקור בכלא, באגף הסגור, לא משנה שמו של הכלא כי אנחנו לא קיבלנו עדיין את תגובת המבקר הפנימי שלהם לדו"ח.

נמצאו שלושה קטינים אזוקים למיטות, ללא חולצות, חלון פרוץ, מזה שבע עשרה שעות, אנחנו ראינו אותם באחת בצהריים, כאשר הם נקשרו למיטות בשעה שמונה בערב.

היו"ר אופיר פינס-פז:

זה מותר?

ענבל רובינשטיין:

אנחנו כתבנו באמת לייעוץ המשפטי, יש כללים שלפיהם מותר לכבול כדי לרסן. אם עצור משתולל מותר לכבול אותו כדי לרסן אותו. לא נראה לי ששלושה נערים בני שש עשרה, גם כך התרשמו המבקרות שלנו שהיו שם, הם היו שפוכים לגמרי, הם כבר לא היו כאלה שצריך לרסן אותם, והיה מדובר בענישה. מדובר בנערים ישראלים, לא עצורים ביטחוניים או משהו כזה, שהשתוללו ושרו את החלון של התא שלהם, וזה באמת לא בסדר, ואפשר היה לכבול אותם באותו ערב ולהעניש אותם.

לדעתנו לא היה מקום וזה גם לא תקין לפי דעתי לפני הנהלים של שרות בתי הסוהר. מי שהפסיק את הכבילה אחרי שבע עשרה שעות היה הביקור שלנו, אחרת אני לא יודעת כמה שעות הם ממשיכים להיות כבולים. בכל אופן השאירו את החלון שבור והם עצמם היו בלי בגדים והם היו רטובים. למה הם היו רטובים? כי לא היו מוכנים במשך אותן שבע עשרה שעות לשחרר אותם כדי לעשות את צרכיהם.

הם שכבו במיטת קומותיים שניים מהם וסיפר לנו העצור ששכב על המיטה התחתונה שהאסור שמעליו נאלץ לעשות את צרכיו עליו. הוא היה כולו רטוב מהשתן של מי ששכב מעליו. אנחנו שלחנו תלונות לכל מי ששייך, דיברנו עם אנשי בית הסוהר, שאגב הוא בית סוהר שבדרך כלל הביקורות שם הם תקינות.

היו"ר אופיר פינס-פז:

ומה נהייה עם זה, מישחו משב"ס יכול להגיד לי:

אבי וקנין:

מאחר ואני לא יודע למה היא מתכוונת אני משער שהיא מדברת על בית הספר אופק, המקרה אני מכיר אותו באופן כללי, היה שם אירוע חמור מאוד של התבצרות של שלושה עצורים במשך שעות מספר, לא אפשרו להנהלת הכלא להוציא אותם מהחדר, התפרעו, סיכנו את הסוהרים במקום, לא היה מנוס לאחר התערבות של הנהלת בית הסוהר, לאחר התערבות של מפקדת הכלא, פשוט נכנסו על מנת להוציא אותם מתוך החדרים החוצה.

אין מצב שבשירות בתי הסוהר כובלים אסירים כך סתם. לבטח לא למטרות ענישה. יש שני מצבים שאפשר לכבול אסירים. מצב אחד כפי שהיא מתארת כאן זה לצורך ריסון וניטרול, וזה גם לזמן מוגבל, אני לא רוצה להתייחס לשעות, אני משער שזה לא נכון, אבל אני לא רוצה להיכנס לעניין הזה, אני מניח שמענה יינתן לדבר הזה: לא ניתנה התייחסות רשמית של שרות בתי הסוהר. יש כאן צד אחד שמעלה טענה, ואני לא אומר אם זה נכון או לא נכון, אני מדבר על הכללים ועל העקרונות שמנחים אותנו בשרות בתי הסוהר.

אנחנו לא כובלים אסירים, לבטח לא למיטה. אם כובלים למיטה זה לצורך הצלת חיים. אם יש אסיר, וזה לא משנה אם זה קטין או בגיר, והוא מהווה סיכון לעצמו, עד כדי מצב של ניסיון אובדני, אז אם צריך קצת ככה לכבול אותו למשך זמן קצר, לצורך השגחה בלבד, אנחנו עושים את הדבר הזה. אבל תחת פיקוח ובקרה צמודים של סוהרי הבטחון שלנו, של הצוות הרפואי שלנו, של הצוות של העובדים הסוציאליים שלנו.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אני מבקש תשובה קונקרטית במועד אחר לבעייה הזו. הגברת רובינשטיין, אני גם רוצה שאתם תעקבו ואני רוצה לדעת בדיוק האם הסוהרים והמפקדים הועמדו לדין משמעת. במידת הצורך האם היתה העמדה לדין, אם לא היתה העמדה לדין למה לא היתה העמדה לדין, אני רוצה לשמוע את הנימוקים.

על פניו הסיפור הזה הוא סיפור מוזעזע, אבל אם נשלחה תלונה התלונה חייבת להיבדק. אני מבקש יפה שאנחנו נעקוב אחרי זה עד סוף חודש יוני. במידה והדבר הזה לא יבוא לידי פתרון אני מבקש להוציא מכתב לשר ולנציב שרות בתי הסוהר. אגב, למה הנציב לא הגיע היום?

אבי וקנין:

יש פה את ראש המטה של שרות בתי הסוהר ויש את היועץ המשפטי.

היו"ר אופיר פינס-19:

אנחנו מאוד מעריכים את ראש המטה, אנחנו פשוט עוד לא ראינו את הנציב בוועדה, רצינו לדבר איתו קצת.

חיים שמולבין:

אני לא חושב שהוא הזמן אישית. הוזמנה נציגות של שרות בתי הסוהר, הוא קבע מי הולך. אם היו מזמינים אותו אישית אני בטוח שהוא היה מגיע. הוא מכבד את הוועדה ואין לו שום סיבה לא לבוא.

דוד אזולאי:

אני רוצה לשאול שאלה את נציגת הסנגוריה הציבורית. כשאת מדברת על ביקורים בבתי המעצר ובבתי הסוהר, זה מתואם מראש או שגם ישנם מקרים שאתם עושים ביקורי פתע.

ענבל רובינשטיין:

שאלה טובה. זה מתואם מראש. באותם מקומות שאנחנו חושבים שיש צורך בביקורי פתע אז אנחנו מתאמים את זה לפרק זמן קצר, זאת אומרת אומרים שאנחנו באים מחר, או בעוד כמה שעות.

היו"ר אופיר פינס-19:

אתם ביקרתם רק עצירים או גם אסירים?

ענבל רובינשטיין:

עשרים ותשעה מתקני מעצר ושבעה בתי סוהר. שבתי סוהר זה אמנם מספר קטן של מתקנים אבל בכל אחד מהם יש הרבה מאוד אסירים ככה שזה די מייצג. אנחנו מצאנו, אני חייבת לומר בצער רב, כמו בשנה שעברה, ליקויים מאוד קשים במתקני המעצר בבתי המשפט. אני לא יודעת אם זה באחריות הוועדה הזאת, אנחנו חושבים שהמצב בחלק מבתי המשפט הוא פשוט מזעזע, מדובר במכלאות לבני אדם ולא בתאים סבירים.

היו"ר אופיר פינס-19:

גם בבתי המשפט החדשים?

ענבל רובינשטיין:

גם בבתי משפט שמצבם מעל למרתף העצורים הוא טוב מאוד. למשל בבית המשפט בתל אביב, שיש בו גם תאים די חדשים שאפשר להשתמש בהם שלא משתמשים בהם,

אלון גילון:

משתמשים בהם כבר חודשיים.

ענבל רובינשטיין:

יפה, זו חדשה טובה. זה באמת מ-2006 אז אם יש ב-2007 חידוש אין אלא לברך על כך. ואנחנו חושבים שהנושא של ההובלה צריך לקבל תשומת לב, ואנחנו מאמינים שעכשיו כשזה עבר לשירות בתי הסוהר הדברים באמת ישתפרו. הובלת אסירים מבית משפט לבית משפט, הובלת אסירים בתוך בית המשפט.

יש הרי תיקון חקיקה שלא מובילים אנשים כבולים בפרהסיה אלא אם אין ברירה. החוק הזה בהרבה מאוד מקומות לא נאכף, כאילו ברירת המחדל היא שכולם יהיו אסורים. זה אחד הדברים שצריך לטפל בהם.

אני רק מזכירה לוועדה, שלפני שנה נקבע דווקא בוועדת חוקה שתהיה ישיבה משותפת של ועדת חוקה וועדת הפנים בנושא תקן כליאה או קריטריונים איכותיים לנושא של תקן כליאה. כל שנה ועדת חוקה מתעסקת בשאלה של מספר המיטות לאסירים בשרות בתי הסוהר, שהוא נושא של תקן כליאה, שהוא טכני בלבד, מספרי.

אנחנו כבר כמה שנים אומרים שצריכים לכלול בזה גם קריטריונים איכותיים. לא יעלה על הדעת שאסירים ישבו במטר מרובע או במטר וחצי או בשני מטר ואיש לא ייתן על זה את הדעת. לא יעלה על הדעת שמתקנים שצריך לסגור אותם לא ייסגרו.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אני לא זוכר שהצעתם את זה, אבל בסדר.

ענבל רובינשטיין:

אנחנו מציעים את זה בוועדת חוקה, אבל אז אומרים לנו לא, אבל מי שמוסמך לדון בזה זה ועדת הפנים, ולכן ועדת חוקה החליטה במאי שנה שעברה שהשנה במאי או ביוני תתקיים ישיבה, כמובן בהסכמת כל הגופים הרלוונטיים ואנחנו מבקשים שזה יהיה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

תודה. חברת הכנסת חילו בבקשה.

נדיה חילו:

אני חושבת שנציגת הסנגוריה גברת ענבל תיארה תמונה ממש מזעזעת שלא צריך להוסיף הרבה פרטים מאחר שאתם ממש עוסקים מידי יום ואתם נפגשים ואתם במגע יומיומי עם האוכלוסייה. אני חושבת שיש פה פגיעה מאוד קשה, בתנאים מאוד בסיסיים של בני אדם וזכויות אדם. אנחנו מדברים על מיטה, אנחנו מדברים על אוויר, אנחנו מדברים על דברים מינימליים של ניקיון ודברים מאוד בסיסיים, שלדעתי חלק מהתיאור שלך זה ממש פגיעה לא רק בזכויות אדם אלא בצלם האנושי.

יותר תמור בעיניי, מאחר שאני גם הייתי שמונה תשע שנים קצינת מבחן לנוער, ואני גם יודעת איזה תנאים נערים בדרך כלל עצורים ותרבה פעמים מתוך הגנה כביכול על אותו נער והפרדה וכל זה יש פגיעה מאוד ישירה באותם נערים, שהמתוקק בעיניי הזה גם אמר את דעתו.

הרי אם אנחנו נסתכל על חוק הנוער שפיטה וענישה ועל עוד חוקים, בעצם שבאים באופן מאוד גלוי, גם אם נערים עוברים עבירה מסויימת, או חשודים לצורך העניין בעבירה מסויימת, הרי ברור שכל הקו הוא קו יותר שיקומי שנוטה לצד הטיפולי שיקומי ולא לצד הענישה, ורק בליט ברירה ואם גם עוצרים אז גם שם הקו הזה אמור להיות חלק מהטריה הכוללת, לכן בעיניי כשסיפרת על שלושת הנערים ובכלל על תנאים מאוד קשים של נוער אז בעיניי זה תמור פי כמה מאשר התנאים הכלליים.

אני בהחלט רוצה לשבח את הבקרה שאתם מקיימים, אני חושבת שתנושא הזה של בקרה וחשיפה הוא זרוע מאוד חשובה והוא אלמנט מאוד חשוב מבחינה ציבורית, כי גם הוועדה הזאת שיושב ראש הוועדה, שיש לו רגישות מאוד ייחודית לכל הנושא הזה, אנחנו גם ניזונים היום כאן גם מהדו"חות שלכם וגם מחשיפה וגם מהתקשורת, כי בדרך כלל אנחנו לא שם, ולכן אני חושבת שהעבודה שלכם בעניין הזה וההזנה שאתם גם שולחים לוועדה ולנו מאוד חשובה.

גם כשאני קראתי את הידיעה עוד באותו יום, נכון שאדוני היושב ראש יזם את הדיון אבל אני פניתי, ופשוט חשכו ממש עיניי כשראיתי את התנאים שפה מתוארים, וזה נוגע גם לנושא של בג"צ, יש פה גם עבירה מסויימת על הוראות בג"צ.

מה שאני מציעה לאדוני, אולי ליזום פעם איזה ביקור בחלק מבתי המעצר, במיוחד בבתי המעצר של הנוער, מעבר לדיון הזה, כדי לעמוד ממש מקרוב על התנאים. אני גם, תראה איזה פרדוקס אדוני היושב ראש, הרי בדרך כלל כשאנחנו מדברים על אסיר שכבר נשפט, כביכול הוא

אסיר, הוא כבר נאשם, הוא כבר אסיר והוא כבר נושא בעונש. הרי העצורים בעצם עדיין בחזקת פנים מפשע, הם בכל זאת בשלבי חקירה.

אני לא אומרת שהם טלית שכולה תכלת, ודווקא הם, הפרדוקס הוא שדווקא הם היו צריכים להיות בתנאים הרבה יותר טובים. כי בכל זאת, אם זה שישים אחוז או שלושים אחוז אפילו מתוכם מחמת הספק ושלושים אחוז מתוך השישים הם באמת נאשמים ומסיבות כאלה ואחרות משוחררים, אבל גם באחוז הקטן והמינימלי הזה, הרי לא ניתן, הדעת לא יכולה לסבול שהם יהיו כמו חיות. אני אומרת את זה בצורה מאוד גלויה שמדובר בעצם בקטינים.

היו"ר אופיר פינס-19:

תודה רבה. אני רוצה לתת לשירות בתי הסוהר ומשטרת ישראל להגיב, בבקשה.

אבי וקנין:

אני ראש מטה שרות בתי הסוהר. בראשית הדברים שרות בתי הסוהר מברך על כל ביקורת של גורמי חוץ וגורמי פנים, אני חושב שכל ביקורת היא מאירה את עינינו, ואנחנו בהחלט גם מתייחסים נקודתית ועניינית לכל ממצא שמובא בפנינו. גם הועברה התייחסות עניינית במהלך שנת העבודה לדו"חות של הסנגוריה הציבורית כפי שהובאו כאן.

כל הנושא של דו"ח הביקורת עומד על סדר היום בשרות בתי הסוהר. הנציב רואה חשיבות רבה, שאלת אם הוא כאן או לא כאן, הוא רואה חשיבות רבה לממצאי הדו"ח. על הרקע הזה הוא מינה אותי כיושב ראש צוות בדיקה ליישום כל המלצות דו"ח הביקורת.

יש מגוון רחב של בעלי תפקידים בארגון שלנו, ואנחנו כארגון השבי"ס, רוצים לבוא ולקדם ולטפל נושאים שנוגעים לזכויות האדם, לתנאי המחיה ולתנאי הכליאה. צריך רק לקחת בחשבון שגם שרות בתי הסוהר מוגבל בתקציבים. יש בשבי"ס בתי סוהר ישנים לצד בתי סוהר חדשים. אם נקרא בעיון את ממצאי דו"ח הביקורת, הרי שחלקיו הבעייתיים, נוגעים לבתי סוהר ישנים.

בתי סוהר ישנים, שבנויים ממבני טיגר, בעלי "ותק" של עשרות בשנים, ואתה לבטח גם סיירת באחדים מבתי הסוהר, התנאים שם יותר בעייתיים, קיימת צפיפות יותר גדולה מאשר בבתי הסוהר המתקדמים יותר. זה מחייב אותנו כארגון, לשמר את בתי הסוהר הישנים וגם מחייב בהקצאת משאבים תקציביים גבוהים מאוד, שלא תמיד יש לנו את היכולת לבצע את הדבר הזה.

רק לצורך ההמחשה, בשנת העבודה הקודמת שרות בתי הסוהר הקצה כארבעים מיליון שקל לשיפוץ תאי הכליאה והמחיה של האסירים, בדגש על בתי הסוהר הישנים. וצריך גם לומר, בתי סוהר נוספים שהצטרפו לשירות בתי הסוהר. כי שרות בתי הסוהר היום הוא גם מערכת כליאה לאומית, לא מה שהיה בעבר, אלא אנחנו הולכים ומתקדמים עם הזמן.

יושבים כאן לצידי גם אנשי משטרת ישראל, אני לא רוצה לחתייחס אבל אני כן רוצה להפריד בין המתקנים של שרות בתי הסוהר לדו"ח הביקורת שמתייחס לבתי המעצר שלמשטרת ישראל.

היו"ר אופיר פינס-19:

אבל היום אתם אחראים על הכל.

אבי וקנין:

עדיין לא. דו"ח הביקורת מתייחס למתקנים - - -

היו"ר אופיר פינס-19:

עזוב את הדו"ח, אני עכשיו שואל אותך.

אבי וקנין:

יש החלטה שכל מתקני המעצר של משטרת ישראל, לרבות יחידות הליווי של משטרת ישראל עוברים לאחריות של שרות בתי הסוהר.

היו"ר אופיר פינס-19:

ממתי?

אבי וקנין:

התחליף הזה כבר התחיל. הוא התחיל לפני כשנה וחצי איך הועבר בית המעצר קישון, שהיה תחת האחריות של משטרת ישראל, לאחריות של שרות בתי הסוהר. זה היה המתקן הראשוני. המתקן השני שעבר לאחריות של שרות בתי הסוהר לפני כחודשיים זה בית המעצר בתל אביב, מה שאנחנו נוהגים להגיד אבו-כביר. הוא באחריות מלאה של שרות בתי הסוהר.

רק להבהיר ולהמחיש איך שרות בתי הסוהר רואה את העניינים האלה. בכל מקום שאנחנו נכנסים פנימה אנחנו מבצעים סקר, אנחנו בודקים את הצרכים ואנחנו גם נותנים את כל המשאבים הנדרשים. לצורך העניין בבית המעצר תל אביב/אבו כביר בפרק הזמן הקצר שהוא תחת האחריות של שרות בתי הסוהר שרות בתי הסוהר הקצה כשמונה מליון ₪ לשדרוג המתקן, לשיפור תנאי המחיה, גם של הכלואים במקום, גם של המבקרים במקום.

היו"ר אופיר פינס-19:

לאן הלך הכסף? שמונה מיליון ₪ זה הרבה.

אבי וקנין:

זה הרבה מאוד כסף. אנחנו מדברים על שיפור מכלול הכניסה, אנחנו מדברים על שיפור מכלול הביקורים. לא הכל, מדובר בתא הכליאה איפה שמוחזק העציר עצמו. אלא גם הדברים הציבוריים שבעצם משרתים, אמורים לשרת, גם את השוהים במקום, גם את המבקרים שנכנסים פנימה.

היו"ר אופיר פינס-19:

אבל בשמונה מיליון שקל, שזה שני מיליון דולר, אפשר לבנות מתקן כליאה חדש.

אבי וקנין:

זה לא הרבה כסף, יש לנו הרבה מה לעשות שם במקום.

היו"ר אופיר פינס-19:

כמה עצירים יכולים להימצא בעת ובעונה אחת באבו-כביר?

אבי וקנין:

מקסימום יכולים להימצא ארבע מאות כלואים במקום. ארבע מאות איש אמורים להיות במקום.

היו"ר אופיר פינס-19:

למה הוא כל כך גדול?

אבי וקנין:

יש כאלה שאומרים למה הוא כל כך קטן.

היו"ר אופיר פינס-פז:

כמה עצירים יש בשנה, עצירים שלא עד תום החליכים?

ענבל רובינשטיין:

אנחנו מייצגים בשנה, עשרים אלף עצורים לצרכי חקירה אבל יש הרבה יותר.

אבי וקנין:

מאחר ושירות בתי הסוחר עדיין לא הגיע לכל המקומות אז הנתונים האלה לא נמצאים ברשותנו. אבל אני אומר, כרגע. עכשיו גם בנושא, וקראתי גם בדו"ח הביקורת,

היו"ר אופיר פינס-פז:

כמה עצורים יש בשנה בישראל, אף אחד לא יכול לתת לי נתון, זה מדחיס מה שהולך פה.

ענבל רובינשטיין:

יש נתונים, אנחנו פשוט לא הבאנו אותם.

היו"ר אופיר פינס-פז:

למה? לא נראה לכם שזה נתון סביר שאני אשאל אותו? זה פשוט מדחיס, איך אפשר לקיים את הישיבה בלי שנדע כמה עצירים יש ומה משך שהייה ממוצע? איך אפשר לקיים דיון? זה לא אומר כלום.

אבי וקנין:

הנתונים האלה לא ברשותנו כי אנחנו גם לא מטפלים בכל האוכלוסיה הזו נכון לעכשיו. אני מניח שכל מתקני המעצר יעברו לאחריות של שרות בתי הסוחר הנתונים האלה יהיו ברשותנו.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אתם חושבים שמישהו במדינת ישראל יודע כמה עצורים יש בשנה?

אבינועם בירן:

בוודאי. זה רק לא נושא הדיון, אבל בהחלט שיכולנו להביא את הנתון.

היו"ר אופיר פינס-פז:

בוודאי שזה נושא הדיון. אם אני יודע שיש עשרה עצירים בשנה, מה זה מעניין אותי כל הדיון, שישבו בזבל מצדי. אם יש מאה אלף אז זה חצי מדינה, אז אני רוצה לדעת מה קורה איתם. על עשרה איש לא הייתי עושה דיון והסנגוריה לא הייתה עושה דו"ח.

ענבל רובינשטיין:

לדעתי יש משהו בין ארבעים לחמישים אלף.

היו"ר אופיר פינס-פז:

למה אתה חושב שזה לא נתון שהוא רלוונטי לדיון? מאוד רלוונטי לדיון.

אבינועם בירן:

אנחנו התמקדנו במענה לדו"ח הביקורת.

היו"ר אופיר פינס-פז:

ברור, אבל כשאנחנו דנים בדו"ח ביקורת אנחנו צריכים לראות איזו שהיא תמונה רחבה.

ענבל רובינשטיין:

יש בין ארבעים לחמישים אלף, נדמה לי שארבעים ושבעה אלף עצורים היו בשנת 2006, אבל צריך לומר שמתוכם לפחות חמישה עשר אלף זה אותם אלה שנעצרים לכמה שעות ומשתחררים, לצורך הדיון הם לא מעניינים אותנו.

היו"ר אופיר פינס-פז:

כי הם לא לנים?

ענבל רובינשטיין:

בדיוק. יש פחות משלושים אלף עצורים שיש לינת לילה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

חמישה עשר אלף זה לשעות, בערך. לקבל תמונה פשוט.

אבי וקנין:

דיברנו על מעצר תל אביב, על איך שרות בתי הסוהר נוהג, קודם כל בית מעצר אבו-כביר, תל אביב, הוא חלק בלתי נפרד משרות בתי הסוהר. קיבלנו את בתי המעצר גליל ועמקים, עבר לאחריות מלאה של שרות בתי הסוהר. אחד בטבריה ואחד בעכו.

גם לעניין הזה שרות בתי הסוהר, דרך הבדיקה של המתקנים עצמם, וראינו את התחזוקה הבעייתית שם במקום, וזה לא בא ממקום של ביקורת, גם כאן התקבלה החלטה שבמהלך החודשים הקרובים אנחנו נסגור את שני המתקנים האלה, המשימה היא תהיה משימה של שרות בתי הסוהר אבל המתקנים האלה ייכנסו פנימה לתוך מבנה שיוקם לצורך העניין הזה במתחם צלמון, בבית הסוהר צלמון.

זה אומר שאנחנו נשפר משמעותית את תנאי המחייה והכליאה של אותם עצורים שיהיו בשלבי חקירה, לפני מעמד של עד תום ההליכים. ככה שרות בתי הסוהר רואה את הדברים. ובכל מקום שנגיע ככה אנחנו אמורים לטפל בנקודה הזאת.

היו"ר אופיר פינס-פז:

כדי לקבל את כל תאי המעצר היום ממשטרת ישראל לשב"ס, כמה זמן לפי דעתכם זה ייקח וכמה כסף אקסטרה זה יעלה? אולי את זה יגיד משרד האוצר גם, אבל לפי הערכתכם. קודם כל הערכה מקצועית, אחר כך הערכה תקציבית, אני יודע שהקשר ביניהם רופף.

אבי וקנין:

קודם כל על פי החלטה עד סוף השנה, ואני מניח שגם קודם לכן, האחריות המלאה על מתקני המעצר ויחידות הליווי במדינת ישראל עוברים לשירות בתי הסוהר, עד סוף 2007. הסך הכולל הכל, משהו בסדר גודל להערכתי, כולל קישון, מה שעומד כרגע על הפרק שבע מאות מקומות, קישון להערכתי זה היה לבד אולי חמש מאות, אם אני מסתכל כללי משהו בסביבות האלף מאתיים עצורים.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אלף מאתיים מיטות?

אבי וקנין:

המספר לא מדוייק. להערכתך זה יותר. חמש מאות קישון, ארבע מאות בית מעצר תל אביב, ארבע מאות בית מעצר ירושלים שגם הוא עובר אלינו, זה משהו בסדר גודל של כאלף שבע מאות מקומות כליאה. משהו בסדר גודל, לא לתפוס אותי, משהו בסדר גודל.

היו"ר אופיר פינס-פז:

ברור, זה נשמע יותר הגיוני. כמה כסף זה, כדי לשדרג אותו לנורמת העבודה?

אבי וקנין:

אני לא יודע לאמוד את זה כי כרגע מתבצעת עבודת מטה מואצת מול המחוז הדרומי, שאנחנו אמורים לקבל את תאי המעצר ויחידות הליווי שם, כרגע אומדים את כל הצרכים שלנו והדרישות שלנו כמערכת. אני לא יודע כרגע לאמוד את זה בסכומים. כן אני יודע שאנחנו נידרש לזה, כן אני יודע שכבר כרגע אנחנו מבצעים עבודות,

היו"ר אופיר פינס-פז:

זה עשרות מיליונים, לא?

אבי וקנין:

לאו דווקא. שרות בתי הסוהר יש לו גם יכולת לטפל בכאלה דברים, אבל בהחלט צריך תקציבים,

היו"ר אופיר פינס-פז:

אמרת לי שרק אבו כביר זה שמונה מיליון,

אבי וקנין:

צריך תקציבים לצורך שדרוג של גם מקומות המעצר האלה, צריך תקציבים לשדרוג מאסיבי של מתקני הכליאה הישנים שלנו,

היו"ר אופיר פינס-פז:

הגשתם נייר עבודה למשרד האוצר, לשר לבטחון פנים?

אבי וקנין:

אנחנו עובדים בשגרה בעניין הזה, לאחרונה גם היה דיון של תכנית רב שנתית שלנו ברשות הנציב, הנושא הזה עמד על סדר היום כאחת הסוגיות שאנחנו אמורים לטפל בהן. יש את הגורמים הרלוונטיים מבחינתנו שאמורים לאמוד את התקציב הנדרש. אני מניח שאנחנו נעבוד גם מול הגורמים הרלוונטיים באוצר, במשרד לבטחון הפנים, לראות איך מקדמים את העניין הזה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

לא, אני אגיד לך למה, כי נגיד אם אני הייתי נציב שבי"ס הייתי די מודאג, לקחת אתריות, בלי שאני בטוח שיש לי את האמצעים לעמוד במשימה. כי אם היינו רוצים שתעמדו במשימה בסטנדרטים של המשטרה אז לא היינו מעבירים, אני מניח, אנחנו, לא אנחנו העברנו.

אני מניח שהשיקול להעביר את האחריות לשבי"ס היא כדי להעלות את סטנדרט הטיפול. כי המשטרה עוסקת בנושאים אחרים. והיא פחות קשובה כנראה, אני אומר את זה על דעתך, בסדר העדיפות שלה נושא העצירים הוא פחות גבוה. לעומת זאת אצלכם זה הנושא. אז מטבע הדברים אתם נותנים לזה משקל יותר גבוה. אז השאלה אם אין לכם גיבוי מה תעשו.

אבי וקנין:

אמת, ליבת העשייה בשירות בתי הסוהר זה טיפול ואחזקה נכונה ויעילה של האסירים ועצורים. לא רק בפן של להחזיק אותם מאחורי סורג ובריח אלא גם במתן שירותי תקווה, שדו"ח הסנגוריה לא מתייחס לכל עולם התוכן של העסקה, חינוך, טיפול, גמילה, שמתבצע בשירות בתי הסוהר, יש הרבה מה להציג בעניין הזה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אגב, נושא ההעסקה הוא מאוד בעייתי, כי אתם משלמים שם שכר שהוא בלתי מתקבל על הדעת, לא אתם, החברות שמעסיקות, פעם צריך לכתוב על זה דו"ח, ענבל, אני בהחלט מציע להרים את כפפה של אבי בעניין הזה ולכתוב דו"ח. אני פעם הצעתי הצעת חוק בעניין הזה. תעסקת אסירים זה דבר שהוא בין נצלני לנצלני מאוד.

ענבל רובינשטיין:

הנחיות למבקרים שלנו לשנה הבאה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

הייתי מוכן שיהיו לי כמה מפעלים בבתי סוהר, הייתי הופך לאיש עשיר מאוד. לפי דעתך.

אבי וקנין:

אני לא בטוח.

היו"ר אופיר פינס-פז:

גם אני לא בטוח, אבל נראה לי.

אבי וקנין:

אני אגיד לך, אפשר לעמוד על הנקודה הזו, הנושא של העסקת אסירים, מעבר לתשלום שניתן ומשולם לאותם אסירים זה גם להקנות להם איזה שהם ערכים, זה לא הכל מתבטא בכסף. אני חושב שהעולם הזה הוא בכלל עולם בפני עצמו, וכפי שאמרתי, אנחנו לא רק מחזיקים את האסירים מאחורי סורג ובריח, אלא יש לנו עוד דברים נוספים וחשובים מאוד מבחינה חברתית לאומית, שאנחנו כשירות בתי הספר מוצאים שנכון שנעשה אותם.

היו"ר אופיר פינס-פז:

שאלה אחרונה שאני רוצה להפנות אליך זה לגבי עוד פעם הנושא של העברת הסמכויות מהמשטרה לשב"ס. נגיד שאתה עכשיו נמצא בחולון, נגיד שחולון עבר אליך. איך אתה מתפקד. הרי זה מתקן משטרה, לא שב"ס.

ישראל הנגבי:

אני ראש מדור סיור במשטרה. במערך החדש שהולך להיות וקורה היום, שאלת על חולון למשל, הסדר הוא כזה, הוחלט על ידי קצין משטרה לכלוא אדם, חותם את האסמכתא, יש מספר פעולות שהחוקר אמור לבצע, כולל פנייה לשב"ס לבוא לקחת אותו, שולחים זימון, כמו טופס למונית שיגיע, שולחים את זה לשב"ס ממרכז הזימונים, שב"ס מתארגן, עושה את הסדר הסעות שלו וליוויים, והצוות של שב"ס מגיע ואוסף אותו מנקודות תחנות המשטרה.

תחנות המשטרה הופכות להיות תחנות המתנה, לא כליאה ולא לינה, בואו נגיד בתשעים אחוז, תשעה אחוזי שכלי לינה, הרוב יהיה רק המתנה. השב"ס בא, אוסף אותו פעמיים ביום, זה הסדר, יש בבוקר ויש אחרי הצהריים. אוסף אותו ולוקח אותו אליו למתקנים.

היו"ר אופיר פינס-פז:

איפה עושים את החקירה?

ישראל הנגבי:

בתחנה עצמה ניתן, וניתן גם במתקן הכליאה. לקחנו גם וגם מקומות,

היו"ר אופיר פינס-פז:

זאת אומרת, הסטנדרט הולך להיות שעצורים לא ישנו במתקנים משטרתיים.

ישראל הנגבי:

ההחלטה העקרונית היא בתחנות.

היו"ר אופיר פינס-פז:

זה מיותר את השאלה שלי, חייב חנין בבקשה.

דב חנין:

אדוני היושב ראש, שאלה שמאוד מטרידה אותי היא הנושא של אלימות כלפי אסירים.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אמרו שאין הרבה תופעות של אלימות.

דב חנין:

לפי הדו"ח אני רואה כמה דוגמאות מאוד קשות, אני חייב להגיד שאני אפילו נבחל כשאני קורא את הדוגמאות. אבל מעבר לדוגמאות אני מאוד מוטרד ממה שמוצגת פה כגישה שלכם, שאם התלונות אינן מפורטות ושמיות אתם אומרים אין לנו פרטים, אנחנו לא חוקרים. הדבר הזה מטריד אותי כיוון שאנחנו יודעים, השאלה היא האם אכן אתם נמנעים מלחקור תלונות שאינן מפורטות. אם כן זה מאוד מטריד אותי.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אני רוצה לשחרר את נציג האוצר, תאמר רק את הדבר שאותנו מטריד, האם האוצר מגבה את החלטת הממשלה על העברת סמכויות ואחריות ממשטרה לשב"ס בכל מה שקשור לעצורים. יש לכם תכנית עבודה, יש לכם תקציב מסומן, הרי זה יעלה יותר כסף.

ודים גורדון:

קודם כל עבודת המטה שנעשתה במשרד לבטחון פנים היא נעשתה פנימית. משטרה ושב"ס עשו את העבודה הזאת פנימית ולא פנו אלינו. הם פנו אלינו רק בקצוות לסגור את העניין של תקני כוח אדם, שוטרים שלא רצו לעבור לשב"ס, וכעקרון כל התקציבים שהיו מושקעים במשטרה למטרה הזאת הועברו לשב"ס. לפני כשבועיים הוגשה פנייה לוועדת כספים על העברה לבית מעצר אבו-כביר במערך ליווי, כשלושים ואחד מיליון שקל זה לתשעה חודשים.

היו"ר אופיר פינס-פז:

למה תשעה חודשים?

ודים גורדון:

כי זה הועבר רק לפני כחודשיים, זה לא שנה מלאה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

זה רק אבו-כביר?

ודים גורדון:

אבו-כביר ומערך מעצר מרכז.

היו"ר אופיר פינס-פז:

מה עם כל תקציב המעצרים במשטרה?

ודים גורדון:

אני לא יכול להגיד את זה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

מישהו פה יכול להגיד לי משהו? לא היה סעיף תקציבי נפרד?

ודים גורדון:

לא, לא היה סעיף תקציבי נפרד. חלק מפעולות הליווי עשו אנשי ליווי במשטרה, חלק עשו אנשי סיור במשטרה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

מי ישלם את הכסף הזה?

ודים גורדון:

מתקציבי שבי"ס.

היו"ר אופיר פינס-פז:

יש להם?

ודים גורדון:

הכסף הועבר.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אני אגיד לך למה, כי הם מדברים על היערכות מול אלף שבע מאות מיטות. שמע, זה לא דבר קטן, זה שלושה בתי סוהר.

ודים גורדון:

צריך להפריד, אתה מדבר על שיפוצים, זה עניין אחר. שבי"ס ומשרד לבטחון פנים בכלל ושבי"ס בפרט בכל שנת תקציב מקבלים תוספות תקציביות. יש לי פה דוגמא שבמעבר משנת 2005 ל-2006 הם קיבלו מאה שישים מליון שקל, רק שבי"ס, ומשנת 2006 ל-2007 כמאה שבעים מליון שקל. סדרי העדיפויות של שבי"ס אנחנו לא מתערבים בזה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

חבר'ה, אני אומר עוד פעם, אם זה לא מעניין אף אחד זה גם לא צריך לעניין אותי.

מרינה סולודקין:

קודם כל הנושא של הוועדה מאוד חשוב. אני עבדתי במשך שנים מול רשות השב"ס, אורית אדטה. אתה יודע למה לא בחרו את גנות למפכ"ל המשטרה? מפני שהוא אף פעם הוא לא ענה, ולעומת זאת עם אורית אדטה תמיד עבדנו.

היו"ר אופיר פינס-פז:

מצד שני גם אורית אדטה היא לא מפכ"ל המשטרה.

מרינה סולודקין:

לא, אבל מה שאני אומרת שהיא היתה מאוד טובה בגלל שהקשיבה לתלונות של ציבור שאני מייצגת, ובזמנה אז הביאו גם עיתונות בשפה רוסית, גם על ספריות חשבו, מה שאני רוצה, אז קודם כל שתהיה לנו ישיבה עם בני קניאק.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אומרת מנהלת הוועדה שהוא מגיע בשבוע הבא.

מרינה סולודקין:

אני רוצה לומר שלפי מה שאני שומעת ולפי התלונות שאני מקבלת, אנחנו מדינה דמוקרטית, ובגלל זה לי אין הרבה תלונות על אלימות ואני חושבת שזה הישג שלנו שאין תלונות על אלימות. יש תלונות על מה, זה שינה על הרצפה, ויש תלונות שאולי רק ציבור שלי. יש בקשה, ספריות בכל בתי כלא, שאני אפנה לבני קניאק, בגלל שיש ציבור של בוחרים שרוצים לתת ספרים לבתי הכלא.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אני מציע לך ברצינות, לשבוע הבא שהוא בא תכני בצורה מסודרת, תפקידי בידי גם מכתב,

מרינה סולודקין:

יש לי שאלה אחת, בגלל שזו תלונה של סבתא, והיא אומרת אפשר להיות שבאשל אין בית כנסת?

אבי וקנין:

יש מספר בתי כנסת. יש לתימנים, יש למזרחיים ואשכנזיים.

מרינה סולודקין:

אז אני אכתוב שזו טעות. אני לקחתי שלוש פניות אחרונות ושלחתי בחמישי במאי לבני קניאק את מה שהציבור מבקש. תודה.

דוד אזולאי:

אדוני היושב ראש, אין חדש תחת השמש. איך אומרים, אני מסתכל ואני מפנה את תשומת לבך לדו"חות של הסנגוריה הציבורית. לפני כמה שנים הדיונים בוועדה, ואתה תגלה שמה שהיה לצערנו הרב, נגיד בלשון זהירה כמעט נשאר. אולי פה ושם יש שינויים.

מה שמדאיג אותי זה שאנחנו מקבלים כאן נתון של כמעט כשישים אחוז שלא מגיעים בכלל לכתב אישום, זה צריך להדליק נורה אדומה. אני לא אכנס כרגע לויכוח אם בתוך אלה שהוכחה אשמתם או לא הוכחה אשמתם, או מחוסר הוכחות. אבל עצם העובדה, וזאת עובדה,

חיו"ר אופיר פינס-19:

אתה אומר יד המעצר קלה על ההדק,

דוד אזולאי:

בדיוק את המשפט הזה לקחת ממני כרגע, בדיוק זה המשפט שרציתי להגיד. היד קלה מידי על כך ששולחים את אותם נערים, ורבותיי, לא נשכת, מדובר פה בנערים שיכול להיות שבחלק מהמקרים זו פעם ראשונה שהם באים במגע עם המשטרה, עם השב"ס, בכלל במעצר. אני לא רוצה לציין כאן את הטראומה הקשה שעובר אותו ילד שהיה צריך להיעצר, לא לילה, שעה, שעתיים בבית מעצר.

אני אומר לכם רבותיי, ליוויתי ילד, קטטה בין חברים, שהיו צריכים לעצור אות ללילה אחד. ועצרו אותו בסופו של דבר. אני אומר לכם, הילד הזה בטראומה עד היום. לא חשוב שאחר כך שיחררו אותו ממעצר, לא הוגש נגדו כתב אישום. אני חושב אדוני היושב ראש שהדבר הזה חייב לבוא לידי דיון בוועדה וטיפול אצלנו. כי אחרת לא פלא שאחר כך אנחנו שומעים על כל כך הרבה מקרים קשים. זה חלק מהתשובה.

הנושא של הובלת אסירים הוא לא חדש. אני מכיר את זה עוד מאז הייתי יושב ראש ועדת הפנים, אנחנו מכירים את הטענות הללו של הובלת אסירים. גם שם אתה יודע, כדאי לך, אני ממליץ לך פשוט ללכת, להיפגש עם העצירים בבתי המשפט ולשמוע את המסע הקשה שהם עוברים.

לפעמים זה נמשך יותר מעשרים וארבע שעות עד שמגיעים בכלל למשפט, עוברים כמה תחנות, אז למשטרה, לשב"ס יש תשובות, וודאי שיש להם בעיה של רכבים ואיסוף אסירים, יש איזה שהוא מסלול שצריכים לעבור. אבל אני חושש שבכל זאת, אני מדבר על הובלה של אסירים מבית המאסר או בית המעצר ועד בית המשפט. לא בתוך הבית משפט.

ישנם עוד שני דברים שהסנגוריה הציבורית משום מה לא נגעה בהם, ודווקא אלה תלונות שאנחנו מקבלים כחברי כנסת, וזה מקרים של אסירים שפונים לקבל אוכל כשר למהדרין. קיימת התופעה לצערי הרב, מה לעשות, יש גם כאלה. וישנם נהלים בשב"ס שאומרים רק מי שהיה אוכל קודם כשר למהדרין זכאי לקבל אוכל כשר למהדרין, וזה בסדר.

לפעמים לוקח כמה ימים עד שאותו אסיר מתחיל לקבל את האוכל כשר למהדרין. בינתיים, מה לעשות. היות ואחר כך אתה לא זכאי יותר לאוכל כשר למהדרין, ואני מכיר לפחות כמה מקרים שאני התערבתי בזה על מנת לאשר לאותו אסיר לקבל אוכל כשר למהדרין.

הדבר הנוסף אדוני היושב ראש זה נושא האזיקים. גם פה היד קלה מידי על ההדק. זה בעיקר לגבי אותם עצורים שלפעמים אנחנו רואים תופעה שדבר ראשון שמים אזיקים לאותם אנשים, תמיד ליבי על אלה שהם בפעם הראשונה, ונכון שלפעמים בפעם הראשונה הוא גם רוצח או אנס או שודד, אבל יחד עם זה שצריך להפעיל קצת את הראש בעניין הזה ולראות, לא יעלה על הדעת שאדם שבשל איזה שהוא סכסוך בין חברים או משהו כזה מייד שמים להם אזיקים על הידיים מאחורה ומעמידים אותם מספר שעות.

רבותיי, אני אומר, הדברים הללו זה נזק בלתי הפיך לאותם אנשים. לכן אני גם מצטרף לכאן לאחד מהחברים שלי שהעלה הצעה, אני מציע אדוני היושב ראש, אנחנו גם נבקר באחד מבתי הסוהר, על סמך הדו"ח הזה שאנחנו ראינו כאן, ושגם הסנגוריה הציבורית תתלווה לאותו הסיור.

רק ברשותך עוד דבר אחד ששכחתי להגיד, אני בזמנו הייתי בדין ודברים עם היועץ המשפטי של השב"ס בנושא ביקורי המשפחות. יש היום מצב שביקורי משפחה אצל אסיר זה מוגבל בזמן, נדמה לי שלוש דקות או ארבעים דקות, ואחר כך על פי ההתנהגות גם נותנים יותר.

יש חוסר צדק בדבר הזה. כאשר מדובר על משפחה של שניים שלושה ילדים יכול להיות שזה סביר, אני לא נכנס לזה. אבל כשמדובר במשפחה ברוכת ילדים, שיש להם שמונה ועשרה ילדים, הם מקבלים את אותו הזמן, האם מגבלה של זמן, בזמנו ביקשתי שהנושא הזה יבוא לטיפול, לצערי הרב עד היום הנושא הזה לא בא לתיקונו.

היו"ר אופיר פינס-פז:

הערה חשובה. אני רוצה שלפני שמשרד המשפטים מתייחס, וכמובן כבוד השופט גילון, אני רוצה להגיד כך, יש פער בין תנאי המאסר בחוק המעצרים לבין תנאי המאסר בחוק שירות בתי הסוהר, בפקודת בתי הסוהר. ואני רציתי ליזום, ובעצם פניתי ליועץ המשפטי של הוועדה, אנחנו רוצים להשוות את התנאים.

אני הצעתי הצעת חוק, כמובן שהכין לי היועץ המשפטי של הוועדה אבל אני רציתי להציע לחברי הכנסת, חברי הוועדה, אם תרצו להצטרף אליי להצעת החוק אז אנחנו ניזום אותה ביחד כמספר חברי ועדה ונתחיל לקדם את השוואת הזכויות והתנאים לחוק המעצרים, במיוחד עכשיו כשרשות אחת תהיה אחראית על המעצרים ועל האסירים, אני חושב שהדבר הזה הוא בהחלט דבר חשוב.

יפעת רווח:

אני אקצר, כי אני לא רוצה לחזור על דברים שנאמרו. אני מרכזת במשרד את הנושא של ביקורים, גם אנחנו מקבלים את הדו"חות מהסנגוריה, גם ביקורים מטעמנו, הנושא של מבקרים רשמיים, וגם אני מקבלת תלונות ישירות מאסירים ותלונות טלפוניות.

אני רוצה להדגיש, אמנם דובר פה על הנושא של הסעות, פניתי בעניין הזה ישירות לשב"כ, אז באמת בנקודה הזאת אני מקבלת תלונות קשות מאוד על הנושא של אנשים שנוסעים יום שלם בלי יכולת, דיברתי על זה עם היועץ המשפטי, בלי יכולת לעשות צרכים ולפעמים נתנו לי תיאורים של אנשים שמשתיינים בבקבוקים, דברים כאלה, ואני רוצה באמת, זה דבר שחשוב לי, ומעבר לזה על יתר הדברים אני לא אחזור. אנחנו פנינו בנושא הזה לשב"ס, אני חושבת שזה להשלמת התמונה - - -

היו"ר אופיר פינס-פז:

זה לא נמצא בחוק, זה כל כך מובן מאליו,

יפעת רווח:

זה לא נמצא בחוק וזה אולי מובן מאליו אבל אני אומרת שעל הדבר הזה אני מקבלת תלונות רבות שהמציאות בשטח, לפי הנטען לכאורה, אבל אני מקבלת הרבה תלונות מכל מיני כיוונים.

היו"ר אופיר פינס-פז:

כבוד השופט גילון, בבקשה, אני רציתי שתתייחס אולי במיוחד לשני דברים מעבר למה שכתוב בדו"ח, שזה כמובן תאמר את מה שתרצה, אחד לגבי עניין העצירים בבתי המשפט והדבר השני שרציתי לבקש את התייחסותך זה באמת לפסיקות בג"צ בהקשר הזה והאם הדברים אכן מתבצעים או שיש חלילה התעלמות מפסיקות בג"צ בהקשרים האלה.

השופט אלון גילון:

קודם כל אני רוצה לומר לסנגוריה הציבורית שאנחנו מאוד מתייחסים ברצינות לדו"ח שלהם, אבל צריך לזכור שבעצם בשום מקום בחוק לא כתוב שבבתי המשפט צריכים להיות תאי מעצר. תאי מעצר זה הסדר שבתי המשפט הגיעו עם המשטרה ועם השב"ס, כדי באמת לחקל עליהם ולתת להם שירות, כי צריך לדמיין מה יקרה אם לא יהיה תאי מעצר בבתי המשפט.

אני לא מתייחס פה לעניין של התקציב, שזה עולה לנו כסף וזה. אבל לנו אין שום אחריות על תאי המעצר. נכון שבגלל שהתאים נמצאים בתוך מבנים שלנו אז אנחנו דואגים לניקיון שלהם. אבל אך ורק לניקיון. אין לנו שום אחריות על העצירים עצמם ועל השליטה עליהם וההתנהגות.

אנחנו בעצם, ואני פה מצטט את מה שהאדון הנכבד אמר שם, שתחנות המשטרה הופכות עכשיו לתחנות המתנה, אז תאי המעצר הם תאי המתנה לקראת משפט. אבל הם לא תאי מעצר, כל מה שיש שם זה ספסלים מבטון ואסלה. מעבר לזה אין שום דבר בתאי המעצר, וזה בתאום בזמנו עם המשטרה ועכשיו יש תאומים מול שרות בתי הסוהר לקראת העברת כל הנושא.

חלק מבתי המשפט ברחבי הארץ הם חדשים, שבהם אני לא חושב שיש איזה שהן תלונות, אני מדבר על ההיכלים הגדולים, כמו בבאר שבע, נצרת, חיפה, שם אני חושב שאין בעיות, וגם בתי משפט קטנים כמו אילת, שהוא בית משפט חדש גם כן, אין טענות.

ישנם בתי משפט, ואתה כיושב ראש ועדת חוקה נדמה לי שראית איזה מבנים אנחנו יושבים, ובהם קיימת באמת צפיפות רבה מאוד. ובכל זאת אנחנו מנסים למצוא שם מקום לתא מעצר, או תא המתנה לקראת משפט. חלק מבתי המשפט האלה ייסגרו בעתיד, ולקראת סוף דבריי אני אגיד איזה בתי משפט אנחנו משדרגים או בונים מחדש, בעצם תאי המעצר הם חלק ממכלול אוטונומי של יחידות הליווי, לא שלנו.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אבל בסמכות מי יהיה לטפל בזה, בתנאים, הרי אנחנו עושים פה איזה שהוא שדרוג של התנאים.

השופט אלון גילון:

תיכף אני אגיע, יש חלוקה שמתנהלת לגבי האחזקה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

עלה לי איזה "הגיג" בראש שאני מוכרח לחלוק אותו איתך, למרות שאתה עלול להתעצבן עלי, אבל זה בכל זאת נראה לי, לשארכיאולוגים בעוד אלפי שנים ימצאו את היכלי המשפט בישראל הם ישברו את הראש ויגידו מה זה הדבר הזה שם למטה. הרי סוסים כבר אין, אז למה זה נועד הדבר הזה שמה למטה, הם לא יצליחו להבין למה זה נועד. הרי עכשיו מסתכלים בכל מיני מבנים עתיקים, אנשים לא יודעים למה כל דבר נועד. אז אני רוצה שיהיה להם ברור שזה נועד לעצירים.

השופט אלון גילון:

בבתי המשפט החדשים יראו, השלטים יישארו, שזה תא מעצר, זה למפגש עצירים, אבל בוא אני אספר לך, אם אנחנו צוחקים, אני בזמנו דאגתי, היה טקס גדול של הנחת אבן פינה לבית משפט העליון על יד "אוגוסטה ויקטוריה". וכל שזעי המדינה היו שם. ובתוך גליל של כסף יש מגילה חתומה, היא מונחת באדמה, ואותם ארכיאולוגים, הם ימצאו את הגליל ואז הם יגידו כל כך שנאו את בית משפט העליון שאפילו אבן על אבן לא השאירו שם כלום.

נחזור לענייננו, כי הנושא באמת חשוב, אני באמת רואה בזה נושא מאוד חשוב. החלוקה כפי שהיא היום עם משטרת ישראל, ואני חושב שהיא גם תהיה עם השב"ס, האחזקה המונעת זה ניקיון, זה במסגרת חוזה קבלני וזה באחריות שלנו. אחזקות השלד, ויש המון שברים, שהאסירים גורמים, אז הביצוע הוא באחריות שלנו והתיקצוב באחריות המשטרה הוא היה.

שוב, השדרוג של המערכות כתוצאה מוונדליזם גם הוא מתחלק שני שליש באחריות המשטרה ושליש באחריות בתי המשפט. והנוקים שהם גורמים בתאי המעצר הם אינדיבידואליים. צריך אולי פעם להביא, כדי לראות איך נראה תא מעצר אחרי שיוצאים ממנו העצורים חזרה לבתי הסוהר. לתאים לפעמים מגיעות כמויות כל כך גדולות של עצירים שבאמת הצפיפות היא רבה. כי כל העצירים מגיעים בבוקר, בבת אחת, והמשפטים הם לאורך כל היום, וכשהסתיים המשפט של הראשון הוא מחכה עד הסוף. הוא יורד חזרה, עולה שתיים, יורד חזרה. ההסעות הן בבוקר ובסוף. ואז לפעמים, כשיש באמת הרבה משפטים או נוצרת צפיפות גדולה מאוד.

עכשיו ההגיגה היא לא באחריותנו, היא באחריות המשטרה והשב"ס, גם ההגיגה של העצירים, וגם הכבילה זה לא באחריותנו. אני מדבר על הכבילה בתוך בתי המשפט. אין לנו

אמירה בעניין. בית המשפט לא קובע אם האסיר הזה מסוכן, אם צריך לכבול אותו, גם בידיים, גם ברגליים.

בשנת 2005 נעשה סקר בתאי מעצר בשיתוף משטרת ישראל והנהלת בתי המשפט. עלותו של הסקר הסתכמה בשלושה וחצי מיליון ש"ח, אבל משטרת ישראל מבעיות תקציביות שלה לא הגדירה את הנושא בסדר העדיפות שלה, ולכן הנושא לא קודם. והייתה התכתבות של סמנכ"ל בכיר לבינוי ולוגיסטיקה שלנו למשטרה והתשובה היתה שאין זה בסדר העדיפות שלהם. יש לי פה עותק אם זה מעניין אותך.

אולי קצת אני אתייחס לבתי משפט ספציפית ופרטנית, כמו שהם מופיעים בדו"ח. בפתח תקווה,

היו"ר אופיר פינס-פז:

אני הייתי רוצה לחסוך לך את הדבר הזה, אני רוצה להגיד לך גם למה. השאלה שאותנו מעניינת כגורם מערכתני, כמו שאמר לי ראש המטה בשב"ס, תשמע, יש פה דו"ח, אנחנו מבינים את הדו"ח, אנחנו הולכים לטפל בו. אני רוצה לדעת מי הולך לטפל במסקנות או בממצאים של הדו"ח בכל מה שקשור לבתי המעצר בבתי המשפט. האם יש לזה תקציב, צוות פעולה, גורם ברור שלוקח אחריות, או אין.

השופט אלון גילון:

כל מה ששייך לתאי בתי המשפט זה הנהלת בתי המשפט, יש לנו סמנכ"ל בכיר לבינוי ולוגיסטיקה שהוא בקשר עם המשטרה ועם השב"ס,

היו"ר אופיר פינס-פז:

למה לא להקים צוות פעולה משותף, של שלושת הגורמים, שיקראו את הדו"ח הזה, בכל מה שקשור לחלקים של בתי המשפט ויגידו רגע, בואו נתחיל לטפל בזה.

השופט אלון גילון:

יש מקומות, אני פה מודה, שלא יעזור שום תיקון. פשוט פיזית וטכנית. אי אפשר, למשל ברחובות, המצב נוראי, אבל אין שום אפשרות לשנות את המצב הזה. עכשיו יש מקומות, אם אתה לא רוצה פרטנית, אבל אנחנו משדרגים כל הזמן. אשקלון בית משפט נוראי, עכשיו התחילו, כבר יצא הפרוייקט, יוצאים המכרזים כדי לבנות בית משפט חדש. באשדוד, ותל אביב עכשיו יצא גם כן, אבל תל אביב אין היום כל כך בעיה. בקרית שמונה שגם כן המצב שם, גם שם אנחנו בונים משהו חדש.

היו"ר אופיר פינס-פז:

כמה אתם משקיעים כספית בזה כבוד השופט גילון?

השופט אלון גילון:

אני לא זוכר בעל פה, אבל הרבה עשרות מיליונים. אני מוכרח להגיד, שיש דברים שהאוצר מתקצב אותנו במיוחד, צבוע לבתי משפט מסויימים.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אני רוצה לנסות לקבל נתונים, כשאני שואל את הנציגים שאלות. יכול להיות שזה יקרה לי לקראת, לא יודע מתי. פשוט אנשים באים כאן, מייצגים גופים, צריכים לבוא עם הנתונים של הגופים, אין מה לעשות.

השופט אלון גילון:

אם אני זוכר טוב, מהתקציב שלנו, עשרות מיליונים. לגבי העצירים בבתי המשפט אני תוך כדי הדברים נתתי לך תשובה שאנחנו לא אחראים עליהם. לגבי הפסיקות של תב"צ היו לו פסיקות גם לגבי הקבילות באולם, וגם לגבי פסיקות, לגבי תאי עצירים שבכלל לא שייכים, שלנו אין שום נגיעה בהם. לגבי הכבילות בעולם השופטים מכירים את הפסיקות, מכירים את החוק, ולפי דעתי נוהגים, נותנים את האישורים במקרים שצריך, אם זה באמת, שזה ראוי שהכבילה תישאר.

היו"ר אופיר פינס-פז:

תודה רבה. חיים, תשובה גם לחבר הכנסת חנין.

חיים שמולביץ:

מספר הערות, ראשית אנחנו כמו שאמרנו מברכים על הדו"ח של הסנגוריה הציבורית והסנגוריה הציבורית לצורך העניין אנחנו רואים אותו כגוף שמסייע לשב"ס בשמירה על זכויות האסירים והעצורים, ואנחנו מברכים על הפעילות ויש גם תאום בפעילות איתם. כמה שניתן, כל אחד במסגרת התפקידים שלו. זה דבר אחד.

דבר שני, לגבי הערת היושב ראש לגבי נושא התנאים בחוק מה שמכונה חוק המעצרים או שרות בתי הסוהר מיישם לגבי העצורים שמוחזקים תחת אחריותו בדיוק את הוראות חוק המעצרים, ולא שום הוראה אחרת. זאת אומרת אין פה מצב שאנחנו אומרים מכיוון שהעצור הזה הוא אצלנו אז אנחנו נחיל עליו את הוראות כלל בתי הסוהר ולא את חוק המעצרים. באותם ההיבטים שהיו ניואנסים,

היו"ר אופיר פינס-פז:

אתה אומר לי שכשאני יחד עם אזולאי וחנין נגיש את הצעת החוק העמדה שלכם תהיה מייד בעד.

חיים שמולביץ:

נכון. אני מדבר על עצורים. לגבי אסירים שפוטם ההשוואה של התנאים בוודאי אנחנו נברך על זה, ואני בטוח שאם זה יבוא מטעם הוועדה גם האוצר יהיה לזה גיבוי תקציבי. אז אנחנו בוודאי נברך על זה. רואים את הדברים עין בעין.

דבר נוסף, לעניין ההערה של חבר הכנסת אזולאי שאמר שאין חדש תחת השמש, כדי שזה לא יהיה המצב לקחנו, כשהוחלט על הנושא של ההעברה של המתקנים לשרות בתי הסוהר באמת ההיגיון היה, כמו שאמר היושב ראש, זה שיעבירו לשרות בתי הסוהר עם תקציב נוסף, כדי לשפר את התנאים. אבל אם היינו מחכים לזה זה לא היה קורה אף פעם, ואז הוא היה צודק.

אמרנו, כדי שזה לא יקרה אנחנו ניקח את זה קודם בלי התקציבים, עם אותו תקציב של המשטרה, ואחר כך נגיש ונכיח למה צריך לשפר כדי לקבל עוד תקציבים. וככה זה עובר, זאת אומרת זה עובר עם אותו תקציב. ולמה זה עובר, מתוך ההיגיון שאומר שירות בתי הסוהר הוא גוף שמיועד לנושא, שיש לו את היכולות לתת טיפול רפואי יותר טוב, טיפול פסיכולוגי יותר טוב, טיפול באוכלוסיות ייחודיות והיבטים נוספים, כאשר הדברים האלה ילכו וישתפרו עם הזמן. כי אחרת זה לא היה קורה. ולכן גם זה הולך במהלך מהיר מאוד, עד סוף שנת 2007, כדי שזה הכל יעבור.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אני עדיין בדעה שאתם צריכים, אני התפלאתי מאוד שנציג האוצר, אגף התקציבים, לא יודע על דרישה תקציבית מיוחדת. אני בכל זאת ניחלתי משהו בחיים שלי, אני לא רואה אפשרות להעביר מסות כאלה של אחריות בלי התקציב הנדרש, זה עשרות מיליונים אם לא יותר.

חיים שמולביץ:

הדברים כמובן יוגשו בהצעת התקציב הבאה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

תראו, אם אתם אומרים לי שעד סוף 2007 הכל אצלכם ואין לזה ביטוי תקציבי אני לא מבין איך עושים את זה. אפילו אם המשטרה תעביר לכם פה ושם דברים. נראה לי די הימור. אני אגיד את הדברים בסוף.

חיים שמולביץ:

אולי רק עוד שתי הערות קצרות. אחד לגבי הנושא של האלימות. אז כמובן שאנחנו, אם יש שימוש באלימות שלא לצורך ושלא כדין אנחנו כמובן מוקיעים את זה. אנחנו חושבים שאנשים שעושים את זה צריכים לעמוד לדין.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אני חייב לשאול אותך עוד פעם שאלה, כמה אנשים, כמה סוהרים ומפקדים בשרות בתי הסוהר עמדו לדין משמעתי על אלימות בשנת 2006?

חיים שמולביץ:

אני כבר אומר את זה. אני רק רוצה לומר, המספרים, אלף מי שעושה את החקירה זה לא שרות בתי הסוהר. מי שעושה את החקירה זה היחידה הארצית לחקירות סוהרים של משטרת ישראל, זה לא אותו גוף עושה, כדי שתהיה להם את היכולת.

היתה מחשבה בשעתו שמחלקת חקירות שוטרים יטפל בזה, היה ויכוח על נושא של תקנים תקציביים, בסוף מחלקת חקירות שוטרים החליטו שהם לא רוצים את המשימה והוחלט שמשטרת ישראל תעשה את זה. זה שייך לאגף החקירות והמודיעין, ויש להם יחידה מיוחדת, שיושבת דווקא בסמוך לאזור המרכז, ברמלה, ושם היחידה הארצית לחקירות סוהרים, שבאמת אנחנו נברך שיהיה לה יותר תקנים ויותר אמצעים.

היו"ר אופיר פינס-פז:

זה נורא מעניין, אני פעם ראשונה שומע על הדבר הזה. מישהו בדק פעם את היחידה הזאת? מישהו עשה עליה דו"ח ביקורת?

יפעת רווח:

בעבר באמת היו בדיקות עצמיות.

היו"ר אופיר פינס-פז:

מתי היא קמה?

יפעת רווח:

אני חושבת שבשנת 1997.

היו"ר אופיר פינס-פז:

מישהו בדק אותה, מבקר המדינה, משרד המשפטים?

ענבל רובינשטיין:

מומלץ מאוד לבדוק אותה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

הרי כשאני נותן למשטרה לבדוק סוהר שאולי עשה משהו לאסיר, נו אז מה אתה מצפה שתהיה התוצאה.

חיים שמולביץ:

באותה מידה אתה יכול להגיד את זה על מחלקת חקירות שוטרים לגבי המשטרה.

היו"ר אופיר פינס-9:

קודם כל אומרים את זה על מחלקת חקירות שוטרים לגבי המשטרה.

חיים שמולביץ:

בסדר, אז זה לא יותר גרוע, אם זו הכוונה. זה באותה מתכונת.

היו"ר אופיר פינס-9:

אני רוצה להגיד לך משהו, אני לא חושב שצריך לשים מקל בפני עיוור.

חיים שמולביץ:

בכל אופן המצב הקודם היה ששב"ס חקר את עצמו, וזה לא קיים.

היו"ר אופיר פינס-9:

אני לא מכיר את היחידה, אני פעם ראשונה מתוודע לשם הזה בכלל. אבל זה נראה לי על פניו שיש קושי מבני, בלי כל קשר, יכול להיות שהתוצאות מפתיעות לכל כיוון, אבל אני אומר מבחינה מבנית זה לא סביר.

ענבל רובינשטיין:

זה לא רק עניין מבני, הם לא ייעודיים לטיפול בבעיה של אלימות כמו שמחלקת חקירות שוטרים לא ייעודיים לטיפול בבעיה של אלימות. כמו שמחלקת חקירות שוטרים מקדישה את עיקר משאביה לשוטר שעשה מעשה מגונה בשוטר או שגנב מהמשטרה ופחות לאלימות של שוטרים נגד אזרחים כך גם יחידת חקירות סוהרים מקדישה את עיקר מאמציה לעבירות של סוהרים שאינן עבירות אלימות נגד אסירים. אני לא מכירה אף מקרה של סוהר שהועמד לדין על אלימות נגד אסיר. אם חיים יתקן אותי,

חיים שמולביץ:

חלק גדול מהתיקים שלהם זה תיקי אלימות שהם חוקרים, בסופו של דבר מה שקורה זה מגיע לפרקליטות, הפרקליטות בוחנת, ואם הפרקליטות מחליטה שהוא לא יושפט בפלילי אלא יושפט בדין משמעתי יש לנו בית דין למשמעת, אנחנו מגישים את כתב האישום והוא נדון בבית הדין למשמעת.

ענבל רובינשטיין:

זה כן היה. היו מקרים.

ענבל רובינשטיין:

זה קיים, בודאי שזה קיים.

היו"ר אופיר פינס-9:

לא היה אף משפט פלילי אחד?

חיים שמולביץ:

היו משפטים פליליים, יש הכרעות דין שהיו אפילו, יש נתונים גם על זה וגם על זה, והנתונים דרך אגב מראים שיש ירידה, אני יכול להמציא לוועדה נתונים, גם על התיקים הפליליים וגם על התיקים המשמעתיים. זה יכול להיות עד סוף היום, ויכול להיות עד מחר בבוקר. מתי שהיושב ראש יחליט.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אני נותן לך עד סוף השבוע. אתם יודעים, תמיד לומדים, לא ידעתי על קיומה של היחידה, למדתי על משהו חדש.

חיים שמולביץ:

הנה מראה לי ראש המטה שבבדיקה שהוא עשה לקראת הדיון הוא אומר שבשנת 2006 נפתחו ביחידת חקירות סוהרים מאתיים ותשעה תיקי חקירה בגין שימוש בכוח, חמישה מהם הומלצו על ידי יחידת חקירות סוהרים להגשת כתב אישום בפלילי. השאר הם בדרך כלל ממליצים למשמעתי ובארבעה מהם נפתח תיק פלילי.

היו"ר אופיר פינס-פז:

אני רוצה להודות לראש המטה, שפעם ראשונה בישיבה הזאת שביקשנו לקבל נתונים קיבלנו אותם אז קודם כל אני מאוד מעריך את זה. זה באמת נושא שלא הייתי מצפה שאנחנו נידרש אליו.

חיים שמולביץ:

עכשיו עוד שתי הערות קצרות, אחת לעניין תעסוקת אסירים, אנחנו עובדים על הצעת חוק ממשלתית שתסדיר את כל נושא ההעסקה. מי שעובד לא בעבודות מה שנקרא,

היו"ר אופיר פינס-פז:

זו היתה הצעת החוק הראשונה שלי כחבר כנסת ב-96. לא קודמה בגלל התנגדות ממשלה. אני הרי הייתי ראש הרשות לשיקום האסיר, לפני שהייתי חבר כנסת. הצעת החוק הראשונה שלי הייתה שכר אסירים, היא לא קודמה עד היום. לא היה עם מי לדבר.

חיים שמולביץ:

כרגע זה כבר בגיבוש נוסח סופי על ידי משרד המשפטים. בכל אופן גם היום מי שעובד במפעלי קבלן מרוויח שכר שהוא שכר צמוד לשכר הממוצע במשק, בהתאם לכמה זמן שהוא עובד.

היו"ר אופיר פינס-פז:

זה השתנה, זה לא היה.

חיים שמולביץ:

להבדיל מאלה שעובדים בעבודות תחזוקה ולא במפעלים, אבל אין מצב כזה שבא איזשהו יזם והשב"ס נותן לו כאילו ערבים, זה לא קיים.

היו"ר אופיר פינס-פז:

זה היה. אז זה שופר, יפה. חיים תודה, אנחנו רוצים לסיים. קודם כל אני רוצה להודות לסגוריה על הבדיקה שלה, על הביקורת שהיא עשתה, אנחנו חושבים שזה מכשיר חשוב מאוד. אני גם שמח מאוד שגם שרות בתי הסוהר וגם המשטרה רואים בדו"ח הזה מכשיר עבודה חשוב, וגם הנהלת בתי המשפט, אני רואה בזה התקדמות, כי בדרך כלל יש איזו שהיא נטייה למערכות

קודם כל לדחות כל דבר. אל תדחו. בסך הכל זה נועד לשפר ונועד לטפל. אז אני קודם כל מבקש אתכם על הדבר הזה.

אנחנו בהחלט מברכים על העברת הסמכויות בנושא טיפול בעצירים מהמשטרה לשרות בתי הסוהר. זו יוזמה מאוד חשובה, מאוד משמעותית, בוודאי עניין אסטרטגי ולא טקטי. יחד עם זה אנחנו מודאגים שהדבר הזה נעשה ללא הקצאת המשאבים הנדרשים כדי לשדרג בעצם את הטיפול על כל המשתמע מכך, וזו בעצם המטרה.

אין מטרה אחרת לעניין, ואין איזושהי מדיניות שאפשר, יכול להיות שיש אבל היא לא, בואו נאמר כך, לפחות משרד האוצר לא יודע ממנה. היא מדיניות כוללת עם היבטים תקציביים כוללים. יש איזה שהוא כנראה סידור פנימי, המשרד לבטחון פנים עם המשטרה עם השב"ס. אני לא מאמין שאפשר לפתור את זה רק בדרכים האלה. אם באמת רוצים להגיע לתוצאות שאנחנו מדברים עליהן, התוצאות האופטימליות.

אני רוצה לומר שאנחנו כחברי הוועדה החלטנו להגיש הצעת חוק שתשווה את תנאי האסירים לתנאי העצירים על פי חוק המעצרים. אני הצגתי את ההצעה הזו פה בפני חברי הוועדה, כל מי שירצה אנחנו נבוא ונחתיים אותו ואנחנו נגיש את זה, היועץ המשפטי של הוועדה הכין לנו את הצעת החוק הזו מתוך רצון פעם אחת לנסות ולצמצם את הפערים בחקיקה בין עצירים לאסירים. אני חושב שזה דבר נכון.

יכול להיות שצריך בזה לעשות איזה שהוא מהלך מודולארי, כמוכן זה לא יכול להיעשות מהרגע להירגע, אולי כדאי שנכניס בחוק איזה שהוא אלמנט מודולארי, כדי שהמשלה תוכל ללכת בעניין הזה באיזה שהוא אישור עקרוני אני חושב שצריך גם שאנחנו נבהיר לממשלה שאנחנו מבינים שזה לא תהליך שאפשר לעשות אותו מהרגע להירגע אלא שאנחנו מבינים שמדובר באיזה שהוא תהליך הדרגתי שייקח איקס שנים. כדאי אולי בדברי ההסבר או בחקיקה שהממשלה לא תיבהל מהדבר הזה ותדע שיש פה איזה שהוא כיוון שאפשר לעשות אותו בהדרגה.

אני מוכרח לומר שאני קצת מודאג ממה ששמענו לגבי הנהלת בתי המשפט. יש לי תחושה שאין שם כתובת אחת ברורה. זאת אומרת מצד אחד יש את הנהלת בתי המשפט, שהיא עוסקת בעצם, היא גם אחראית על המבנה.

השופט אלון גילון:

יש לנו אנשים שמטפלים בנושא הזה.

היו"ר אופיר פינס-פז:

יותר לי להמליץ, אנחנו ממליצים בכל זאת להקים ועדה, ממש להקים ועדה משותפת להנהלת בתי המשפט, למשטרה ולשרות בתי הסוהר לגבי שדרוג תנאי עצירים בבתי המשפט. אנחנו מודעים למאמצים שנעשים ולשדרוג שכבר נעשה. אבל הממצאים הם לא קלים, הם קשים, וחלק מהדברים, כפי שאתה אמרת כבוד השופט גילון, אפילו לא ניתנים לשיפור.

במקומות שלא ניתן לשפר צריך לחשוב על פתרונות אחרים. אי אפשר להשאיר את זה ככה. גם בשרות בתי הסוהר עכשיו החליטו שכמה מתקנים משטרהיים אי אפשר לשפר אותם, אז החליטו לסגור אותם ולמצוא פתרון אחר. אין מה לעשות. צריך לחשוב אולי בכוחות משותפים גם על פתרונות שהם לא כולם נמצאים בידי הנהלת בתי המשפט. לכן אנחנו ממליצים בכל זאת על הקמת ועדה משותפת, שתטפל בכוחות משותפים בממצאים שקשורים לבתי המשפט.

דבר אחרון, אני מבקש את ממצאי התלונה לגבי המקרה המזעזע שתואר פה, אני אומר שוב, אני לא יודע אם הוא באמת, על פניו הוא נשמע באמת קשה, לא מתאים, לא מתאים משום בחינה. ואם הוא נכון, אני אומר, אני חושב שלא יהיה לי ויכוח עם הנהגת השב"ס על זה שאם זה מקרה אמיתי אסור לעבור עליו לסדר היום.

ענישה זה דבר שאי אפשר להימנע ממנו אבל גם ענישה היא צריכה לשמור על כבודו של אדם, גם אם אתה מעניש אותו, אבל לא יכול להיות, אם הדברים האלה הם נכונים אלה דברים שאסור לעבור עליהם לסדר היום. זו המלצתנו. בכל מקרה אנחנו מבקשים לקבל את הממצאים בהקשר הנקודתי הזה. אנחנו מאוד מודים לכם על הדיון הזה ונתראה בהמשך הדרך. תודה.

9/8

3312. טענות של אסירים בבתי-הכלא "שאטה" ו"איילון"

חבר הכנסת אחמד טיבי שאל את השר לביטחון פנים
ביום י"ג בתמוז התשס"ה (20 ביולי: 2005)

מספר אסירים בבתי-הכלא "שאטה" ו"איילון" טענו בפני, כי במהלך הנסיעה לבית-המעצר "ניצן" ברמלה, שאורכת יותר מ-12 שעות, הם אינם מקבלים מזון והזדמנות להתפנות לשירותים. עוד נטען, כי באגף 3 בכלא "שאטה", תקרה שכבר קרסה פעמיים, עדיין מהווה סכנה בטיחותית.

רצוני לשאול:

1. האם הטענות מוצדקות?

2. אם כן - מה ייעשה לתיקון המצב?

תשובת סגן השר לביטחון פנים יעקב אדרי:
(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1 ו-2. אסירי בית-הסוהר "איילון" אינם נוסעים בפוסטה כאשר הם מועברים מאיילון לבית המעצר "ניצן", כיוון שהמרחק בין שני בתי-הכלא הינו כ-50 מ' בלבד.

אשר לאסירי בית-הסוהר "שאטה", המועברים לבית-המעצר "ניצן" - הנסיעה אורכת כשמונה שעות. במהלך הנסיעה מתאפשר לאסירים להתפנות לשירותים בכל תחנות המעבר לאורך המסלול.

בעניין המזון: האסירים מקבלים ארוחת בוקר בטרם היציאה מבית-הסוהר "שאטה", וארוחה נוספת עם הגיעם לבית-המעצר "ניצן". לאחרונה הוחל גם במתן ארוחת צהריים בבית-סוהר "השרון", הנמצא במחצית הדרך בין שני בתי-הכלא האמורים לעיל.

באגף 3 בכלא "שאטה" אין כל תקרה שכבר קרסה פעמיים.

לגבי התקרה של אגף 4, בעקבות בדיקה נמצא כי בחלק מן התקרה, בשטח של 2 מ"ר, קיימת תופעה של התפוררות הטיח, לרבות שכבת הכיסוי של הברזל התחתון. לאור זאת הוחל בשיפוץ התקרה ותיקון הטיח שהתפורר.

10/18

הגדרות

1. יחידה אחת היא יחידה אחת של פרויקט, ויש לה 984787823, למחנה שהוקמה
ב-1987 על ידי משרד המבחן, אשר...
במסגרת...

2. יחידה אחת של פרויקט אחת...

3. יחידה אחת של פרויקט אחת...

4. יחידה אחת של פרויקט אחת...
היא יחידה אחת של פרויקט אחת...
היא יחידה אחת של פרויקט אחת...
היא יחידה אחת של פרויקט אחת...

5. יחידה אחת של פרויקט אחת...
היא יחידה אחת של פרויקט אחת...
היא יחידה אחת של פרויקט אחת...
היא יחידה אחת של פרויקט אחת...

6. יחידה אחת של פרויקט אחת...
היא יחידה אחת של פרויקט אחת...
היא יחידה אחת של פרויקט אחת...
היא יחידה אחת של פרויקט אחת...

ישראל (מדינת) ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

9. תנאי המסע...
...אשר יבואו לביקור...
...במסגרת...

10. יבואו...
...במסגרת...
...במסגרת...

11. תנאי...
...במסגרת...
...במסגרת...

X
...
...
...

...

...
...
...

...

...
...
...

...

1158

כא' בטבת תשס"ג

26.12.02

לכבוד
ד"ר בעז לב
מנכ"ל משרד הבריאות

ד"ר לב הנכבד,

הנדון: דו"ח הוועדה לבדיקת השירות הרפואי לאסירים

אנו מתכבדים להגיש לך את דו"ח הוועדה לבדיקת השירות הרפואי לאסירים.

ההמלצות התקבלו פה אחד.

נוכח החשיבות החברתית והציבורית של העניין, אנו מקווים כי המלצותינו יתקבלו ויבוצעו בהקדם, לרווחת האסירים.

בסבוד רב ובברכה

פרופ' אבי ישראל
ד"ר הוועדה
פרופ' מיכאל אלדר
חבר הוועדה
גב' מוזל אלברג
חברת הוועדה

פרופ' אליה זט
חבר הוועדה
ד"ר מיכאל דור
חבר הוועדה
ד"ר בוריס רבינוביץ
חבר הוועדה

ד"ר דרור גוברמן
לכ"ו הוועדה

העתק: ח"כ הרב ניסים דהן, שר הבריאות

מקום הביקור	מועד
פגישה עם קרפ"ר שבי"ס מרי"ש	1.10.2002
ב/ס נווה תרצה	
ב/ס השרון	3.10.2002
ב/ס הדריס	
ב/ס אשמורת	9.10.2002
ב/ס שטה	
ב/ס צלמון	13.10.2002
ב/ס חרמון	
ב/ס איילון	29.10.2002
ב/ס ניצן	
מרפאת ברה"י במתקן מרי"ש	
מרי"ש	10.11.2002
ב/ס שקמה	17.11.2002
ב/ס זמון	8.12.2002
ב/ס כרמל	
ב/ס נפחא	10.12.2002
ב/ס אוהלי קינר	
ב/ס אשל	

...מצ"ב בנספח א' הפרוטוקולים של הביקורים.

דוח הוועדה לבדיקת השירות הרפואי לאסירים

1. רקע להקמת הוועדה

הוועדה לבדיקת השירות הרפואי לאסירים מונתה על ידי מנכ"ל משרד הבריאות בעקבות החלטת של בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק בעתירת רופאים לזכויות אדם כנגד שירות בתי הסוהר וחמדינה על מנת לבחון טענות שהועלו על ידי ארגון רופאים לזכויות אדם באשר לטיפול הרפואי באסירים (בג"צ 3274/02).

2. בפרט ומיני נכתב:

"בהמשך להחלטת בית המשפט העליון מיום 26.6.02 בתיק בג"צ 3274/02 ארגון רופאים לזכויות אדם נ"השר לבטיחות פנים ואחרים אני מתכבד למנותכם כוועדה מקצועית לבחינת השירות הרפואי הניתן כיום במדינת ישראל לאסירים...

אודה על בדיקתכם את השירותים הניתנים לאסירים בתוך בתי הסוהר (במרפאות ובמר"ש ברמלה ואפשרויות השירות הזמינות לאסירים מחוץ למתקני הכליאה. אבקשכם להגיש תוך 4 חודשים דו"ח מפורט לגבי איכות הטיפול הרפואי הניתן לאסירים על כל היבטיו כולל הלוגיסטיים ובכל עניין אחר קשור כפי שתראו לנכון, לרבות המלצותיכם בעניין."

3. חברי הוועדה

יו"ר:

פרופ' אבי ישראלי, מנהל המחלקה למינהל וכלכלת בריאות, הדסה ירושלים
חברי הוועדה:

פרופ' מיכאל אלדר, מנהל מכון הלב מרכז רפואי שיבא

גבי מזל אלבגלי, אחראית ארצית על הסיעוד, משרד הבריאות, ירושלים

פרופ' אריה בס, מנהל המחלקה לכירורגית כלי דם, ביה"ח אסף הרופא

ד"ר מיכאל זור, ראש האגף לרפואה כללית, משרד הבריאות, ירושלים

ד"ר בוריס רבינוביץ, נציבות שבי"ס, רמלה

מרכז הוועדה:

ד"ר דרור גוברמן, מנהל המחלקה לרפואה קהילתית, משרד הבריאות, ירושלים

4. אופן עבודת הוועדה:

הוועדה פתחה את דיוניה בשיחה עם קרפ"ר השבי"ס, ד"ר אלכס אלדר. ד"ר אלדר הציג לחברי הוועדה את מבנה שירותי הרפואה בשבי"ס ואת נוהלי השירות בענייני רפואה. הוועדה ביקרה בבתי הכלא המפורטים:

בכל אחד מהמתקנים קיימה הוועדה מפגש עם הרופא האחראי, החובש האחראי ועם חלק מהגורמים הרפואיים הנוספים באותו מתקן. כמו כן, בחלק מהמתקנים, נפגשו חברי הוועדה עם המפקדים של מתקני הכליאה. הוועדה סיירה בכל אחת מהמרפאות. נבדק הציוד הרפואי, הניקיון, חדרי ההמתנה, חדרי החולים (אם יש). בכל המרפאות נבדקו הרשומות הרפואיות. נבדק ספר הרופא ונבחרו באקראי גיליונות של אסירים ונבדקה איכות הרשומה הרפואית וכן הסבירות של הטיפול. בחלק מהמרפאות נבדקו באופן אקראי החובשים מבחינת ידע תיאורטי ומעשי, למשל – הכנת מנת אינסולין מסוג מסוים ובמינון מסוים לחולה וידע בהזרקה. בכל המתקנים נפגשו חברי הוועדה עם אסירים חולים. חלק מהאסירים נבחרו על ידי הוועדה באקראי מתוך התיקים, לאחר בדיקת הרשומות, חלק מהאסירים היו כאלה שזווח לועדה שהתלוננו לעמותת רופאים לזכויות אדם או שהגישו עתירות בענייני בריאות וחלק נבחרו באקראי מבין האסירים שהיו בחדרי החולים או במתקן כולו. במתקנים רבים סיירו חברי הוועדה במתקן הכליאה, בחדרים ובשטחים המשותפים לכלל האסירים, לפי בחירת חברי הוועדה. חברי הוועדה ביקרו, במספר מתקנים, גם בצניגות ובאגף ה"איקסים", באגפים של האסירים הביטחוניים, ושוחחו עם האסירים במקומות אלה, לפי יוזמת חברי הוועדה. ברוב המקרים נעשו שיחות אלה ללא נוכחות סותרים או מפקדים מהמתקן. בכלא דמון לא אפשרו לנו לבקר במתקן הכליאה.

הוועדה הקדישה תשומת לב מיוחדת למר"ש, שבו התקיימו שלושה ביקורים, כולל במרפאות בריאות הנפש (מב"ן).

בין המדדים לנאותות השירות בהם השתמשה הוועדה: מדדי הערכה למרפאות רפואה ראשונית; נאותות מתקן; הכשרת סגל; התמחות רופא, הכשרת חובש/אחות, השתלמויות; זמינות ונגישות של השירותים הרפואיים לאסירים במשך שעות היממה; מדדים תפקודיים; בקרת איכות, רשומות רפואיות, התייעצויות עם רופאים מומחים, טיפול בחולים עם מצבים חריפים (אקוטיים, רפואת חירום), ניהול חולים כרוניים עם בעיות כגון: יתר לחץ דם, סכרת; רפואה מונעת; שביעות רצון משתמשים.

הועברו לוועדה שני כרכים של נהלי רפואה בשב"ט. ככל שאלה נבחנו, הם נמצאו סבירים... מצ"ב בנספח ב' רשימת הנהלים.

כמו כן עיינה הוועדה בספרות מקצועית בנושא השירות הרפואי לאסירים בעולם... מצ"ב בנספח ג' ספרות מקצועית – מאמרים נבחרים בנושא השירות הרפואי לאסירים בעולם.

5. מערך הרפואה בשירות בתי הסוהר, לפי תד"ש מונח הוועדה

כל אסיר המגיע לשב"ט עובר בדיקה רפואית כללית, שבעקבותיה נרשם מוצבו הגופני הכללי ובעיותיו הרפואיות והטיפול בבעיות אלה. במידת הצורך נקבעים תורים לניתוחים וטיפולים דחופים. האסיר נבדק עם הגיעו ע"י חובש ובתוך 24-48 שעות ע"י רופא.

מערך הרפואה של שירות בתי הסוהר מעניק את הטיפול הרפואי לאוכלוסיית האסירים המוחזקים בבתי

הסוחר בישראל, הוא כולל את מתקן הכליאה המשמש את שירות בתי הסוחר למתן שירותים רפואיים מתוגברים (להלן - המר"ש) ואת מערך הרפואה בבתי הסוחר ברחבי הארץ.

מערך הרפואה של שב"ס מורכב מ-16 מרפאות המצויות בכל בתי הסוחר ברחבי הארץ, וזאת נוסף על המר"ש. מערך הרפואה של שב"ס הינו מערך רפואי המצוי בכל בתי הסוחר בארץ אשר מספק לאסירים שירות רפואי לאורך כל שעות היממה. בכל מרפאה ומרפאה של שב"ס יש רופא אחראי. רוב הרופאים אינם רופאים מומחים. חלקם היו מומחים במדינות מוצאם ולא מוכרים כמומחים בארץ, וחלקם סיימו בארץ חלק מהתמחות. הרופא האחראי נמצא מידי יום ביומו בבית הסוחר ועומד לשירות אוכלוסיית האסירים בו. הרופא משמש ככונן 24 שעות ביממה, כל ימות השנה. זוהי כוונת פעילה הבאה לידי ביטוי בהתייעצות טלפונית של החובשים ואף בהזעקת הרופא לכלא. באזור המרכז יש רופא תורן במר"ש שאליו ניתן לפנות טלפונית ואף להביא אליו חולים. במקרים מיוחדים הרופא התורן במר"ש מוזעק לטיפול באסיר נזקק. כן נמצאים באופן שוטף בבית הסוחר רופאי שיניים (במשרה מלאה או חלקית), אנשי בריאות הנפש ורופאים נרקולוגים (מומחים לסמים, חלקם פסיכיאטרים וכולם עברו קורס אוניברסיטאי ללימודי תעודה לרכישת הפשרה זו).

כל המרפאות של בתי הסוחר מנויות בשירות "קרדיוביפר" – כך שניתן לשדר למרכז א.ק.ג. של אסיר בזמן אמיתי ולקבל שירות אמבולנסים וייעוץ לחולי הלב ופינוי לחדר מיון בבית חולים סמוך. כל בתי הסוחר מפנים חולים דחופים אל חדרי המיון של בתי החולים הסמוכים למתקן. הפינוי געשה באמצעות רכב של שב"ס או באמצעות אמבולנס של מדי"א (לפעמים – נט"ן) בהתאם לדחופות, לפי שיקול דעת רפואי.

אסירים הזקוקים לייעוץ של רופא מומחה באופן לא דחוף מופנים, ככלל, לקבלת השירות למרפאת המומחים שליד המר"ש. העברת האסירים נעשית באמצעות יחידת הליווי (בי"פוסטה"). ישנם מקרים שבהם מופנים האסירים למרפאות החוץ של בתי החולים, חלקם – לבתי החולים הסמוכים למתקן הכליאה וחלקם בהתאם להיסטוריה הרפואית של האסיר. בכלא שקמה שבאשקלון יש ייעוץ ע"י אורטופד, שאליו מופנים גם אסירים מבתי הכלא בבאר שבע וממצפה רמון.

בכל מרפאה של בית סוחר מועסקים ומצויים דרך קבע, נוסף על הרופא, לפחות חובש אחראי מרפאה וברוב המתקנים חובש נוסף עובד יום וכן 3-6 חובשים נוספים העובדים במשמרות, כך שבכל משמרת במשך כל שעות היממה מצויים חובשים בבית הסוחר. אורך המשמרת 24 שעות. בחלק מבתי הסוחר יש חובש אחד במשמרת ערב/לילה ובחלק 2 חובשים. כל החובשים הינם בוגרי קורס חובשים בצח"ל. במספר מרפאות משמרות חובשות ובמר"ש – גם אחיות.

לכלא הנשים "נווה-תרצה" מרפאה נפרדת, שבה רופאה וכן מספר חובשות (בנוסף לחובשים). כל אסירה יכולה להיבדק ע"י אישה. בכלא זה טיפול רפואי מיוחד לילדי האסירות הנמצאים בכלא. יצוין כי בחלק ממדינות המערב מומלץ עתה להנהיג שירות רפואי לנשים אסירות בידי נשים רופאות¹.

לבקשת הוועדה, הוכנו בכל המתקנים רשימות של צוותי המרפאה במתקנים השונים, הכוללות מקום סיום הלימודים הבסיסיים, מקומות עבודה קודמים בישראל והכשרה מקצועית בשלוש השנים האחרונות. ... מצייב בנספח ד' רשימות סגל רפואה.

המרי"ש

.6

מתקן הרפואה המרכזי (המרי"ש) ממוקם במפקדת גוש מרכז של שב"ס בבית הסוחר מג"ן. (מג"ן הינו מתקן כליאה ייחודי המאגד בתוכו מספר אפשרויות למתן שירותים לאסירים בעלי צרכים מיוחדים בתחום הגופני והנפשי. מטרת המתקן מתן טיפול מקצועי ברמה גבוהה לאסירים הזקוקים להתייחסות אינטנסיבית, עברייני מין, עברייני אלימות במשפחה, בעלי נטיות אובדניות, חולים הסובלים מתחלואה גופנית, תושבים וחולי נפש. בית הסוחר מג"ן מאחד בתוכו הן את המרכז הטיפולי הנפשי והן את המרכז הרפואי של שב"ס והן את האגף לאסירים טעוני פיקוח).

יש להדגיש, כי מרבית האסירים המצויים במרי"ש, כלל אינם הייבי אישפוז, על פי הסטנדרטים הרפואיים המקובלים. לולא היה מדובר באסירים, מרבית המוחזקים במרי"ש, היו שוחים בביתם תוך פניה וטיפול, לפי הצורך, למרפאה רגילה או למרפאת חוץ. ברוב המקרים של האסירים, המדובר באנשים, שתנאי הכליאה במתקן כליאה רגיל, אינם מאפשרים לתחזיקם כראוי במתקן כאמור, ואולם, אין המדובר בחולים שלולא היו אסירים, היו מאושפזים על ידי רופא בבית חולים.

האסירים המוחזקים במרי"ש וחמוגדרים כ"סעודיים" על ידי רמ"ח רפואה בשב"ס, אינם סעודיים על פי ההגדרות המקצועיות של משרד הבריאות. המדובר באסירים המוגבלים בתפקודם באופן חלקי וחזקוקים לעזרה, מטעמים שונים. החזקתם בבית סוחר רגיל, אינה מתאימה ואינה אליבא דידו של שב"ס, ומשכך, הרי שמתקן כליאה אשר יש בו שירותי רפואה מתוגברים, וכן סיוע רב יותר של אסירי עבודה, יש בו כדי להוות מענה הולם וראוי לאסירים מסוג זה. כלומר, המרי"ש איננו בית חולים אלא במהותו הוא דומה יותר לחדר חולים בבית כלא.

במרי"ש יש תקן לרופא מנהל, ארבעה רופאים כלליים, רופא פנימי ורופא רנטגנולוג, רופא שיניים ונרקולוג. במרי"ש 6 אחיות, מתוכן שתיים מוסמכות ועוד כ- 20 חובשים.

המרי"ש מחולק ל"מחלקה אישפוזית כרונית" ול"מחלקה אישפוזית פעילה", כאשר בכל מחלקה יש רופא ואחות אחראית. האחות האחראית של המחלקה הכרונית היא אחות מוסמכת אקדמאית ושל המחלקה

¹ Department of Health. Report of the working group on doctors working in prisons. London: Department of Health, 2001.

הפעילה היא אחות מעשית. יובהר כי לא מדובר במחלקות אישפוז כשל בית חולים, אלא במתקן כליאה ובו אסירים חולים כרוניים ובמתקן כליאה שבו מתחלפים האסירים לעתים תכופות.

בכל לילה נמצא במר"ש רופא תורן המגיע מהמר"ש עצמו או מבית כלא אחר. הרופא מופקד על מתן שירותי רפואה דחופים בערב ובלינה לכל בתי הסוהר באזור. שירותי חירום ניתנים ע"י רופאים מומחים מבית החולים אסף הרופא, המקבלים חולים במרפאת המומחים הקבועה במר"ש. למטרה זו מוסעים האסירים ממתקני הכליאה הקבועים שלהם ע"י יחידת הליווי ושוהים במר"ש, בהתאם לתורים שנקבעים מראש. רוב הפניות הם לאורטופד, כירורג וקרדיולוג. מרפאות המומחים כוללות גם שירותים של מומחים לאף, אוזן גרון, פנימית, נפרולוגיה, אורולוגיה, נירולוגיה, עור ומין, אופטומטריסט, ריאנות/שחפת. במר"ש הוקם אגף לחולי שחפת. זהו אגף מתקדם שיש בו מערכת לחץ חיובי (למניעת הדבקה). הגיבוי המקצועי לטיפול ניתן ע"י מרכז השחפת ברחובות. נמסר לנו כי לאגף השחפת מופנים חולים שאינם אסירים על פי צו בית משפט, לקבלת טיפול נגד שחפת. במר"ש יש שלושה מכונים – מכון דיאליזה, שבו שתי עמדות, המופעל ע"י אחים מוסמכים, השירות ניתן ע"י טבע-מדיקל, מכון רנטגן, המופעל ע"י רנטגנולוג מומחה וטכנאי רנטגן, באישור משרד הבריאות; מכון פיזיותרפיה המופעל ע"י פיזיותרפיסטים מבי"ח אסף הרופא. במקום חדר ניתוח שכרגע כמעט איננו בשימוש וכן ישנה מעבדה המופעלת ע"י שלוש לבורנטיות מוסמכות. ניתן לבצע במקום בדיקות ספירת דם, שתן לכללית, כימיה, תפקודי קרישה. בדיקות אחרות נשלחות למעבדה בבי"ח אסף הרופא. המעבדה מהווה מעבדה מרכזית לנושאי סמים, ויש בה ציוד משובל ומתקדם.

מזוה מספר שנים, מקיים משרד הבריאות באמצעות גורמים שונים בלשכת הבריאות המחוזית, פיקוח על המתקן (המר"ש), בין לצורך הארכת תוקף הרישוי של המרפאה לכירורגיה בינונית, שמתוקפו פועל חדר הניתוח, ובין לצורך הפיקוח על המעבדה המצויה במתקן.

7. סל השירותים

סל השירותים המסופק לאסירים זהה באופן בסיסי לסל השירותים הקבוע בחוק ביטוח בריאות ממלכתי. אלא שהאסירים, להבדיל מהאוכלוסייה שמחוץ לכלא, עליה חל חוק ביטוח בריאות ממלכתי, כלל אינם משתתפים בעלות התרופות. יחד עם זאת, כאשר רופא מומחה רושם לאסיר תרופה שאיננה בסל השירותים, שבי"ס עושה כל מאמץ לספק לאסיר את התרופה. כלומר, האסירים מקבלים סל תרופות משופר מזה של שאר התושבים. נוסף על סל השירותים דנו, אשר ניתן לאוכלוסיית האסירים, זכאים כלל האסירים המוחזקים במשמורת (בין שהם תושבי ישראל ובין שאינם כאלו) לרשימה נוספת של שירותים ואביזרים רפואיים, הממומנים בעיקרם על ידי שירות בתי הסוהר ואשר אינם כלולים בסל השירותים הבסיסי לו זכאי תושב ישראל. ברשימה זו של שירותים רפואיים נוספים ניתן למנות טיפולי שיניים ולרבות טיפולים משקמים, רכישה של אביזרים רפואיים יקרים על השבון שירות בתי הסוהר, כגון מכשירי שמיעה, שאינם כלולים בסל הבריאות, וכיוצא בזה. קיים נוהל השתתפות כספית באביזרים רפואיים – המתבסס על מצבו הכספי של האסיר ותקופת מאסרו.

הוועדה לא שמעה תלונות על אי קבלת תרופות; נהפוך הוא, כל האסירים המרואיינים ציינו שכל תרופה

שנרשמת על ידי כל רופא, ניתנת. באשר לאבירים – ככלל, אין תלונות. נשמעה תלונה אחת שבה אסיר, ביקש לקבל אביר שלפי הנוהל לא היה מגיע לו. האסירים הביעו שביעות רצון מטיפול השיניים. רבים ציינו כי אף פעם לא קיבלו טיפול כזה בקהילה.

... מצ"ב בנספח ה' מכתבו של דר' אדלר מיום 20.11.02.

נמסר לנו כי ישנם מקרים בהם אסירים מסוימים מנסים לאגור תרופות שקשה (או יקר) להשיגם מחוץ לכותלי בית הכלא. המדובר בתרופות להורדת חום, אנטיביוטיקה וכיו"ב.

כל אסיר יכול להגיש עתירות אסירים לבית משפט מחוזי, על תנאי המאסר לרבות על טיפול רפואי. לפי נתוני מחלקת רפואה בשב"ס, בשנת 2001 נדונו 130 עתירות שעסקו בטיפול רפואי, מתוכן התקבלו 3. בעשרת החודשים הראשונים של שנת 2002 נדונו 140 עתירות שעסקו בטיפול רפואי, מתוכן התקבלו 3.

המצאים עיקריים של הוועדה:

8.

מאפיינין האוכלוסייה – האסירים ברובם גברים בריאים בגיל העבודה. כמעט כל האסירים מעשנים סיגריות. קיימת תופעה של שימוש בסמים, שיש לה השלכות על מצב הבריאות וההזדקקות לשירותי הרפואה. כן יש ריבוי של בעיות נפשיות. הפניה לשירותי הרפואה יכולה להניב "רווחים משניים" כגון יציאה למרפאה מחוץ לכותלי הכלא, קבלת זכויות כגון דיאטה ואוכל מיוחד, תנאי כליאה מיוחדים וכיו"ב. הזמן הפנוי של האסירים רב. התוצאה המצטברת של מכלול זה, היא מי יש גם פניות סרק (כמו בכל שירותי בריאות ובייחוד במערכות כופות), אך דומה כי שכחותם במתקני כליאה גבוהה יחסית. זאת ועוד – כתוצאה מהזמן הפנוי הרב, נדמה כי ההמתנה לרופא מומחה, למשל, היא ממושכת, הגם שמועדי ההמתנה יכולים להיות דומים למקובלים ברפואה הציבורית בישראל.

ככל שהוועדה יכלה לבדוק, אין התערבות בסטנדרטים מקצועיים טיפוליים של רופאי שב"ס מטעמם של גורמי שב"ס. רופאי שב"ס רואים עצמם כרופאים המותגיבים לבריאות האסירים. באופן כללי האסירים זוכים בבית הסוהר לטיפול טוב וסדיר. למרבה הצער, לגבי חלק מהטיפוליים (בעיקר בתחום הגמילה) אין המשכיות עם שחרור האסיר. האסיר שזקוק לתחליף סם ואינו יכול לקבלו בקהילה בצורה מסודרת בחלק מהמקומות בארץ, חוזר למעגל הפשע, ולעתים אסיר המשוחרר במצב רפואי מאוזן חוזר לכלא במצב ירוד.

זמני ההמתנה לרופא מומחה נראים ארוכים למדי ועומדים על כחודש ולעיתים על חודשים, בפרט בבתי הכלא הפריפריים. משך ההמתנה נראה ארוך מדי בעיקר נוכח היות צוות הרופאים הראשוניים רופאים לא מומחים, אשר זקוקים לזמינות גבוהה יותר של ייעוץ. אמנם, תמונת מצב זו איננה שונה, באופן מהותי, מהמצב בחלק ממרפאות הציבוריות של חלק מקופות החולים בארץ. יחד עם זאת, יש לזכור, שלאסירים, להבדיל מחולים רגילים, אין אלטרנטיבה ואין אפשרות בחירה.

תנאי הכליאה בחלק מבתי הכלא אינם הולמים כלל ועיקר. חלק מהמותקנים מאד מיושנים. לפחות בכלא אחד נטען שהמזון בשבתות אינו ניתן בזמן, שהאוכל מחולק בכלים פתוחים ולא נקיים, חולדות ועכברים

הוועדה ממליצה לשנות את השיטה הקיימת להפניה לרופאים מומחים מבתי הכלא הפריפריאליים. כאמור, ככלל, בשיטה הקיימת האסירים מופנים למר"ש לקבלת ייעוץ וטיפול של רופאים מומחים. שיטה זו כרוכה בסרבול רב, בעיקר עקב ההסעות של האסירים (בדרך כלל ב"פוסטהו"). אסירים לא מעטים מוותרים על ההפניה בשל הנסיעה והשהייה במר"ש, כאשר לפעמים למפגש קצר יחסית עם רופא מומחה ההיעדרות מבית הסוהר הקבוע יכולה להיות ממושכת. הוועדה ממליצה כי השיטה הקיימת תמשיך ותפעל לגבי האסירים בבתי הכלא הסמוכים למר"ש. לגבי האסירים בבתי הכלא הפריפריאליים – הוועדה ממליצה כי רופאים מומחים יגיעו למרפאות שבבתי הסוהר, במקום לנייד את האסירים לרופאים המומחים שבמר"ש.

בין היתרונות שאנו צופים להמלצה זו – הייעוץ יהיה זמין יותר, התורים צפויים להיות קצרים יותר, כל נושא הסעת האסירים ב"פוסטהו" למטרה זו יתייתר וניתן להעריך כי היענות האסירים להפניות לרופאים מומחים, שיהיו זמינים ונגישים יותר, תגדל. הדבר יביא לצמצום הנסיעות ומשכי הנסיעה באופן משמעותי ועשוי לחסוך צוותי ליווי והוצאות על ליווי.

חברי הוועדה רואים גם חשיבות רבה לכך שהייעוץ יינתן במרפאות של בתי הסוהר, כך שהסגל הרפואי במקום (שרובו ככולו איננו כולל רופאים מומחים) יהיה שותף לאבחנה ולטיפול, תתקיים למעשה גם הוראה והדרכה לסגל במקום וכך גם ישתפר המעקב אחר מצבם הרפואי של האסירים.

עלות המלצתנו זו דורשת בדיקה. אנו סבורים כי העלות הנוספת (אם תהיה כזו) איננה גבוהה, וכי היתרונות הגלומים בה מצדיקים את השינוי המוצע.

חלק מהמקצועות הרפואיים דורשים ציוד מיוחד או מכשור ספציפי (כגון עיניים) ולכן חברי הוועדה סבורים שבשלב זה דיסציפלינות כאלה יישארו בשיטה הישנה והאסירים ינוידו למר"ש. אנו מציעים כי השינוי יתחיל עם ההתמחויות באורטופדיה, עור, רפואה פנימית (רצוי מומחים העוסקים בקרדיולוגיה, גסטרואנטרולוגיה), כירורגיה. מקצועות אלה נדרשים בתדירות גבוהה ע"י האסירים והתורים אליהם יותר ארוכים, יחסית, כמובן שכמות ותדירות השירות בהתמחויות השונות בכל אחד מבתי הסוהר תלויה בצרכים ובביקוש. הוועדה סבורה שיש לעשות כל מאמץ למצוא יועצים מומחים מתאימים למשימה זו, רצוי מבתי חולים ומרפאות מומחים באזור הסמוך לבית הסוהר.

ה. המשלה והשתלמות

ה.1. הרופאים

ככלל, הוועדה התרשמה לטובה ממרבית הרופאים המועסקים במרפאות ובמתקנים השונים. הרופאים גילו ידע, בקיאות בעניינים המיוחדים לטיפול באסירים ואכפתיות כלפי האסירים. עם זאת, רוב הרופאים אינם מומחים. הוועדה מודעת לכך שהשביש עשה נאמץ לכלול רופאים בשירותיו אך ללא הועיל. כיוון שמרבית הרופאים אינם מומחים, וקיימת גם שאלה מהו סוג המומחיות הנדרש למרפאות בית הכלא, הוועדה ממליצה על התוויית מסלול הכשרה לרופאים, בנוסף להשתלמויות ששביש מקיים. במסגרת זו ניתן לשקול לימודי המשך, כגון לימודי תעודה ברפואת משפחה, רפואה פנימית וכדומה, רוטציות בנות חודש במחלקות

בתי חולים או במרפאות מוכרות להתמחות בקהילה, אחת לשנתיים, למשל. הוועדה סבורה כי העברת הייעוץ של הרופאים המומחים למרפאות בתי הסוחר תתרום גם היא להרחבת האופקים המקצועית של הרופאים.

הוועדה ממליצה לפעול כי הרופאים במר"ש, לפחות, יהיו מומחים ורצוי שיהיו מגוון מומחיות שלהם, כגון רפואה פנימית, משפחה, אורתופדיה, כירורגיה. רצוי מאד שלמפקד המר"ש יהיו הן כישורים ניהוליים והן מומחיות באחד מתחומי הרפואה הרלוונטיים. הוועדה סבורה כי הסכם הסינוף בין המר"ש ובין בית חולים אוניברסיטאי עשוי להביא לשיפור הטיפול בחולים ולהעלאות הרמה המקצועית של הצוות. הרופאים יוכלו להיוועץ בצוות בית החולים, ניתן יהיה לעסוק במחקר על אוכלוסיית בית הסוחר. ראוי לשקול כי מומחים, למשל בתחום בריאות הציבור יבקרו, כחלק מהשתלמותם, בשב"ס.

כן מומלץ לבחון אפשרות לשלב במקרים המתאימים case manager - מומחה ברפואת המשפחה או ברפואה פנימית - אשר יהיה רופא בכיר המנהל טיפול כיועץ אחראי. יצוין, כי גם מחשוב ההפניות (ראת לחלק) יש בו כדי לשפר נושא זה, מבחינת המעקב.

הוועדה סבורה כי יש לפעול להגברת העניין של הקהילה הרפואית והקהילה המקצועית העוסקת בבריאות הציבור מחוץ לבתי הסוחר בנושאי הבריאות והרפואה בשב"ס. שילוב נושאים ייחודיים אלה בתוכניות הלימודים ועידוד עיסוק מקצועי ומחקרי בתחום יש בהם כדי לתרום להעלאות הרמה המקצועית של מערך הרפואה בשב"ס ולהגביר את התמיכה של כלל רופאי הקהילה ברופאי שב"ס. יצוין כי ועדה מקצועית בבריטניה שעסקה בנושא זה המליצה גם כן המלצה ברוח זו³.

החובשים

27.

הוועדה התרשמה כי הידע של החובשים סביר וכי ביצועיהם תקינים. עם זאת, במגמה להביא להעלאת הרמה ולשיפור נוסף נודעת השיבות להעלאת רמת ההשכלה והידע, באמצעות הדרכות והשתלמויות.

כשאיפה, סבורה הוועדה כי היה זה רצוי שסגלי הרפואה בכלל יאוישו כולם עיני אחיות ואחים מוסמכים. עם זאת, במציאות הקיימת בארץ בנוגע למחסור במקצועות הסייעוד, ואופייה המיוחד והקשה של העבודה בשב"ס, מודעו הוועדה לכך שזהו יעד לטווח רחוק. לכן, בטווח הקצר, נוכח סוג המיומנויות הנדרשות ממליצה הוועדה על פעילויות להעלאה מתמדת של הרמה המקצועית של החובשים.

מומלץ לקיים באופן סדיר ומובנה השתלמויות והדרכות במוסדות רפואיים מחוץ לשב"ס - בעיקר במרפאות קהילתיות גדולות, שהעיסוק של הסגל הפרה רפואי בהן דומה לזה של מרפאות הכלא וכן בהדרי מיון בבתי חולים ובמוסדות גוספים (כגון מוסדות גמילה, בייח לחולי נפש). כך יעבור כל חסגל, בהדרגה, השתלמות ראשונית ובהמשך השתלמות עדכון ורענון וכן הלאה.

³ ראה הערה 1 לעיל.

כן מומלץ לעודד חלק מהחובשים (לדוגמה, אתראי מרפאה) לצאת לקורסים מקצועיים מתקדמים, ואפילו לקורס פרה-מדיקס.

1. טיפול באסירים סיעדיים ומוגבלים במר"ש:

המר"ש, כאמור, איננו בית חולים ולדעת חברי הוועדה טוב שכך יישאר. הוועדה ממליצה לבחון, ברמת הפרט, את הצורך להמשיך שהיה בכלא של אסירים מרותקים למיטתם, ולשוב ולעשות זאת, כדבר שבשגרה, מזי תקופה שתקבע.

כיום מטפלים באסירים אלה אסירי עבודה שלא רכשו מיומנות מיוחדת לשם כך. הוועדה שמעה מספר תלונות על טיפול אסירי העבודה. הוועדה סבורה שהנושא טעון שיפור. העסקת אסירי עבודה במשימות אלה היא פתרון זמין וסביר, שעלויותיו נמוכות ויש בו אף כדי לספק תעסוקה למספר אסירים. ברוב המקרים עונה טיפול זה לצפיפות ולדרישות. עם זאת, הוועדה סבורה כי יש לבחור למטרה זו אסירים בעלי יכולות מתאימות (פיזיות ואישיותיות). בנוסף, דרושה הכשרה של אסירי העבודה לטיפול באסירים, הקניית מיומנויות בסיסיות וערכים בסיסיים. כן נדרש פיקוח צמוד על התפקוד היום יומי של אסירי העבודה המועסקים במשימה זו, ודגון שוטף, בתדירות יום יומית. הוועדה ממליצה כי האחות שב"מחלקת אישפוז כרונית" שבמר"ש והעובד הסוציאלי של המר"ש יפקחו על בחירת אסירי העבודה, הכשרתם ותפקודם היום יומי ועל הדיווח כאמור.

2. תנאי הכליאה

מספר בתני סוחר שנבנו לאחרונה הם מתקנים הולמים וראויים, מכל הבחינות, לרבות ההיבטים הבריאותיים והרפואיים. מתקנים אלה ממחישים עד כמה המצב בשאר המתקנים איננו מספק. הוועדה סבורה כי דרוש שיפור תנאי הכליאה בבתי הכלא, וכי לצפיפות ולתנאים הסניטאריים הירודים (בחלק מהמתקנים) השפעה ישירה על הבריאות, התברואה והתחלואה. אין לסבול מגורים על חרצפה דרך קבע בבתי הכלא, בפרט כאשר מדובר על אסירים חולים או מוגבלים (כדוגמת האסיר קטוע הרגל).

שיפור כזה דורש השקעה בתשתיות וכן הורדת הצפיפות. הוועדה מודעת למגבלות המשאבים ולעומס הרב על שבי"ס, הנדרש לתת מענה לאסירים רבים, מעבר ליכולת המתקנים הקיימים. עם זאת, זוהי בעיה מרכזית שאין להתעלם ממנה – מנקודת ראות בריאותית-רפואית - המצב טעון שיפור ובהקדם.

בהקשר זה יש להזכיר את סוגיית הניקיון בתאים. הוועדה מצאה שונות רבה ברמת הניקיון בתאים, כשבחלק מהתאים המצב בלתי נסבל. החסבר שניתן לכך הוא כי האסירים אחראים בעצמם על ניקיון תאיהם. הסבר זה איננו מקובל על הוועדה. הוועדה סבורה כי כשם שהנחלת הכלא והסוהרים מקיימים פיקוח יום-יומי (ולעתים אף מספר פעמים ביום) על האסירים בתאים, שבי"ס צריך לקיים פיקוח על רמת הניקיון בתאים ולדרוש רמת ניקיון מינימלית.

ה. העישון

הוועדה מצאה כי רוב עצום של האסירים ברוב התאים מעשנים, וכי אפילו אם אסיר איננו מעשן הוא נתון ל"עישון פסיבי" אינטנסיבי. הוועדה מודעת לכך כי בשב"ס מתמודדים עם התלכודות קשות, עם זאת סבורה הוועדה כי נוכח ההשפעות השליליות הידועות של העישון על הבריאות, אין להתעלם מבעיה זו. הוועדה סבורה כי ראוי לקיים הסברה בכלא גם על נזקי העישון ולעודד אסירים להיגמל גם מעישון. ראוי לנסות ליצור תאים ללא מעשנים ו/או אזורים ללא עישון בכלא.

ט. אוכל ודיאטה

נושא הדיאטה בשב"ס זוכה לתלונות מרובות. הוועדה התרשמה כי קיים עיסוק רב בנושא האוכל והדיאטה וכי פעמים רבות התלונות אינן משקפות בעיות אובייקטיביות. עם זאת, אין ספק שקיימות בעיות סובייקטיביות בעניין זה. חלק מהבעיה הם פערי ציפיות בין האסירים למערכת הרפואית והמנהלתית, שוני בהרגלי אכילה של האסירים השונים, שוני בתרבות האכילה ובסל המזון אליו היו מורגלים מחוץ לכלא וכן בעיית השגרתיות ותחושת שלילת הבחירה גם בתחום זה. התלונות מתחזקות כאשר אסיר נזקק לדיאטה מסוימת.

הוועדה ממליצה להקדיש יותר תשומת לב לנושא זה. ניתן לגוון ולשפר תוך שימוש באותם מוצרי מזון ללא תוספת עלות. מוצע לקיים ייעוץ והדרכת אסירים כללית בנושאי מזון ודיאטה וכן והדרכות פרטניות לאסירים הזקוקים לדיאטה מטעמים רפואיים. למותר לציין כי מן הראוי להקפיד על ההיגיינה של המזון, הובלתו של המזון המוכן למתקנים בכלים סגורים וכיוצא בזה.

י. כבילת אסירים

הוועדה מאד הוטרדה מכך שחלק מהאסירים מקבלים טיפול רפואי או מוסעים לטיפול רפואי כשהם כבולים. הוועדה מצאה כי רוב האסירים מוטרדים בעניין זה הרבה פחות מאשר חברי הוועדה ורואים בכבילה אמצעי סביר.

הוועדה סבורה כי יש להקפיד על מילוי הוראות נוהל כבילת אסירים ועצירים במוסדות רפואה שנקבעו בגוהל חוזר מינהל הרפואה של משרד הבריאות, מסי 39/99 מיום 23.8.99.

הוועדה ממליצה כי תהיה הקפדה על עקרון המידתיות והימנעות משימוש בכבילה מעבר לנדרש.

יא. מחשוב

הרשומות מנהלות באופן ידני, וכן המעקב אחרי התפניות לרופאים מומחים, בדיקות המעבדה, לקיחת התרופות והטיפולים, מחסן התרופות ועוד. הוועדה ממליצה על מחשוב מערכות אלה, כולל התיק הרפואי של האסיר. המחשוב יכול לשפר את השירות הרפואי, ולהוות אף אמצעי מעקב ובקרה, לצרכים פנימיים ותיצוניים. המחשוב אף מאפשר לעקוב אחרי הנתונים בחתכים שונים כדי לעמוד על צרכים ומגמות.

י.ב. שחרור האסיר

שחרור האסיר צריך להיות מתואם עם הקהילה גם מתבחינה הרפואית. יש להבטיח רציפות והמשכיות של הטיפול, בייחוד אם מדובר בחולים כרוניים, חולים עם מחלות זיהומיות, אסירים עם בעיות נפשיות ואסירים בתחילת גמילה. נושא זה מותנה, כמובן, בעיקר בגורמים נוספים ולא רק בשירות הרפואי בשביס.

10. נספחים

- נספח א' הפרוטוקולים של הביקורים.
- נספח ב' רשימת הנהלים.
- נספח ג' ספרות מקצועית – מאמרים נבחרים בנושא השירות הרפואי לאסירים בעולם.
- נספח ד' רשימות סגל רפואה.
- נספח ה' מכתבו של ד"ר אדלר מיום 20.11.02.

רשימת הגזלים
 הסדרת חברות בקופ"ח לאסיר משתחרר
 נוהל טיפול בעתירות
 נוהל חיפוש פנימי של סמים
 נוהל שימוש באמבולנס
 נוהל רופא תורן במר"ש
 תורנות רופאים פסיכיאטרים
 טיפול רפואי באסירים-עקרונות וכללים
 ביקודי רופאים פרטיים אצל אסירים
 סיוע לאסיר פלילי נשוי לצרכי פריון
 חלוקת תרופות לאסירים
 חובש במרפאה-אחריות וסמכות
 העברת פצועים למרכז טראומה
 בדיקות וטיפולים-שמירה על צנעת הפרט
 העברת פצועים למרכז טראומה
 מזון דיאטטי
 בדיקות לעובדים בסביבת חומרים רעילים
 טיפול רפואי-אסירות הרות ותינוקות
 אבחון אסיר כחולה סיעודי
 אבחון אסיר כחולה כרוני
 קליטת אסירים ואישפוזם ביחידה הפסיכיאטרית ובבתי חולים לחולי נפש
 הפניית אסירים לטיפול במר"ש
 בדיקת אסירים המתאמנים בחדר כושר
 מניעת התאבדויות
 טיפול באסיר שובת רעב
 טיפולי שיניים
 סמים
 חקירה אפידמיולוגית
 הזמנה וניפוק תרופות
 רפואה מונעת
 רישום ודיווח

12/8

ועדות הלשכה - רענון נהלי ביטול הסעות אסירים לבתי המשפט והודעות על החלטות בתי המשפט

|עו"ד תמר פול

26.02.2003

בעקבות פניית עורכי הדיון אחינעם מרגלית ואבים יריב לנציבת שירות בתי הסוהר - רב גונדר אורית אדטו - בנוגע לנהלי ביטול הסעות של אסירים מבתי הכלא לבתי המשפט, הודיעה הנציבה ביולי 2002 כי ירוענו הנחיות לפיהן בקשת אסיר שלא להופיע לדיון בעתירת אסיר שהגיש תכובד. כמו כן, "הודעת עורך דין על החלטת בית משפט (באין ביזו החלטה חתומה כדיון) תכובד ככל שההודעה תהא על נייר הפירמה של עוה"ד ובחתימתו".

עורכי הדיון מרגלית ויריב ציינו במכתבם כי במקרים רבים מבקשים אסירים לפטור אותם מנוכחות בדיונים בבית משפט, בין היתר בשל משך הנסיעה ותנאיה. בתי המשפט נעתרים לבקשה ושולחים העתק בפקס למשרדי הסניגורים. החלטת בית משפט מועברת לקצין הרישום בשב"ס.

על פי נהלי שב"ס החלטה שלא נשאה חתימת שופט או חותמת של בית משפט, לא כובדה. לטענת עו"ד מרגלית ויריב הנהל פסול ומהווה הפרת החלטה שיפוטית על ידי רשות שלטונית.

13/8

תנאי המעצר והמאסר במתקני הכליאה של משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר בשנת 2006

סכום הממצאים העיקריים העולים מדוחות הביקורת שערכו
אנשי הסניגוריה הציבורית באשר לתנאי המעצר והמאסר
ושמירת זכויות העצורים והאסירים
ב-29 מתקני מעצר של משטרת ישראל
ב-7 בתי סוהר בישראל
ב-9 מתקני מעצר בבתי משפט

תוכן העניינים

5	א. מבוא	
8	ב. ליקויים עיקריים שנחשפו במתקני המעצר של משטרת ישראל	
8	1.ב. אי-שמירה על זכויותיהם של קטינים בבתי המעצר	
11	2.ב. הפרת הזכות לקיום מצוות דת בבית המעצר מגרש הרוסים	
12	3.ב. ליקויים הנוגעים לחובה לספק מיטה לכל עצור	
13	4.ב. כבילה עונשית של עצורים בתחנת משטרת אילת	
13	5.ב. יחס מוזלזל כלפי עצירים וקשיי תקשורת עם הסגל	
15	6.ב. תאי מעצר קטנים וצפופים	
17	7.ב. תנאים היגייניים ותברואתיים קשים	
20	8.ב. תנאי אוורור בלתי סבירים	
22	9.ב. ליקויים הנוגעים לתאי המקלחת והשירותים	
23	10.ב. תאורה חלשה	
24	11.ב. חוסר בריחות מינימלי	
25	12.ב. שלילת הזכות להליכה באוויר חפזות	
27	13.ב. ליקויים במימוש זכות החיוועצות עם עורך דין	
29	14.ב. ליקויים במימוש זכותם של עצורים לקבלת מבקרים	
31	15.ב. ליקויים במימוש האפשרות להשתמש בטלפון לעצורים חזכאים לכך	
32	16.ב. ליקויים בקבלת טיפול רפואי	
33	17.ב. ליקויים בקבלת טיפול פסיכיאטרי	
36	18.ב. ליקויים בקשר לכמות המזון, איכותו והרכבו	
38	19.ב. אי שמירה על כללי הפרדת בין סוגי העצורים והאסירים	

20. ב. בעיית אי-קליטת "חייבי שבי"ס" במתקני שרות בתי הסוהר 40

ג. ליקויים עיקריים שנחשפו במתקני שרות בתי הסוהר 42

- 1. ג. אלימות, איומים ויחס משפיל ומזלזל של סוהרים כלפי אסירים 43
- 2. ג. ענישה משמעתית קיצונית 45
- 3. ג. צפיפות קשה והלנת אסירים על הרצפה 46
- 4. ג. תנאים היגייניים ותברואתיים ירודים 48
- 5. ג. תנאי אורור בלתי נאותים 49
- 6. ג. אי-הפרדה בין המקלחת והשירותים 50
- 7. ג. קשיים במימוש הזכות לביקורי משפחות 50
- 8. ג. קשיים במימוש זכות המפגש בין עורך דין ללקוח 51
- 9. ג. קשיים במימוש הזכות להליכה באוויר הפתוח 52
- 10. ג. ליקויים במתן טיפול רפואי 52
- 11. ג. בעיות הקשורות לנושא התעסוקה 53
- 12. ג. ליקויים בקשר לאיכות המזון וכמותו 54
- 13. ג. אי הפרדה בין עצורים לאסירים 54
- 14. ג. מחסור בציווד בסיסי 55
- 15. ג. מחסור באגף נקי מסמים 56
- 16. ג. שילוט בדבר זכויות האסיר 56
- 17. ג. חוסר במסגרות טיפוליות וחינוכיות לאסירים בטחוניים, ובין היתר, קטינים .. 56
- 18. ג. העברת אסירים 57

ד. בתי משפט 59

- 1. ד. כבלת עצורים 59

61.....	מחזלים בטחוניים בבית המשפט המחוזי בירושלים	2.ד
61.....	אי שמירה על כללי ההפרדה בין סוגי העצורים והאסירים	3.ד
62.....	צפיפות קשה	4.ד
64.....	מחנק וצחנה בתאים	5.ד
65.....	ליקויים הנוגעים לתאי השירותים	6.ד
66.....	קשיים במימוש זכות החיוועצות עם עורך דין	7.ד
67.....	ליקויים באספקת מזון ושתייה לעצורים	8.ד
68.....	ליקויים הנוגעים להובלת העצורים אל מתקן המעצר ולאולמות הדין	9.ד
71.....	סיכום ומסקנות	ה.
75.....	נספח	ו.

להלן מדגם מן הממצאים:

בית משפט שלום רחובות: בתאים אין שולחנות שניתן לאכול עליהם. בנוסף, העצורים ביקשו כי יותקן להם מתקן מים (קולר) היות ומי הברז אינם ראויים לשתיה, בנוסף לעובדה כי הכיור סתום ומלא מים ולכלוך. העצורים ציינו כי בימי חקיץ מי הברז נוטים לקבל ריח לא נעים ואי אפשר לשתות מהם. אחד העצורים ציין כי ביקש שתובא לו כוס מים לשתיה, אולם בקשתו לא נענתה¹⁸⁴.

בית משפט מחוזי ירושלים: העצורים מקבלים את ארוחת הצהריים מבית המעצר, לעומת השוטרים שקיבלו את ארוחת הצהריים שלהם ממתקן יהודאי. ביום הביקור כללה ארוחת הצהריים הדלה ביצה אחת, מעט תפוחי אדמה ומעט קישואים, וכן שתי כיכרות לחם (לכל העצורים), ללא שתייה (כאשר שוטרי הליווי זכו לקבל מנה בשרית מלאה, אורז, שעועית וכן סלט). בנוסף, לעצורים אין בתאים מקום מסודר לאכילת המזון. לעיתים נאלצים חלק מן העצורים לאכול את המזון כשהם ישובים על הרצפה והמזון מונח על רגליהם, והכל בתנאי מחנק וחגיגה קשים השוררים בתאים. כמו כן, אין בתאים כוסות פלסטיק לשתיה. גם כאשר הכיור בתא אינו סתום, נאלצים העצורים להשקיע מאמץ רב (בשל המבנה הפיזי של הכיור) על מנת שיצליחו לשתות מים¹⁸⁵.

בית משפט שלום רמלה: במתקן המעצר רשאית משפחת העצור לרכוש עבורו אוכל ושתייה באמצעות הקנטינה של בית המשפט. מתקן המעצר עצמו מספק ארוחת צהריים בלבד, המועברת על ידי מטבח המחוז במשטרת רמלה. יצויין, כי מספר עצורים ששחו בתא הובאו מבית הסוהר רימונים ונמסר למבקרים כי יצאו מבית הכלא בשעה 3:00 לפנות בוקר, נשאו במעבר בבית מעצר ניצן עד השעה 7:30 וחגיעו למתקן המעצר בשעה 8:00 בבוקר, וכל זאת מבלי שקיבלו ארוחת בוקר¹⁸⁶.

9.4. ליקויים הנוגעים להובלת העצורים אל מתקן המעצר ולאולמות הדיון

ב-5 מתקני מעצר מתוך 9 מתקנים, בהם בקרו אנשי הסניגוריה הציבורית, עלו קשיים שונים בעניין הובלת העצורים לבתי המשפט ומיזורם למתקני הכליאה השונים לאחר תום הדיון¹⁸⁷.

¹⁸⁴ בתגובתו של רפ"ק חררדו מירוצ'ניק, קצין ביקורת פנימית, מיום 26.2.07, לא נכללה התייחסות לנושא זה.

¹⁸⁵ בתגובת רפ"ק חררדו מירוצ'ניק מיום 7.2.07, נמסר כי אין שוני בין התפריטים של השוטרים ושל העצורים, והם מקבלים אותם פריטי מזון ובאותן כמויות. עוד נמסר כי לרשות העצורים יש שתייה קרה וחמה כאחת.

¹⁸⁶ בתגובת נצי"מ אבינועם בירן, ראש היחידה הארצית לביקורת, מיום 13.12.06, נמסר כי משטרת ישראל לא מנפקת ארוחות בוקר בבתי המשפט, לא לשוטרים ולא לעצורים וכי שבי"ס אמור לספק לעצורים היוצאים לבתי המשפט את ארוחת הבוקר. עוד צוין כי עצורים היוצאים מבתי מעצר משטרתיים מקבלים את הארוחה בבית המעצר טרם יציאתם.

¹⁸⁷ בית משפט שלום פתח תקווה, בית משפט שלום עכו, בית משפט מחוזי ירושלים, בית משפט שלום כפר סבא, בית משפט שלום רמלה.

ב-3 מתקני מעצר מתוך 9 מתקנים שנבדקו, עלו קשיים שונים שעניינם הובלת העצורים בתחום מתקן המעצר עצמו (בנוסף לליקויים שעניינם בכבילת עצורים במקום ציבורי, אשר פורטו בנפרד)¹⁸⁸.

להלן חלק מן הממצאים:

בית משפט השלום פתח תקווה: במתקן עובדים שישה שוטרים. מספרם המצומצם מוביל, בין היתר, לאיסופם ופיזורם של העצורים על ידי הסעה אחת ביום. האיסוף בבוקר מתבצע, לרוב, על ידי הסעה אחת ממקומות שונים, והמרחק בין המקומות יחד עם העומס בכבישים בשעות אלה מביאים לכך שהעצורים אינם מובאים לדיונים בזמן. בנוסף, הוחמרו לאחרונה נהלי הכבילה בעת היציאה מן הכלא ובעקבות כך התארך זמן הוצאת העצורים, ונציגי המתקן מסרו בעת הביקור כי העצורים מגיעים כל יום למתקן בתשע וחצי לכל המוקדם. מדובר באיחור משמעותי, ושופטי בית המשפט התלוננו על האיחור פעמים רבות, אך לא חל שינוי במצב. המחסור בכוח האדם מוביל גם לכך שמתקיים פיזור אחד של העצורים, בסוף כל יום, וזאת על אף שרוב העצורים מסיימים את דיוניהם בשעה מוקדמת יותר ונאלצים לחכות שעות ארוכות במתקן¹⁸⁹.

בית משפט שלום כפר סבא: העצורים המובלים למתקן מובלים מאזור חניית הרכבים אל אזור תנאי המעצר דרך מעבר צר בחצר, שגודלו 10 מטרים על 2 מטרים. מעבר זה אינו מקורה וחשוף לחום מנועי ארובות מיזוג האוויר של בית המשפט, כמו גם לשמש קופחת או גשם. במידה ולעצורים ציוד אישי, הוא מונח במעבר צר זה, חשוף לתנאים האמורים¹⁹⁰.

בית משפט מחוזי ירושלים: מחסור בכוח אדם בצוות הליווי מוביל לכך שכל איחור בהוצאת עצור לאולם אחד, גורר אחריו איחור בהבאתו של עצור אחד לאולם נוסף. ביום הביקור, מרבית

¹⁸⁸ בית משפט שלום עכו, בית משפט שלום רחובות, בית משפט שלום כפר סבא.

¹⁸⁹ רב פקד יוסי אטיאס, מפקד חוליית הליווי של מרחב שרון, מסר ביום הביקור כי כמות העצורים הולכת וגדלה וכי המצוקה הקיימת מהמירה, וכי למרות זאת, פנייתיהם החוזרות ונשנות להוספת שוטרים למתקן לא הועילו. בתגובת רפ"ק חררדו מירוציניק מיום 18.3.07, נמסר כי איסוף העצורים מתבצע באיסוף ביקור אחד, בגלל מצוקת כוח האדם, ובהתאם ליעוצמת הליווי הדרושה ביום נתון, על פי נוהלי המשטרה. עוד ציין כי האיחורים שהיו נבעו מסיבות שונות, כגון המרחק בין המתקנים השונים, קשיים שערמו העצורים בעת איסופם, עומסי תנועה כבדים בכבישי השרון, ובמקרים ספורים אף בעיות משמעת של אנשי הליווי. נמסר כי תלונות בית המשפט נלקחו בתשומת לב ראויה וכי גורמי סיור ומבצעים של מרחב שרון, שהעמידו את הנושא בראש סדר העדיפויות, הצליחו לצמצם משמעותית את התופעה. בתגובה צוין עוד כי יש לקוות כי עם העברת הנושא לשב"ס תשופר העשייה בנושא זה. לבסוף נמסר כי פיזור העצורים לבתי המעצר בסוף הדיון בעניינם אינו ישים בגלל השעות השונות של הדיונים, ובשל מגבלות כוח האדם, הנובעות מכך שהשוטרים המסיעים הם גם אלה המלווים את העצורים לאולמות, אשר אינם יכולים להתפנות במקביל כדי להחזיר עצורים יחידים למתקניהם. עם זאת, צוין, כי במקרים חריגים, הדבר מתאפשר.

¹⁹⁰ בתגובת רפ"ק חררדו מירוציניק מיום 8.2.07 נמסר כי ההליכה במסדרון בית המשפט היא הדרך היחידה להגיע לאולמות בשל צורת המבנה. הובלתם של העצורים כבולים נעשית בהתאם לקריטריונים המחמירים של החוק המתיר זאת כאשר לכך מתווספת הרגישות המתבקשת מנוכחות קהל רחב בשני מובנים – הקפדה על כבודם של העצורים לצד מניעה של התפרצויות אלימות, מסירת דבר מה אסור וחשש להימלטות. בהקשר זה צוין כי כל שוטרי מחוז המרכזו עברו הכשרה על עקרונות חוק הכבילה במקומות ציבוריים ונושאים עמם פנקס כיס עם עיקרי החוק.

14/8

תנאי המעצר והמאסר במתקני הכליאה של משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר בשנת 2005

סכום הממצאים העיקריים העולים מדו"חות הביקורת
שערכו אנשי הסניגוריה הציבורית באשר לתנאי המעצר
והמאסר ושמירת זכויות העצורים והאסירים
ב-32 מתקני מעצר של משטרת ישראל
ב-11 בתי סוהר בישראל
ב-12 מתקני מעצר בבתי משפט

תוכן עניינים

א.	ליקויים עיקריים שנחשפו במתקני המעצר של משטרת ישראל	7
1.א	כבילת עצורים וגילויי אלימות בבית מעצר אילת	7
2.א	תנאים קשים ואלימות מזועזעת בין עצורים קטינים בבית מעצר נגב	8
3.א	החובה לספק מיטה לכל עצור - קיום דרישות החוק והחלטות בית המשפט הגבוה לצדק	9
4.א	תאי מעצר קטנים וצפופים	10
א.4.א	שטח מחייה לעצור	10
ב.4.א	מספר מיטות בתא	11
5.א	שלילת הזכות להליכה באוויר הפתוח	12
6.א	תנאי אוורור בלתי סבירים	13
7.א	אי הפרדה בין המקלחת והשירותים, ובינם לבין תא המעצר	14
8.א	תאורת חלשה	16
9.א	תנאים היגייניים ותברואתיים קשים	16
10.א	התנאים הפיסיים בתאי המעצר	18
11.א	ליקויים במימוש האפשרות להשתמש בטלפון לעצורים הזכאים לכך	18
12.א	ליקויים במימוש זכותם של עצורים לקבלת מבקרים	19
13.א	תנאים לא נאותים למפגש עצורים עם עורכי דינם	20
14.א	אי שמירה על כללי הפרדה בין סוגי העצורים והאסירים	22
15.א	ליקויים בקבלת טיפול רפואי בכלל וטיפול פסיכיאטרי בפרט	23
16.א	שילוט המידע עצורים בדבר זכויותיהם, ובכלל זה הזכות לייצוג	25
17.א	ליקויים בקשר לכמות המזון, איכותו והרכבו	26
18.א	בעיית אי-קליטת חייבי שביס במתקני שרות בתי הסוהר	27
ב.	ליקויים עיקריים שנחשפו במתקני שרות בתי הסוהר	29
1.ב	אלימות ויחס מזלזל של סוהרים כלפי אסירים	29
2.ב	ענישה משמעתית קיצונית	31
3.ב	צפיפות קשה והלנת אסירים על הרצפה	31
4.ב	תנאים היגייניים ותברואתיים ירודים	34
5.ב	תנאי אוורור וזלזול בלתי נאותים	35
6.ב	אי הפרדה בין המקלחת והשירותים	36
7.ב	קשיים במימוש הזכות לביקורי משפחות	37
8.ב	קשיים במימוש זכות המפגש בין עורך דין ללקוח	38
9.ב	קשיים במימוש הזכות להליכה באוויר הפתוח	39
10.ב	ליקויים במתן טיפול רפואי	39
11.ב	בעיות הקשורות לנושא התעסוקה	41
12.ב	ליקויים בקשר לאיכות המזון וכמותו	42
13.ב	אי הפרדה בין עצורים לאסירים	43
14.ב	מחסור בציוד בסיסי	43
15.ב	מחסור באגף נקי מסמים	44
16.ב	שילוט בדבר זכויות האסיר	44
17.ב	העדר המשכיות וטיפול באסירים קטינים לאחר שחרורם מבית סוהר אופק	45
18.ב	העברת אסירים	45
19.ב	אסירים המוחזקים בבית סוהר השרון לאחר שסיימו לרצות את עונשם	46

46.....	ליקויים עיקריים שנחשפו במתקני המעצר בבתי המשפט	ג.
46.....	צפיפות קשה	1.ג
47.....	אי הפרדה בין השירותים לבין איזור שהיית העצורים	2.ג
48.....	תנאים היגייניים ותברואתיים ירודים	3.ג
49.....	תנאי אוורור ותאורה בלתי נאותים	4.ג
49.....	קשיים במימוש זכות המפגש בין עורך דין ללקוח	5.ג
50.....	טיפול רפואי	6.ג
50.....	הובלת עצורים לבתי המשפט ופיזורם למתקני הכליאה השונים	7.ג
51.....	הובלת עצורים במתקן המעצר וכבילת עצורים	8.ג
53.....	שיחות טלפון	9.ג
53.....	אספקת מזון ושתייה לעצורים	10.ג
54.....	הפרדה	11.ג
56.....	סיכום ומסקנות	ד.
59.....	נספח	ה.

בית סוהר מגידו: באגף 8 לא קיים שילוט בדבר זכויות האסירים. לדברי מפקד האגף הוזמן שילוט שטרם התקבל. בתגובת מבקר הפנים של שבי"ס מיום 5.3.06 עודכנו, כי באגף הותקן ופורסם לוח חובות וזכויות האסירים.

ב.17. העדר המשכיות וטיפול באסירים קטינים לאחר שחרורם מבית סוהר אופק

לטענת מפקדת בית הסוהר קיימת בעיה קשה של העדר אלטרנטיבות טיפוליות לאסירים קטינים המשתחררים מבית הסוהר. לטענתה, אסירים משוחררים קטינים רבים מתדרדרים ושבים לבצע עבירות לאחר שחרורם מבית הסוהר, בשל היעדר מסגרת תומכת. במצב הקיים, הליך השיקום נקטע עם השחרור, רוב הנערים אינם זוכים להמשך טיפול בקהילה²⁰⁶, והחישגים המעטים שהושגו יורדים לטימיון. נדמה, כי בימים בהם פשיעת הנוער נמצאת בכותרות טוב היה אילו הגורמים האחראים היו מתרכזים בשיקום הנוער העבריין במקום לרכז את מאמציהם אך ורק בחמרת הענישה, אשר תוצאתה היחידה היא העמקת מעורבותם במעגל הפשע.

ב.18. העברת אסירים

בית סוהר שאטה: אסירים רבים התלוננו על התנאים הקשים בעת העברתם לבתי משפט או למתקני שבי"ס אחרים (כגון טיפולים רפואיים במר"ש). לטענת האסירים הם מועלים לרכב כבולים בידיהם וברגליהם. הנסיעות ברכב נמשכות 12-14 שעות, היות ומדובר ב"קו מאסף" העובר במתקני כליאה רבים. במהלך הנסיעה לא מאפשרים לאסירים נגישות לשירותים²⁰⁷, ולא מחלקים להם מזון²⁰⁸. בנוסף, התלוננו, כי תנאי הישיבה ברכב גורמים להם לכאבים. למרות זאת, לא מאפשרים להם להביא כרית כדי להקל על תנאי הישיבה²⁰⁹. האסירים טענו, כי עקב תנאי הנסיעה הבלתי נסבלים חלקם מעדיפים לוותר על הטיפולים הרפואיים הנדרשים, למרות הנוקים האפשריים לבריאותם.

²⁰⁴ בתגובת מבקר הפנים של שבי"ס מיום 8.3.06 נמסר, כי "ישרות בתי הסוהר פרסם את זכויות האסירים וחובותיהם על גבי לוח מודעות בכל אגף בכל בתי הסוהר, על פי לוח שילוט מיוחד שהוכן מבעוד מועד ומעת לעת אף מעדכן את הלוח בהתאם. שרות בתי הסוהר שוקד בימים אלה על הלכת פרסום שילוט בשפה הרוסית. מיותר לציין כי השילוט במתכונתו הנוכחית קיים שנים רבות ולא נשמעה כל תלונה על כך שהכתב קטן ולא קריא".

²⁰⁵ בתגובת מבקר הפנים של שבי"ס מיום 21.2.06 נמסר, כי "ישרות בתי הסוהר ידאג לפרסום זכויות כאמור על גבי שלטים בשפה הרוסית והערבית".

²⁰⁶ בתגובת מבקר הפנים של שבי"ס מיום 30.1.06 נמסר, כי "אכן עובדה עצובה היא שיש מעט מוסדות וארגונים בקהילה העוסקים בקליטת נערים שחשחררו מהכלא. יודגש כי טיפול בנוער מרגע שחרורו הוא באחריות הרשות לשיקום האסיר ולשבי"ס אין כל סמכות מרגע זה. אף על פי כן שרות בתי הסוהר עושה ככל שביכולתו על מנת לוודא שאחרי השחרור אכן יהיה מי שיטפל בנער על ידי הפעולות הבאות: * כלושה חודשים לפי השחרור מתקיים מפגש בין נציג הרשות לשיקום האסיר לבין עו"ס שבי"ס והאסיר על מנת לתכנן את תוכנית השיקום לאחר שחרורו. * הרשות לשיקום האסיר מקיימת פרויקט מיוחד לקליטת נערים, בפרויקט הנקרא "שושן" ושרות בתי הסוהר משתף פעולה עם הרשות להכנת הנערים שמשחררים ואמורים להיקלט בפרויקט זה".

²⁰⁷ בתגובת מבקר הפנים של שבי"ס מיום 19.1.06 נמסר, כי "האסירים מונידים כשהם כבולים בידיהם וברגליהם על פי פקודות שבי"ס והליו. משך הליווי בממוצע בשגרה הינו 8-9 שעות לכל היותר עם הפסקות. במהלך הליווי רכב הליווי עובר בין בתי הסוהר לצרכי איסוף והורדה של אסירים. ישנם הפסקות בין בתי הסוהר בהתאם למסלול הנסיעה ולאסירים ניתנת אפשרות להתפנות אך ורק בתוך בתי הסוהר. אין אפשרות עצירת בדרכים אלא רק במצבי חירום וזאת מטעמי ביטחון. מסלולי הליווי נקבעו על מנת לאפשר לאסירים להגיע ליחידותיהם באותו יום ולא ללון בבתי הסוהר השונים".

²⁰⁸ בתגובת מבקר הפנים של שבי"ס מיום 19.1.06 נמסר, כי "טרם העלאת האסיר לרכב הליווי, מחויבים בתי הסוהר לנפק ארוחת בוקר לאסירים, או לחלופין לצייד את האסירים במזון ארוז בשקית ניילון להמשך הדרך. אסירים הנוסעים במסלול ארוך כדוגמת הנסיעה שמתחילה מב"ס שאטה ומסתיימת בגוש מרכז ובחזרה, מקבלים מזון גם במהלך בבית מעצר קישון או בבית סוהר הדרים בדרך על פי סידור מיוחד, בשקית ניילון".

²⁰⁹ בתגובת מבקר הפנים של שבי"ס מיום 19.1.06 נמסר, כי "האסירים שיוצאים לנסיעות לבתי המשפט או לטיפול רפואי אינם מורשים לקחת עימם ציוד כלשהו למעט ספר דת ודברי מזון וזאת מטעמי ביטחון ואבטחה. הספסלים המותקנים ברכבי הליווי לא ניתנים להשחרה על ידי האסירים וזאת כלקח ומניסיון מצטבר לפני האסירים קרעו את הריפודים ואף שרפו את ריפוד הספסלים ולא רק גרמו לנוק אלא סכנו את חיי הנוסעים האחרים. יתרה מזו, לאתרונה הותקנו ברכבי הליווי החדשים הגורות בטיחות לטובת האסירים, ולצערנו רבו המקרים בהם השחיתו האסירים את הגורות הבטיחות והפכו את האבזמים לכלי משחית נגד אסירים אחרים".

בית סוהר אוהלי קיודר: סגן מפקד בית הסוהר מסר, כי למרות שתשאיפה של שרות בתי הסוהר היא לשבץ עצור בקרבת בית המשפט בו נדון עניינו, בפועל אסירים רבים עוברים באגפי המעבר של בית סוהר אוהלי קיודר בדרום אל בתי המשפט בדרום. לעיתים מוחזקים האסירים מספר ימים באגפי המעבר (למשל במקרה בו הדיון ביום ראשון המעבר נעשה כבר ביום חמישי).

יוער, כי לאחרונה התקבלו במשרדי הסניגוריה הציבורית מספר תלונות קשות, הנוגעות לתנאי העברת אסירים ועצורים מבתי הסוהר השונים לבתי המשפט ולמתקני שבי"ס. נראה, כי מדובר בתופעה הדורשת בדיקה מעמיקה.

19. ב. אסירים המוחזקים בבית סוהר השרון לאחר שסיימו לרצות את עונשם

המבקרים הרשמיים נדהמו לגלות, בעת עריכת הביקור בבית סוהר השרון, כי 2 אסירים אזרחי ירדן, אשר סיימו זה מכבר לרצות את עונשם, עדיין מוחזקים בבית הסוהר. אחד האסירים סיים לרצות את עונשו לפני 9 חודשים והשני לפני 21 חודשים (נכון ליום ביצוע הביקור). האסירים טענו, כי לא ברורה להם סיבת החזקתם בבית הסוהר. בברור שערכו המבקרים הרשמיים עם מפקד בית הסוהר התברר, כי אכן מדובר באסירים שסיימו לרצות את עונשם, אך שלטונות הצבא שהיו אמורים לטפל בעניינם, מעכבים את הטיפול מסיבות בירוקרטיות שונות. לא יכולה להיות מחלוקת על כך, כי מדובר במצב בעייתי ופסול המצריך פתרון מידי. כמו כן, יש לוודא, כי ישנו תיאום בין הגורמים המעורבים והאמונים על סוגיה זו. בתגובת מבקר הפנים של שבי"ס מיום 15.11.05 נמסר, כי אסירים אלה שוחררו וגורשו לירדן.

ג. ליקויים עיקריים שנחשפו במתקני המעצר בבתי המשפט

ביום 20.6.05 במסגרת דיונים בועדת חוקה חוק ומשפט העלה חבר הכנסת ויו"ר הועדה דאז, מר מיכאל איתן, על סדר יומה של הועדה את הבעיה הכאובה של תנאי הכליאה הקשים, השוררים בחלק ממתקני המעצר בבתי המשפט ברחבי הארץ. כן עלה לדיון הקושי בהובלת העצורים והאסירים למתקנים אלה.

בעקבות זאת, בשנת 2005 ערכו אנשי הסניגוריה הציבורית לראשונה, ביקורים רשמיים במתקני המעצר שבבתי המשפט. במסגרת זו, נערכו ביקורים ב-12 בתי משפט ברחבי הארץ.

בביקורים הנזכרים נתגלו ליקויים קשים בתנאי הכליאה של העצורים השוהים במתקנים אלה. בין היתר נמצא, כי הצפיפות השוררת בתאי המעצר הינה בלתי נסבלת; בחלק מן המתקנים תנאי התברואה ירודים עד מאד; ברוב רובם של המתקנים ישנה בעיה קשה של אוורור; ובמקרים רבים לא מיושמות הנוראות חוק המעצרים הנוגעות לכבילת עצורים.

אומנם, העצורים שוהים במתקנים אלה באופן זמני בלבד לצורך הדיון המשפטי, ולכן אין ציפייה לקיום כל תנאי המעצר המתחייבים מחוק המעצרים ותקנותיו. יחד עם זאת, יש מקום להחיל חלק מן התנאים הללו, בשניונים המחוייבים, גם על תאי המעצר בבתי המשפט. לצערנו, המצב רחוק מלהשביע רצון.

סוגיה חשובה נוספת, אשר עלתה במהלך בדיקותינו, היא השאלה מי האחראי בפועל על המתקנים הללו. נתקלנו במספר תגובות מטעם משטרת ישראל והנהלת בתי המשפט מהן עולה, כי חלוקת האחריות בין גופים אלה אינה ברורה וכל גוף רואה במשנהו כאחראי על הנעשה במתקן. יתכן שחוסר בהירות זה גורם להנחת חליקויים הקיימים.

1. ג. צפיפות קשה

בביקורי המבקרים הרשמיים מטעם הסניגוריה הציבורית, עולה תמונת חמורה של צפיפות קשה ובלתי נסבלת במתקני המעצר בבתי המשפט.

ב-8 מתקני מעצר מתוך 12, בהם בקרו אנשי הסניגוריה הציבורית, נמצא כי העצורים שוהים בתנאי צפיפות קשים²¹⁰. בנוסף נמצא, כי התאים מכילים מספר עצורים הגדול ממספר העצורים שהתאים ערוכים להכיל.

²¹⁰ בית משפט שלום רחובות, בית משפט שלום כפר סבא, בית משפט שלום נתניה, בית משפט שלום פתח תקווה, בית משפט שלום ומחוזי ת"א, בית משפט שלום רמלה, בית משפט שלום ראשון לציון, בית משפט שלום ירושלים.

15/8

דו"ח הסניגוריה הציבורית

תנאי המעצר והמאסר במתקני הכליאה של משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר בשנת 2003

סיכום הממצאים העיקריים העולים מדו"חות הביקורת שערכו
אנשי הסניגוריה הציבורית באשר לתנאי המעצר והמאסר ושמירת
זכויות העצורים והאסירים ב-15 מתקני מעצר של משטרת ישראל וב-3
בתי סוהר בישראל

אייר תשס"ד

מאי 2004

תוכן עניינים

2 תוכן עניינים

4 מבוא

8 א. ליקויים עיקריים שנחשפו במתקני המעצר של משטרת ישראל

8 1. צפיפות קשה והלנת עצורים על הרצפה

9 א.1.1. לינת עצורים ללא מיטה

12 א.1.1.א. החלטות שיפוטיות שונות

15 א.2.1. תאי מעצר קטנים וצפופים

16 2. שלילת הזכות להלך באוויר הפתוח

18 3. תנאי אוורור בלתי סבירים

21 4. אי הפרדה בין המקלחת והשירותים, ובינם לבין תא המעצר

22 5. תאורה חלשה

23 6. אי אספקת אמצעים לשמירה על תנאים היגייניים ותברואתיים

24 7. התנאים הפיסיים בתאי המעצר

27 8. אי מתן אפשרות להשתמש בטלפון לעצורים הזכאים לכך

28 9. עצורים אינם זוכים לממש את זכותם לקבל מבקרים

29 10. תנאים לא נאותים למפגש עצורים עם עורכי דינם

31 11. אי שמירה על כללי ההפרדה בין סוגי העצורים והאסירים

32 12. מרפאה וטיפול רפואי

34 13. טירדה וסחבת בהובלת עצורים דרך מעבר ניצן

35 14. בעיות בתאי הפיקוח וההשגחה

36 15. סיווג שגוי של עצורים הגורם לשלילת זכויותיהם

36 16. בעיית אי-קליטת חייבי שב"ס במתקני שירות בתי הסוהר

38 17. שיפוצים ותיקון ליקויים במתקני מעצר

41 ב. הליקויים העיקריים שנחשפו בבתי הסוהר

43 1. צפיפות קשה והלנת אסירים על הרצפה

43 2. תנאים היגייניים ותברואתיים ירודים

44 3. תנאי אוורור בלתי סבירים

44. ב.4. אי הפרדה בין המקלחת והשירותים _____
45. ב.5. חינוך והשכלה _____
46. ב.6. ביקורי משפחות _____
46. ב.7. מפגשי עורך-דין – לקוח _____
47. ב.8. מחסור באגף נקי מסמים _____
47. ב.9. אי סיפוק צורכי דת _____
48. ב.10. טיפול רפואי _____
48. ב.11. תלונות אסירים ביטחוניים על אלימות מצד הסוהרים _____
49. ב.12. העדר תפוסה מלאה בבית סוהר חרמון _____

51. סיכום ומסקנות _____

54. נספחים _____

נספח א: רשימת מתקני המעצר ובתי הסוהר בהם ביקרו אנשי הסניגוריה הציבורית בשנת 2003 _____

נספח ב: מכתבו של מר אליקים רובינשטיין, היועץ המשפטי לממשלה הקודם, לגבי תחנות המשטרה ברמלה ולוד _____

נספח ג: הלנה על כסא במקום מיטה בבית מעצר נגב _____

נספח ד: הלנת עצורים עד תום ההליכים בתחנות משטרה – ולא בבית מעצר קישון _____

נספח ה: מקומות כליאה נוספים במתקני שב"ס _____

א.13. טירדה וסחבת בהובלת עצורים דרך מעבר ניצן

תנאי הובלתם של עצורים ואסירים לדיונים משפטיים בעניינם הינם, במקרים רבים, קשים ובעייתיים. השנה, הסניגוריה הציבורית נתקלה בסוגיה זו עת ייצגה בעתירת אסיר, שעסקה, בין השאר, באופן הובלתו של עצור עד תום ההליכים מבית המעצר לדיונים המשפטיים המתקיימים בעניינו. העותר, עצור בבית המעצר הדרים, קבל על כך, שהוא מועבר לדיונים בבית המשפט דרך המעבר בבית המעצר ניצן, שם צריך היה לשהות שעות רבות, ואף ימים, בתנאים לא אנושיים. העותר, שמשפטו התנהל בבית משפט השלום בפתח-תקוה, הובל על ידי יחידת הליווי של השבי"ס מבית המעצר הדרים למעבר ניצן יממה לפני כל דיון משפטי בעניינו. כאשר הדיון במשפטו התקיים ביום א', העותר הובל כבר ביום ה' למעבר בניצן ונאלץ לשהות שם במשך שלושה ימים. רק ביום הדיון, בשעת בוקר מוקדמת, הובל העותר על ידי יחידת הליווי למסדרת פתח-תקוה, ממנה נלקח לבית המשפט.

העותר טען, כי אין זה מתקבל על הדעת שהובלתו מבית המעצר הדרים לבית המשפט בפתח-תקוה, מרחק של 40 דקות נסיעה, תארך ימים, בהם יצטרך לסבול משהייה בתנאים המחפירים במעבר ניצן. דרך הייסורים אותה עבר כל אימת שהתקיים דיון בעניינו גרמה לעצור לפגיעה קשה ביכולתו לנהל את משפטו כראוי. דו"ח הסניגוריה הציבורית, שהוגש לבית המשפט בעתירה זו, תיאר את התנאים הבלתי אנושיים, תקיפים במעבר ניצן, הנגרמים, בין השאר, בשל הצפיפות הנוראה במתקן ובשל התנאים הפיזיים והסניטריים המזעזעים ששררו שם.

כן הוותר בעתירה כי עצורים מבית המעצר הדרים, שמשפטיהם מתנהלים בבית המשפט בכפר-סבא או נתניה, אינם מובלים דרך מעבר ניצן, אלא מובלים ישירות לבתי המשפט בבוקר הדיון על ידי יחידת הליווי המשטרתית של מחוז שרון. טענת העותר הייתה, כי לאור התנאים הקשים במעבר ניצן יש להעביר גם את העצורים שמשפטם מתקיים בבית המשפט בפתח-תקוה, כפי שמועברים הנדונים בבית משפט בכפר-סבא ונתניה, מבלי שיועברו דרך מעבר ניצן.

טענות העותר התקבלו על ידי כבי' השופט אברהם טל, אשר הורה בצו להעביר את העותר לבית המשפט בפתח-תקוה ישירות ביום הדיון ולא להובילו דרך המעבר בניצן. זאת, לאחר שני דיונים נרחבים בלשכת מנכ"ל המשד' לביטחון פנים, בהם הומלץ לשנות את מערך ההסעות לבית המשפט בפתח-תקוה.

בדו"ח הביקורת הראשון מיום 6.7.2003, סיפר מנהל בית המעצר לאנשי הסניגוריה על הטרטור והסחבת, הנגרמים לעצורים לפני הדיון ולאחריו, משהללו מובאים למתקן מוקדם מאד ביחס למועד הדיון, הקבוע למספר ימים לאחר הבאתם למעבר⁶⁵. כן הצביע על בעיות בלוגיסטיקה של

⁶⁵ מכתבו של גני"מ מלול ממחלקת ביקורת פנים של שבי"ס, המתייחס לביקור מיום 6.7.03, מתברר, שמצב זה נובע מהתארגנות מערכתית, המצריכה הקצאת כוחות ליווי בהתאם לצרכים ולאפשרויות וכי מצבת כוח האדם העומדת לרשות שבי"ס משפיעה על היכולת לקצר את זמני השחייה באגף המעבר (מכתב מיום 13.8.03).

העברת אסירים. לדבריו, חלק ניכר מהעצורים במעבר מגיעים אליו שלא למטרת חידושים המשפטיים הקשורים להליך בגינו נעצרו או נאסרו, אלא בקשר לעתירות אסיר שהוגשו על ידם.⁶⁶ בנושא זה נאמר בדו"ח הביקור השני מיום 18.12.03, כי נעשו מספר שינויים שמטרתם להקל על העומס במעבר.⁶⁷

א.14. בעיות בתאי הפיקוח וההשגחה

בעיה קשה, שהתעוררה בבית מעצר מגרש הרוסים, ושבה ועלתה בשני דו"חות הביקורת שערכו אנשי הסניגוריה הציבורית בשנת 2003, הנה בנושא של תאי פיקוח והשגחה וטיפול נפשי לעצורים הנוקקים לכך.

בבית המעצר קיימים 2 תאים, המצוידים במעקב מצלמות למשך 24 שעות ביממה ומיועדים לכליאת עצורים, שיש צורך לקיים לגביהם פיקוח והשגחה מיוחדים. אנשי הסניגוריה שביקרו במתקן תיארו תאים צפופים מאד, שהשחיה בהם קשה יותר מבתאים הרגילים. כן חוסבר לאנשי הסניגוריה, כי לא הוקצו לבית המעצר ביקורים קבועים על ידי פסיכיאטר, כך שיתכן מצב ובו עצור שאיים לשלוח יד בנפשו, יישלח לתא כזה, מבלי שזכה לבדיקה נפשית מקצועית ומהירה, ויישאר בתא לתקופה ארוכה יחסית ושלא לצורך.

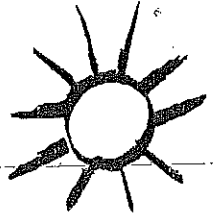
⁶⁶ ממכתבו הנזכר של גני"מ מלול עולה, שהיועץ המשפטי של השב"ס פנה בעקבות הביקור הראשון של הסניגוריה הציבורית בבקשה לנשיא ביהמ"ש המחוזי בת"א לחקצות שופט לדין בעתירות האסירים של אסירי גוש שרון, ובכך לחסוך את הבאתם למעבר "ניצן" (מכתב מיום 13.8.03).

⁶⁷ שב"ס נמנע מסיבות ביטחוניות להסיע עצורים ביטחוניים בשעות הלילה. במידה והצטבר בבית המעצר מספר גדול של עצורים ביטחוניים, דואג רמ"ל ביטחון לפינוי חלקם מהמעבר בהסעה מיוחדת ביום א'. שינוי נוסף הנו בהחלטת נשיא ביהמ"ש המחוזי בת"א, לפיה יפוצלו דיונים בעתירות אסירים מגוש שרון, כך שהללו יידונו בבית טוהר השרון ולא במתחם איילון. פיצול זה צפוי להקל בהרבה על כמות העצורים שיגיעו למעבר.

כן ראוי להדגיש את מכתב לשכת היועץ המשפטי של השב"ס, שיצא בעקבות דו"ח הביקורת השני, ולפיו בנוסף להקטנת העומס על השוחים באגף המעבר ע"י פיצול הדיונים בעתירות אסירים מגוש שרון, החל מיום 21.1.04, חקים שב"ס 2 צוותים, שמבצעים פינוי בוקר ופינוי ערב מאגף המעבר על מנת לקצר משך שהותם של אסירים באגף זה. כן נאמר במכתב האמור, דבר שטרם נבדק על ידינו, כי מיונם של עצורים ביטחוניים, שמשפטים מתברר בביהמ"ש הצבאי בסאלם, נעשה בדיכ לבית הסוחר שטה, וכך לגבי עצורים ביטחוניים, שמשפטים מתברר בביהמ"ש הצבאי עופר, נעשה מיונם בדיכ לבית המעצר ניצן, דבר המיותר את הצורך בליוויים למעבר ניצן וכך מקלים על העומס במקום.

16/8

רופאים לזכויות אדם
أطباء لحقوق الإنسان
Physicians For Human Rights

"אשמוזר אותם מכל רגע ועזולה"
שניקה היסקרפט

1/11/2005

סימוכין:אע-05-860-אס

לכבוד
ת"ת גונדר יוסי בק
ראש מינהל טיפול ושיקום
שב"ס

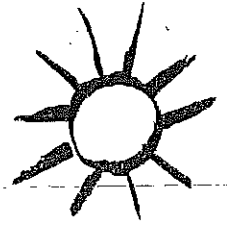
שלום רב,

הנדון: אופן הסעתם של אסירים בין מתקני הכליאה.

אני פונה אלייך בעקבות פניות רבות של אסירים הפונים אל עמותתנו ומתלוננים על אופי הסעתם בין מתקני הכליאה של שב"ס. אבקש כי תגאים אלו יבדקו על ידך וכי תעביר לנו את הגובתך בנדון. להלן שניים מהמקרים:

האסיר אוסמה ג'מיל ברהם, ת.ז. 966702979, מוחזק בכלא שאטה, פנה אלי במכתב ביום 1/10/05. במכתב ציין שהוא סובל מאבנים בכליות, מצרבת ומכולסטרול גבוה – וכן מכאבים עזים באזור הלב. אציין שהאסיר לא התלונן על האופן בו הוא מטופל, אך תאר את הקשיים המרובים ואת הסבל שעובר בנסיעותיו לדיונים בבית המשפט.

לטענתו, כאשר נסע לדיון בבית המשפט אשר במחנה עופר, יצא מכלא שאטה בשעה שמונה וחצי ועבר עשרה כתי כלא בדרכו לעופר. במהלך הנסיעה לא ניתנו לאסירים שתייה/או אוכל כלשהם ולא אפשרו להם להשתמש בשירותים. על פי האמור במכתבו, דרכו חזרה לכלא ארכה כ-12 שעות, גם היא התנהלה באותם תנאים שתוארו לעיל. כמו כן ציין האסיר שהישיבה הממושכת על ספסלי הברזל גרמה לו לכאבים בכל הגוף,

"אשמור אותם מכל דע זעווילה"

טבועה היסטורית

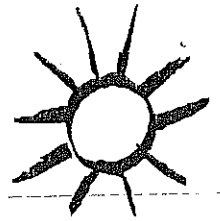
ברצוני לציין כי זהו מקרה אחד מני רבים בו אסירים מתלוננים על תנאי ההסעה שלחם מחוץ לכלא. לעתים אנו נתקלים במקרים בהם אסירים חולים מוותרים על טיפול רפואי או בדיקות האמורים להתקיים מחוץ לכלא בו הם מוחזקים, כיוון שהם מתקשים לעמוד בתלאות הנסיעה.

ואכן, במקרה נוסף שהגיע אל עמותת "רופאים לזכויות אדם", איאד אבו חיזראן, אסיר הסובל מבעיות ברגליו ומוחזק בכלא גלבע, סרב לצאת לטיפולים במר"ש. הוא נימק זאת בתצהירו: "חנני להצהיר כי שב"ס טוען כי אני סירבתי לקבל טיפול רפואי וכי סירבתי לבקר בבית חולים. הנני להצהיר כי לא סירבתי לקבל טיפול רפואי.....סירבתי לבקר בבית חולים כי המעבר היה כרוך בנסיעה בת 12 שעות בפוסטה כאשר אינני מסוגל לשהות בפוסטה בתנאים מחפירים לשעות ארוכות, דבר אשר יש בו נדו למוטט אותי פיזית."

התנאים הפיזיים הקשים המתקיימים בעת הסעת אסירים מחוץ לכלא משפיעים בצורה חמורה במיוחד כאשר מדובר באסירים חולים וכפי שצינתי גורמים להם לעתים לוותר על טיפול רפואי. בעיה זו הוזכרה בעבר בדו"ח ועדת ישראל: "אחת הבעיות שהאסירים התלוננו עליה היא הצורך להגיע מבית הסוהר שלפעמים הוא מרוחק אל המר"ש לצורך בדיקה ע"י רופא מומחה. לעתים קרובות יש צורך לצאת יום לפני הבדיקה ולחזור יום אחרי הבדיקה. הנסיעה היא בתנאים קשים...." בהמלצות הוועדה בעניין בעיה זו נכתב: "הוועדה ממליצה לשנות את השיטה הקיימת להפניה לרופאים מומחים מבתי הכלא הפריפריאליים. כאמור, ככלל, בשיטה הקיימת האסירים מופנים למר"ש לקבלת יעוץ וטיפול של רופאים מומחים. שיטה זו כרוכה בסרבול רב, בעיקר עקב ההסעות האסירים (בד"כ ב"פוסטה"). אסירים לא מעטים מוותרים על ההפניה בשל הנסיעה והשהייה במר"ש, כאשר לפעמים למפגש קצר יחסית עם רופא מומחה ההיעדרות מבית הסוהר הקבוע יכולה להיות ממושכת. הוועדה ממליצה כי חשיטה הקיימת תמשיך ותפעל לגבי האסירים בבתי הכלא הסמוכים למר"ש. לגבי האסירים בבתי הכלא הפריפריאליים – הוועדה ממליצה כי רופאים מומחים יגיעו למרפאות שבבתי הסוהר, במקום לנייד את האסירים לרופאים המומחים שבמר"ש."

רופאים לזכויות אדם
أطباء لحقوق الإنسان
Physicians For Human Rights

"אשמור אותם מכל דע ועוולה"

שמונת הדוקטורים

למסקנות ועדת ישראל, שאין עמותת רופאים לזכויות אדם חולקת עליהן, יש להוסיף את העובדה שההסעה בפוסטה מתקיימת לא רק במקרים בהם אסירים חולים זקוקים לטיפול מחוץ לכלא הקבוע. אין סיבה שאסיר כלשהו, גם אם מצבו הרפואי תקין, יעבור את הקשיים הכרוכים כיום בנסיעה כזו. לגבי אסירים הזקוקים לטיפול מחוץ לכלא הקבוע יש לדעתנו לשקול, במידה זרופא מומחה אינו יכול לבצע את הבדיקה/טיפול בכלא, את האפשרות לקיים את הבדיקות בבית חולים הסמוך למתקן הכליאה.

לפיכך אנו מבקשים כי:

ששב"ס יישם את המלצות ישראל וכי יבוצעו לגבי שאר האסירים המועברים בהסעות לצרכים שונים; ישופרו תנאי הנסיעה והיא תקוצר ככל האפשר, לנוכח התלונות הרבות על הקושי שבנסיעה בפוסטה גודה על התייחסותכם לבעיה זו.

לטיפולך האדיב אודה,

בכבוד רב,

נעמי מרק /
רכזת פניות אסירים ועצירים.

חנתק: ד"ר אלכס אדלר, קרפ"ר שב"ס.

שרות בתי הסוהר

בלמים

מיקום	טיפול	מינהל
	יום רביעי י"ד חשון תשס"ו 16 נובמבר, 2005	תאריך
	גורמי חוץ	תיק
	גח/01 - 8596/14(מ)	אסמכתא

לכבוד נעמי מרק
רבות פניות אסירים ועצירים
רופאים לביטוח אדם

הנדון: אופן תשעוזה של אסירים היו מתמני הכליאה

סימוכין: שלכם מ- 1.11.05

1. שב"ט פגל עיינ לצמצם את הנורך בהסעת אסירים חולים עיי הבאת רופאים מומחים אל תוך בתי הסוהר לציון טיפול רפואי. צעד זה גם קיצר משמעותית את זמן ההמתנה לבידיקות הדורשות.
2. כמובן, שב"ט השקיע ברכישת אוטובוסים חדישים להסעת אסירים, דבר המהווה שללך ניכר בזנאי החסעה.
3. נושא הטענות לפיהן לבאורה היו מקרים של אי-מתן מזון במועד זאי מתן אפשרות לגשת לשירותים, אינן בתחום סמכות טיפולי ולכן הועבר לגורמים הרלוונטיים למתן התגונחות.

בבנת,

יוסי בק, רמ"ד
ראש מינהל טיפול ושיקום

17 בינואר 2006

לכבוד

רב גונדר יעקב גנות
נציב שרות בתי הסוהר
תי"ד 83
רמלה

שלום רב,

דחוף!

הנדון: הפגיעה בזכויותיהם של האסירים במהלך הסעתם בניידות שב"ס -

"הפוסטה"

הריני לפנות אליך בנושא שבנדון כדלקמן:

1. אסירים רבים הלינו בפנינו על התנאים הקשים והבלתי נסבלים אליהם הם נחשפים במהלך הסעתם בניידות שב"ס (הפוסטה) מבית כלא לאחר או מבית הכלא לבתי המשפט. תנאים קשים אלה מתבטאים בעיקר בשעות נסיעה ארוכות המגיעות לעיתים עד ל- 12 שעות רצופות של שהייה ברכב ההעברה, כאשר ידיהם ורגליהם של האסירים כבולות באזיקים, ללא מזון ושתייה ואפילו ללא מתן אפשרות להתפנות.
2. יצוין כבר עתה, כי העניין מושא פנייתנו זו הובא לאחרונה בפני הכנסת. בשאלתא שנשלחה מטעמו של ח"כ אחמד טיבי אל השר לביטחון פנים, נתבקש השר, בין היתר, להסביר את העובדה כי אסירים המועברים מכלא שטה אל כלא ניצן אינם מקבלים מזון חרף הנסיעה רבת השעות. וכך השיב, בין השאר, ח"כ יעקב אדרי, סגן השר לביטחון פנים לשאלתא הנ"ל:

"אשר לאסירי בית הסוהר "שאטה", המועברים לבית מעצר ניצן - הנסיעה אורכת כשמונה שעות. במהלך הנסיעה מתאפשר לאסירים להתפנות לשירותים בכל תחנות המעבר לאורך המסלול.

בעניין המזון: האסירים מקבלים ארוחת בוקר בטרם היציאה מבית הסוהר - "שאטה", וארוחה נוספת עם הגיעם לבית המעצר "ניצן". לאחרונה הוחל גם במתן ארוחת צהריים בבית-סוהר "השרון", הנמצא במחצית הדרך בין שני בתי-הכלא האמורים לעיל."

רצ"ב תשובתו של סגן השר אדרי מיום 21/12/05.

3. למרבה הדאבון תשובתו הנ"ל של השר אדרי איננה משקפת נאמנה את המצב בפועל. כך למשל בתחילת חודש זה, ינואר 2006, יצא האסיר מחמוד מג'אדבה מבית סוהר שטה, שם הוא מרצה את עונשו, לכיוון בית מעצר "ניצן", לצורך נוכחות בדיון משפטי בעניינו. לדבריו של האסיר, הוא יצא מבית הסוהר בסביבות השעה 8:00 בבוקר והגיע לבית מעצר

"ניצן" בשעה 16:00. עוד עולה מדבריו של האסיר הנ"ל, כי עם יציאת רכב "הפוסטה" מבית כלא שטה וגלבוץ הוא נע לכיוון בתי הכלא "חרמון" ו"צלמון" בצפון. לאחר מכן המשיך הרכב לכיוון בתי המעצר, "קישון", "דמון", "עתלית", "כפר יונה", "חדרים" ו"השרון" עד אשר הגעתו לבית כלא "ניצן" בסביבות השעה 16:00 אחר הצהריים. חזרתו של האסיר, כמה ימים אחרי, מבית מעצר "ניצן" אל בית סוחר שטה ארכה לדבריו למעלה מ-12 שעות נסיעה.

4. וכאילו לא די בכך. ידיו ורגליו של האסיר הנ"ל היו כבולות למשך כל שעות הנסיעה הארוכה והמייגעת, הלך ושוב. בקשותיו של האסיר מג'אדבה למזון ושתיה נענו בסירוב, הן בדרך לרמלה והן בדרך חזרה ממנה. דרישותיו של האסיר לאפשר לו להתפנות בתחנות הביניים, נענו בשלילה אף הן. בפני האסיר נטען, כי הדבר בלתי אפשרי וכי עליו לחמתן עד ההגעה לכלא "ניצן"!

5. חשוב לציין, כי אין זו הפעם הראשונה שבה מלין האסיר מג'אדבה על סבלו בנסיעה מבית כלא שטה לרמלה. משיחה עם אסירים אחרים מסתבר, כי תנאי ההעברה המתוארים לעיל הנם מנת חלקם של כלל האסירים המועברים מבית כלא לאחר, או מבית הכלא לבית משפט, במיוחד כאשר מדובר בבתי כלא המרוחקים מבתי המשפט או מבתי כלא אחרים. לא למותר לציין, כי תנאים קשים אלה, הנם כפולים בחומרתם כשעסקינן באסירים/עצירים קטינים או אסירים חולים המוסעים מאזור הצפון למרכז הרפואי מריש ברמלה לשם קבלת טיפול רפואי.

6. ודוק; הוצאתו של האסיר מחוץ לכותלי בית הסוחר לשם הסעתו למקום אחר אין משמעה הפקעת זכויותיו החוקתיות כאסיר, פגיעה בגופו ורמיסת כבודו כאדם. חובת בית הסוחר כלפי שלומם, כבודם ובריאותם של האסירים קיימת כל עוד נתונים האסירים למשמורתם, בין אם זה בפנים כותלי בית הסוחר או מחוצה להם.

7. מעיון בפקודות שרות בתי הסוחר (פקניצ' 3.10.00) עולה, כי אסיר הנתון למשמורת שב"ס זכאי לשלוש ארוחות יומיות. אין בנמצא אף הוראה שבדין הפוסרת את שב"ס מלהעניק ארוחות אלו לאסיר, או המאפשרת צמצום מספרן של הארוחות, רק בשל העובדה כי האסיר נמצא בדרכו לבית סוחר אחר; לא כל שכן כאשר מדובר בנסיעה המתארכת לשעות רבות.

8. אי קבלת מזון בכמות מספקת פוגעת קשות בזכותו החוקתית של האסיר לכבוד ובקיומו האנושי. מדובר באחת הזכויות המוחלטות המוענקות לאסיר אשר אין עליה עוררין. כך למשל מוציא השופט בר אופיר, ביו היתר, את זכות האסיר למזון מגדר אותן זכויות אשר אינן מוחלטות לדידו, כדבריו:

"זכויותיו של האסיר אינן מוחלטות (לבד מהזכות למזון, ללינה בתנאים סבירים ולקבלת טיפול רפואי" (הדגשה לא במקור).

עעא 1475/04 (מחוזי, תל-אביב יפו) ג'אל עמיר נ' שרות בתי הסוחר, פסקה 6 (טרם פורסם, ניתן ביום 30.5.04).

9. על אמות המידה הראויות המתוות את היחס הראוי לאסירים ניתן ללמוד מהסטנדרט המינימאלי לטיפול באסירים, ה- *Standards Minimum Rules for the Treatment of Prisoners*. כללים אלה אומצו בשנת 1955 על-ידי הקונגרס הראשון של האומות המאוחדות למניעת פשע וטיפול בעבריינים ואשר אושרו על-ידי האומות המאוחדות ב-1957 ו-1977. כלל 20 לאותם כללים, קובע בריש גלי, כי כל אסיר זכאי לקבל מהרשות מזון בריאותי במועדים מתאימים, כדלקמן:

"Rule 20:

Every prisoner shall be provided by the administration at the usual hours with food of nutritional value adequate for health and strength, of wholesome quality and well prepared and served."

10. למותר יהיה להכביר מילים על הפגיעה האנושה בכבודו, בגופו ובנפשו של האסיר הנמנע מלעשות את צרכיו ולהתפנות לשעות רבות ורצופות. מלבד העובדה, כי המדובר בצורך אנושי שמגיענו עלולה להסב נזק בלתי הפיך לאסיר ולבריאותו, הרי מדובר ביחס משפיל, בלתי אנושי הגובל בעינוי נפשי ואף גופני.

11. לא זאת אף זאת. ניידות "הפוסטה" משמשות את שב"ס, בין השאר, בהעברת אסירים לבתי משפט לצורך השתתפות בדיונים משפטיים הנוגעים להם או לצורך מתן עדות בתיקים של אחרים. תנאי הסעת האסירים לבית המשפט מהווים למעשה קשיים **בגישה הפיזית לבית המשפט**, דבר הפוגע במישרין בזכות האסירים החוקתית לגישה לערכאות השיפוטיות אשר הוכרה בפסיקה כחלק מן הזכות לכבוד, לחירות ולקניין.

בעניין הזיקה בין הגישה הפיזית לבית המשפט לבין הזכות החוקתית לגישה לערכאות ראו: ש. לוי, "חוק יסוד כבוד האדם וחירותו וסדרי הדין האזרחיים", הפרקליט, כרך מב (ג), 458, 451 (1996).

על מעמדה החוקתי של זכות הגישה לערכאות, ראו:

ע"א 6805/99 תלמוד תורה הכללי והשיבה נ' הוועדה המקומית, פ"ד נו (5) 433, 460.

12. יתירה מזו; תנאי הנסיעה המחפירים עלולים לחוות שיקול בפני האסירים להימנע מפנייה לערכאות השיפוטיות. לשון אחר, אסיר החווה על בשרו או שומע מחברו על ההשפלה הכרוכה בנסיעותיו לבית המשפט ישקול בכובד ראש, למשל, באם להגיש עתירה לבית המשפט, ובכך יחשוף עצמו להשפלה הקשה הכרוכה בכך, או להימנע מפנייה לביהמ"ש ובכך גם יחסוך מעצמו את עול הנסיעה. משמע, כי לפגיעה בכבודו ובבריאותו של האסיר במהלך הנסיעה ישנו אפקט מסנן (chilling effect) שעלול להרתיעו יחד עם אסירים אחרים מלגשת לבית המשפט ולבקש טעד משפטי. אפקט הרתעתי זה, שהנו תולדה של תנאי ההסעה הקשים פוגע בזכות הגישה לערכאות בצורה קשה ביותר. האסיר נאלץ, בליט ברירה ומעל כורחו לוותר על אותה זכות והסעד הנלווה לה רק מחשש שיחווה את הסעת "הפוסטה" הקשה.

13. ודוק. משטר החיים בבית הכלא, מעצם טיבו, עלול לגרום לפגיעה בחירויות שהאדם החופשי נהנה מהן. יחד עם זאת פגיעה בחירויות אלו צריך שתנבע מעצם מהות-המאסר ולא מעבר לכך. לא אחת, בית המשפט העליון הדגיש, כי שלילת החירות על-ידי המעצר או המאסר אין בה בכדי לשלול את זכותו של האסיר לתנאי מאסר שישמרו על כבודו ועל צלמו האנושי המעוגנים בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. על רשויות בתי הכלא לשקוד על שמירת והבטחת הזכויות הללו הלכה למעשה, וכן לראות בכך חובה עליונה שיש לתת לה אף עדיפות עליונה. יפים לכאן דברי כב' השופט ברק באומרו:

"אכן, המאסר מחייב שלילת חופש, אך אין בו כדי להצדיק, מעצם מהותו, פגיעה בכבוד האדם. ניתן לקיים מאסר שישמור על כבוד האדם של האסיר. חומות הכלא אינן צריכות להפריד בין האסיר לבין צלם האנוש... בית סוהר אסור לו שייחפך למכלאה, וחדר האסיר אסור לו שייחפך לכלוב. עם כל הקשיים הכרוכים בדבר, הברה מתורבתת חייבת לשמור על רמה אנושית מינימאלית של תנאי מאסר. לא נהיה אנושיים אם לא נבטיח רמה אנושית לאסירים שבחברתנו. אין להשיג את מטרותיה של הענישה הפלילית על-ידי פגיעה בכבוד האסיר ובצלמו כאדם".

בג"צ 540/84 יוסף ואח'י נ' מנתל בית הסוהר המרכזי ביהודה ובשומרון, פ"ד מ (1) 567,573.

ראו גם:

בג"צ 221/80 דרויש נ' שרות בתי הסוהר, פ"ד לה (1), 536.

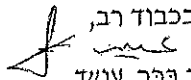
עע"א 4463/94 אבי חנניה גולר נ' שבי"ס, פ"ד נ(4) 136. (להלן: "עניין גולר").

בש"פ 7053/01 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נו (1), 504.

על יסוד האמור לעיל ונוכח ריבוי התלונות בעניין דגן, הימשכות הפגיעה הבלתי חוקית בזכויותיהם החוקתיות של האסירים ועל מנת לייצר פנייה לערכאות, אבקשך כדלקמן:

- א. לקצר את זמן שהייתם של האסירים בניידת "הפוסטה";
- ב. לספק מזון ושתייה לאסירים המוסעים "בפוסטה" באחת מתחנות הביניים באותה תדירות של אספקת המזון לאסירים בכלל;
- ג. לאפשר לאסירים המוסעים "בפוסטה" להתפנות ולעשות את צרכיהם במקומות המיועדים לכך בתחנות הביניים.

למענך הענייני והמהיר אודה מראש.

בכבוד רב,

עביר פָּפֶר, עו"ד

שרות בתי הסוהר

- שמור -

לשכת היועץ המשפטי		
תאריך	:	כ"א בשבט, התשס"ו 19 פברואר, 2006
תיק	:	לשכה משפטית: טלי ניסן שחף; #: לשכה משפטית: מזכירות; #
אסמכתא	:	02297406

לכבוד

עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

הנדון: תנאי האסירים במהלך הנסיעה ב"פוסטה"
סימוכין: פנייתכם מיום 17/1/06.

1. פנייתכם שבסמך הועברה לבחינת הגורמים הרלוונטיים בשב"ס. מבדיקה מקצועית ומעמיקה עולים נתונים שונים מאלו שהוצגו בפנייתכם דנן. להלן התייחסותי לטענות:

א. לעניין שעות הנסיעה ב"פוסטה" – מסלול הנסעה נבחן מסי פעמים ע"י הגורמים המקצועיים בשב"ס ולא אחת הוחלט על שדרוג המסלול. המסלול קוצר ונוספו לו תחנות ניד ולינה; בתחנות המעבר קישון ובימ"ר הדרים.

ב. כבילת האסירים- עפ"י פקודת הנציבות ונוהלי הביטחון אמצעי הכבילה נועדו למניעת מצבים בהם האסיר יכול לפגוע בעצמו ובאחר, לגרום נזק לציוד ולהמלט ממשמורת חוקית. הכבילה נעשית בהתאם לחוק.

באיזון שב"ס מנסה ליצור בין הסכנה לשלום הציבור (בניהם כלל אסירים וסגל שב"ס) ולנוחותו של האסיר; נראה כי שלום הציבור גובר וכי אין להתערב בשיקולים מערכתיים ביטחוניים של המערכת (נושא זה גם נבחן ואושר בערכאות המשפטיות השונות).

ג. אספקת המזון- בטרם יוצא אסיר לנסיעה, מספקת לו ארוחת בוקר. ארוחת צהריים מסופקת בתניית הביניים בכלא הדרים או לחילופין בקישון, אם הנסיעה הינה לכיוון הצפון.

ברגע הגעתם של האסירים לבית הסוהר מסופקת להם ארוחת ערב. (בסביבות השעה 17:30).

ד. אחת לשעה ניתנת לאסירים אפשרות להתפנות וזאת בתחנות הביניים בתחום בתי הסוהר (המרחק מתחנה לתחנה הינו כשעה בלבד).

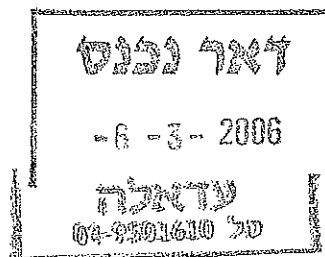

שרות בתי הסוהר

2. בנסיבות האובייקטיביות הקשות של ניווד אסירים מסוכנים בכל רחבי הארץ נראה כי לאור האמור, מדובר בתנאי נסיעה סבירים בהחלט.
3. זאת ועוד, הטענות לעניין פגיעה לכאורה באפשרותם של האסירים לגישה לערכאות משפטיות הינה אבסורדית וזאת לאור מספר הדיונים המשפטיים בכל הערכות המשפטיות.
- המדובר במאות דיונים משפטיים שנערכים ברחבי הארץ מדי יום.
4. לידיעה.

בברכה,
טל ניטן שחף, עו"ד
ע. יועמ"ש שב"ס.

העתק: מפקד נחשון
רמ"ל ביטחון והאסיר
לשכת נציב.

31 במאי, 2006

לכבוד
עו"ד טל ניסן שחר
עוזרת יועמי"ש שב"ס
נציבות שרות בתי הסוהר
ת"ד 81
רמלה
ובפקס: 08-9193840

שלום רב,

הנדון: תנאי הסעתם ולינתם של האסירים המועברים מבתי הכלא למקומות אחרים

סימוכין: מכתבנו מיום 17/01/06
מכתבכם מיום 19/02/06

בהמשך להתכתבות שבסימוכין, הריני לפנות אליך בנושא שבנדון; כדלקמן:

1. בעבר פנינו אליכם וביקשנו שיפור מהותי בתנאי הסעתם של האסירים המוסעים מבית כלא לאחר. בפנייתנו שבסימוכין דרשנו, בין היתר, קיצור זמן הנסיעה; הזנת האסירים; ומתן אפשרות סבירה להם לשימוש בשירותים לצורך התפנות לפי הצורך. בסעיף 2 לפנייתנו הנייל הפננו את תשומת לבכם לכך, כי ישנו פער תחומי בין דברי המשרד לביטחון פנים בעניין זה לבין המצב בשטח בפועל.
2. בתשובה לפנייתנו לעיל טענתם, בין היתר, כי לאסירים ניתנת ארוחת צהריים במהלך הנסיעה בתניית הביניים וכי אחת לשעה ניתנת לאסירים אפשרות להתפנות.
3. מבדיקה שנעשתה על-ידי הח"מ לאחרונה עם כמה אסירים אשר הועברו מבית כלא שטח לרמלה עולה, כי התנאים המחפירים עדיין עומדים בעינם וכלום לא השתנה מיום פנייתנו. האסירים עדיין מלינים, כי לא מאפשרים להם להתפנות, לא מזינים אותם בכלל במהלך הנסיעה וכי זמן הנסיעה עדיין נמשך לשעות ארוכות. איש מבין האסירים שפגשה הח"מ הצביע על שיפור כלשהו בתנאי ההסעה. דברים אלה מעידים, כי האמור במכתבך שבסימוכין כמו גם דברי סגן השר אדרי בכנסת (מיום 21/12/05) לא מוצאים ביטוי מעשי ואם הם אכן מוצאים ביטוי אזי לא באופן עקבי ועל דרך הכלל.
4. לא זו אף זו, לבד מתנאי רכבי "הפוסטה" שהוא זה, לאחרונה הלינו בפנינו כמה אסירים בגין התנאים הירודים בחדרי המעבר/המתנה במתחם בתי הכלא ברמלה. המדובר באותם חדרי המתנה שבהם מצויים האסירים המועברים המתחם בתי הכלא בצפון לדרום (או להפך) להמתין עד הגעתם ליעד המבוקש. זמן ההמתנה יכול להמשך שעות ספורות ויכול להגיע לימים ספורים. כך למשל, אסיר המגיע מהצפון לצורך דיון בבית משפט הקבוע לו ביום

הראשון של השבוע (יום אי) אמור להגיע אל מתחם רמלה ביום המישי שלפני ולהמתין בחדר ההמתנה עד ליום אי. ההמתנה למספר ימים הנה גם מנת חלקם של אסירים המגיעים לרמלה סמוך לערבי חג ומצווים להמתין שם עד צאתו של החג.

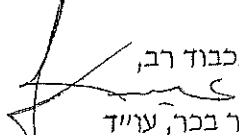
5. השהייה בחדר ההמתנה כרוכה בפגיעה בזכויותיהם הבסיסיות של האסירים. אסירים השוהים בחדר ההמתנה מנועים מלהשתמש בטלפון ואף מנועים מלצאת לטיול יומי. התאנים הפיזיים בתוך אותם חדרים קשים גם הם. אסירים מלינים, כי האוכל מוגש לכלל האסירים ששוהים בחדר אחד באותו מגש, הנמצא בתוך החדר בדרך קבע. איכות האוכל לעיתים ירודה ובלתי נסבלת. החדרים מחניקים ואין בהם מאווררים. לא אחת נאלצים אסירים ללון על הרצפה בשל מחסור במיטות.

6. אין ספק אפוא, כי תנאי רכב "הפוסטה" בצירוף תנאי חדר ההמתנה מהווים הפרה בוטה ובלתי חוקית לזכויותיהם של האסירים. תנאים אלה במצטבר הנם המתכון המובטח לאסירים להימנע מפנייה לערכאות או ממיצוי כל זכות אחרת הכרוכה ביציאה מבית הכלא.

אי לכך ובהמשך לאמור במכתבנו שבסמך ובטרם נאלץ לעתור לבית המשפט בעניין זה, אבקשך להורות לגורמים הרלוונטיים, כדלקמן:

- א. לקצר את תקופת שהייתם ונסיעתם של האסירים ברכבי הפוסטה;
- ב. לאפשר לאסירים להתפנות במהלך הנסיעה בפרקי זמן סבירים;
- ג. לספק ארוחה לאסירים במהלך נסיעתם;
- ד. להשוות את תנאי האסירים השוהים בתאי ההמתנה במתקני המעבר ברמלה לתנאיהם של כלל האסירים בבתי הכלא ובין היתר: לאפשר יציאתם לטיול יומי; לאפשר שימוש בטלפון כנהוג בבתי הכלא האחרים; להוסיף מאווררים לחדרים; להימנע מהלנת אסירים על הרצפה ולהוסיף מגשים לארוחות כפי הנהוג בשאר בתי הכלא.

לטיפולכם המידי אודה מראש.

בכבוד רב,

עביר בכר, עו"ד

שרות בתי הסוהר

- שמור -

לשכת	היועץ המשפטי
תאריך	אי בכסלו, התשס"ז 22 נובמבר, 2006
תיק	לשכה משפטית: אילת טל: פניות עורכי דין; #
אסמכתא	23993506

לכבוד

עו"ד עביר בכר

עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

ת.ד. 510

שפרעם 20200

הנדון: תנאי הסעתם ולינתם של האסירים המועברים מבתי הכלא

למקומות אחרים

סימוכין: מכתבכם מיום 17.1.06

מכתבנו מיום 19.2.06

מכתבכם מיום 31.5.06

בהמשך לסימוכין הריני להשיבך כדלקמן.

1. בעקבות פנייתך האחרונה נבדקו שוב הנושאים שהועלו באשר לתנאי ההסעה של האסירים. נמצא כי האמור במכתבה של עו"ד טל ניסן-שחף מדוייק ואכן מתבצע באופן מוחלט.
2. מעבר לכך יצויין כי לאחרונה נערכו שיפורים נוספים ע"י שבי"ס, בכל הקשור לתנאי ההסעה כפי שיובא להלן, וזאת כחלק מהדאגה הכוללת לתנאי האסירים.
3. בכלל מסלולי הקליטה (שבהם לא היו שירותים לאסירים) נבנו תאי שירותים המיועדים לכלל האסירים הנמצאים ברכבי הליווי. כך מתאפשר לכל אסיר, בכל עצירה, להתפנות מצרכיו.
4. כמו כן, רוב מסלולי הליווי מאזור המרכז-דרומה והחיפה שודרגו, דבר אשר צימצם את זמן שהייתם של אסירים במעברים ובליווי אחד אף למנוע זאת לחלוטין.
5. באשר לשהייתם של אסירים בתאי ההמתנה במעבר בבית המעצר ניצן ברמלה: אסירים המגיעים לסופי שבוע, לצורך הגעתם ביום אי לאחר שבת לבימי"ש, אינם מוחזקים בהמתנה במעבר ניצן אלא מוחזקים בתאים מסודרים שיש בהם, כמובן, מיטות, מזרונים, מים ומקלחות. הארוחות מחולקות להם בתוך התאים כמו ביתר האגפים בבית מעצר ניצן.

שרות בתי הסוהר

6. האסירים, אכן, אינם יוצאים לטיולים ואינם זכאים לטלפון וזאת היות ומדובר באגף ייחודי שאינו רגיל והדבר מעוגן בפקודה. יצויין כי בתקופות חגים, חן של יהודים, מוסלמים או נוצרים, נוהגים להקל ומאפשרים חצר טיולים ושימוש בטלפון ציבורי נייד.
7. במשך ימות השבוע, אי-הי, מותזקים האסירים בתאי המתנה אשר שם שוהים מספר שעות ובערב כבר מוחזרים לבית הסוהר שאליהם הם שייכים, בין אם דרומה או צפונה.
8. בתאי המתנה אלה מקפידים על הניקיון, על מים זורמים ועל חלוקת כריכים בשקיות לאסירים. כמו כן קיימים שירותים מסודרים ומאווררים גדולים תעשייתיים.
9. בחודשיים האחרונים נערכו שיפוצים נוספים על מנת לשפר את התנאים. יחד עם זאת, לצערנו, האסירים עצמם גורמים לנזק רב.
10. עוד יצויין, כי מפקד בית מעצר ניצן נוהג לבקר רבות באגף זה ולעיתים רחוקות שומע תלונות מצד האסירים, ואם מתעוררות בעיות- הוא פועל לפתרון באופן מיידי.

בברכה,

**ר/כ אילת טל, עו"ד
ע. יועמ"ש**